

Уважаеми пътници, Добре дошли на борда на *България Ер*!

Не може да не сте чували това толкова изтъркано китајско проклетие: да живееш в интересни времена.

С малко късмет, 2018 година може най-сетне да го обори. И да докаже, че интересните времена не значат непременно лош късмет. Те могат да бъдат и безценна възможност - възможност за отпласкване нагоре, за растеж, за усъвършенстване.

Неслучайно темата на януарския ни брой е за шансовете, които ни предоставя новата година. Какво да очакваме от световната икономика? Къде да инвестираме парите си? Какво ще ни поднесе политическата 2018? И кои технологии ще дойдат, за да променят за кой ли път живота ни? На всички тези въпроси се опитваме да дадем изчерпателен

отговор, в потвърждение на мисълта, че изпитанията са добре дошли, когато човек е подготвен за тях.

Колкото го България Ер, стремежът към прогрес и непрекъснато усъвършенстване отдавна е залегнал в основата на нашата фирмена философия. Така че 2018 е добре дошла за нас. А също и за вас, надявам се, ако изберете да посрещнем предизвикателствата ѝ заедно.

Желая ви успешна година.
И приятен полет, разбира се!

*Янко Георгиев,
Изпълнителен директор*

**Dear Passengers,
Welcome aboard *Bulgaria Air*!**

We have all heard the old Chinese curse: “May you live in interesting times”.

With a little luck, 2018 will hopefully rebut it once and for all. And prove that interesting times do not have to mean bad luck. They can also be a priceless opportunity – and opportunity to move forward, to grow, to improve.

It is not by chance that the theme of January’s issue is the opportunities, w

hich the new year presents us. What can we expect from the world economy? Where should we invest our money? What will politics offer us during 2018? Which technologies will come and change our lives for the umpteenth time?

We will attempt to give thorough answers to all of these questions, in support of the idea that tests are welcome when a person is prepared for them.

As far as Bulgaria Air, our pursuit of progress and constant self-improvement was laid in the foundation of our corporate philosophy long ago. So 2018 is welcome here. And I wish you the same if you chose to meet its challenges together with us.

I wish you a successful year.
And a pleasant flight, of course!

*Yanko Georgiev
CEO*

ДА, ТОВА Е БИЗНЕС СТОЛИЦАТА НА ЕВРОПА

Франкфурт

ОТ
€ **69**

✈
еднопосочна
цена

Цените са крайни и включват: 1 бр. ръчен багаж до 10 кг, кетъринг на борда, безплатен check-in. Чекиран багаж може да се закупи преди полет на летище или в офиса на издателя на билета - цена на първо парче багаж до 23 кг - 20 евро за отсечка. В случай на по-тежък, по-обемен или допълнителен чекиран багаж, се прилагат стандартните правила на България Ер.

България Ер
Национален Превозвач www.air.bg

ПРИЯТЕН ПОЛЕТ

ПРИЯТНИ ЕМОЦИИ

www.air.bg

**11 | BUSINESS
ECONOMY**

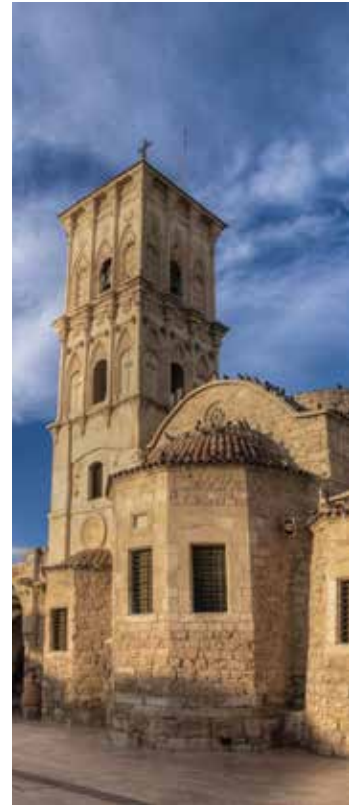
**37 | ANALYSIS
POLITICS**

**61 | SCIENCE
TECHNOLOGY**

**77 | TRAVEL
LIFESTYLE**

**22 | Искаме да
създадем
бъдеще без дим**

Невена Стоянова,
Джордж Маргонис,
генерален мениджър за
България на Philip Morris
International

**56 | Приказка за гве
столици**

Свежо мислене, или
сритване на кошер
бе признането на
Йерусалим от Тръмп?

**66 | Самозаблудата
"глутен"**

За мнозинството хора
безглутеновата диета
е не само скъпа, но и
вредна

**84 | Култ към
слънцето**

24 лесни идеи за Кипър
обещава плажове,
планини, вино и 326
слънчеви дни в годината

**26 | We Are Striving to
Create a Smoke-free
Future**

58 | A Tale of Two Capitals

**67 | The "Gluten" Self-
delusion**

88 | Cult of the Sun

**12 | Числа и лица
Figures & Faces**

**46 | Интервю: Лиляна
Павлова**

**61 | Искаме ли да съдиме
Apple?**

**78 | Афиш
Poster**

**14 | Няколко милиона
правила**

**50 | Interview: Lilyana
Pavlova**

**Do You Want To Sue
Apple?**

**80 | Женско царство
Female kingdom**

16 | A Few Million Rules

**38 | Десницата, която
не плаши
The Not-so-scary Far
Right**

**64 | През 2069 тръзваме
към звездите
In 2069 We Are Setting
Out for the Stars**

92 | Дама, поп, асо, рокля

**30 | Империята на
амазонките**

**40 | Осемте задачи на
България**

**68 | Най-гобрите снимки
на Flickr
Flickr's Best Photos of
2017**

**93 | Tinker Tailor Soldier
Dress**

34 | The Amazons Empire

**42 | The Eight Key Tasks
for Bulgaria**

74 | Да следваш модата

**98 | Пътешествия с
вилаща: Германия**

52 | Земята на бъдещето

76 | In Step with Fashion

**101 | Travel with a Fork:
Germany**

54 | The Land of the Future

**106 | Философският плод
108 | The Philosophical Fruit**

It's time for
ultimate
performance.

TISSOT BALLADE

THIS CLASSIC PIECE BEARS A REVOLUTIONARY
MOVEMENT. ITS BEATING HEART IS A BALANCE
SPRING MADE OF SILICON. INTEGRATED
TO A POWERMATIC 80 MOVEMENT
THAT OFFERS UP TO 80 HOURS OF
POWER RESERVE. THE SILICON
IS ANTI-MAGNETIC, RESISTANT
AND CONSISTENT. FOR ULTIMATE
PRECISION AND LONGEVITY.

SILICON BALANCE
SPRING

OFFICIAL TIMEKEEPER OF THE
OLYMPIC GAMES SINCE 1984

T + TISSOT THIS IS YOUR TIME

Bulgaria Air
National Carrier www.air.bg

THE INFLIGHT MAGAZINE

БОРДНОТО СПИСАНИЕ НА БЪЛГАРИЯ ЕР ИМА СРЕДНА МЕСЕЧНА АУДИТОРИЯ
ОТ НАД 100 000 ДУШИ, ИЛИ НАД МИЛИОН ЧИТАТЕЛИ ГОДИШНО

THE INFLIGHT MAGAZINE ENJOYS AN AVERAGE MONTHLY AUDIENCE
OF MORE THAN 100,000 PEOPLE, OR OVER A MILLION READERS PER YEAR

ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Константин Томов
ktomov@bulgariaonair.bg

РЕДАКТОР
Кристина Нигохосян
cnigohosian@bulgariaonair.bg

ПРЕВОДАЧИ
Албена Манафска
"Radix"

АВТОРИ
Бойко Василев
Валери Ценов
Ивайло Петров
Калин Ангелов
Калин Николов
Маргарита Спасова
Олег Попов
Ясен Бориславов

ДИЗАЙН
BRAND NEW

ИЗДАТЕЛ
ИНВЕСТИОР МЕДИА ГРУП

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
Виктория Миткова

ТЪРГОВСКИ ДИРЕКТОР
Леа Бакалова
lbakalova@bulgariaonair.bg

РЕДАКЦИОНЕН АДРЕС
1540 София, бул. Брюксел 1
office@bulgariaonair.bg
тел.: 02 448 40 70
www.bgonair.bg

БАНКОВА СМЕТКА

EDITOR-IN-CHIEF
Konstantin Tomov
ktomov@bulgariaonair.bg

EDITOR
Cristina Nigohosian
cnigohosian@bulgariaonair.bg

TRANSLATORS
Albena Manafska
"Radix"

CONTRIBUTORS
Boyko Vasilev
Valeri Tsenkov
Ivaylo Petrov
Kalin Angelov
Kalin Nikolov
Margarita Spasova
Oleg Popov
Yassen Borislavov

DESIGN
BRAND NEW

PUBLISHER
INVESTOR MEDIA GROUP

CEO
Victoria Mitkova

MARKETING DIRECTOR
Lea Bakalova
lbakalova@bulgariaonair.bg

EDITORIAL ADDRESS
1540 Sofia, 1 Brussels Blvd.
office@bulgariaonair.bg
phone: (+359) 2 448 40 70
www.bgonair.bg

BANK ACCOUNT

ISSN 1314-2216

IBAN: BG57 CECB 9790 1019 1023 03
BIC: CECB BG SF
Банка „ЦКБ“ АД – клон Варна

По смисъла на Закона за изменение и допълнение на Закона за задължителното депозитиране на печатни и други произведения обн.В ДВ, бр.87 от 05.11.2010г., мажоритарният собственик на дружеството издател на списание „Bulgaria on air THE INFLIGHT MAGAZINE“ и списание „GO ON AIR“ е „Холдинг Варна АД с ЕИК 103249584. „Холдинг Варна“ АД е публично дружество по Закона за публичното предлагане на ценни книжа и е под надзора на Комисията за финансов надзор.

Радостта
от шофирането

ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНО ПРИСЪСТВИЕ.

ПЪРВОТО ПО РОДА СИ
BMW СЕРИЯ 6 ГРАН ТУРИЗМО.

М Кар Варна
9023 Варна, бул. „Владислав Варненчик“ 320
Телефон: 052 / 739 860
e-mail: sales@bmw-mcarvarna.bg
www.bmw-mcarvarna.bg

Viva!

CASINO

AT

SOFIA HOTEL BALKAN
THE LUXURY COLLECTION

BLACKJACK
AMERICAN ROULETTE
RUSSIAN POKER
CARIBBEAN POKER
TEXAS POKER
NOVO POKER
NEWEST SLOT MACHINES

OPEN 24/7 FREE ENTRANCE & BAR

SOFIA HOTEL BALKAN
5, Sveta Nedelja Square 1000 Sofia Bulgaria
+359 (2) 981 5747; info@groupviva.com
www.vivacasino.biz

CONTRIBUTORS АВТОРИ

ОЛЕГ ПОПОВ е част от медийна група "Инвестор" от 2016. Той е сред най-именните български фотографи, минал през всички етапи от професията - от асистент, до прес фотограф за БТА, за Reuters, където работи 21 години (включително като ръководител за Балканите). Има богат опит от някои от най-опасните точки по света, включително размириците в Чечня през 1995, събитията в Близкия изток, Втория преврат в Москва, Световната купа по футбол в САЩ през 1994.

OLEG POPOV has been part of the Investor Media Group team since 2016. He's one of Bulgaria's most prominent press photographers; he's gone through all the stages of the job – from assistant, to press photographer at the Bulgarian News Agency, Reuters, where he worked for 21 years (finally as head of the press photographers for the Balkans), to the 'Presa' and 'Trud' newspapers. He has extensive experience in covering events in the most dangerous points in the world, including the unrest in Chechnya in 1995, the events in the Middle East, the second coup in Moscow, the 1994 FIFA World Cup in the USA.

ЯСЕН БОРИСЛАВОВ е роден през 1964. Завършил е история в Софийския университет, доктор е по журналистика (2008). Бил е завеждащ отдел "Култура" във вестник "Дума", от 1997 е журналист на свободна практика с постоянен ангажимент към в. "Сега". Автор е на книгите "Виното. Българска енциклопедия" и "Боб и метафизика. Кулинарно-исторически етюди". Учредител и първи председател на национален клуб "Винен наблюдател".

YASSEN BORISLAVOV was born in 1964. He graduated with a degree in History from the University of Sofia and holds a PhD in Journalism (since 2008). He worked as managing editor for culture at the Duma newspaper and, since 1997, he has worked as a freelance journalist and a regular columnist for the Sega newspaper. He is the author of Bulgarian Wine Book and Beans and Metaphysics: Culinary and Historical Essays. He is the founder and first chair of the nationwide Wine Observer Club.

DEDICATED TEAM

INDIVIDUAL APPROACH

UNFORGETTABLE MEMORIES

★★★★★
GRAND HOTEL & SPA
PRIMORETZ
SINCE 1959

DESTINATION
BURGAS
SEA GARDEN

WE ORGANIZE EVENTS
YOU GET UNRIVALLED
EXPERIENCE!

◆ WWW.HOTELPRIMORETZ.BG ◆

3000 M² / BALNEO / SPA / WELLNESS
DESTINATION BURGAS

+359 56 812345 info@hotelprimoretz.bg

"ТАНЦ НА РЪБА" ПО BULGARIA ON AIR "DANCING ON THE EDGE" ON BULGARIA ON AIR

Английският минисериал разказва историята на джаз банда, която търси популярност в Лондон през 30-те години на миналия век. Групата на Луис Лестър (Чуветел Еджиофор) се сблъсква с предразсъдъци и конфликти, докато опитва да наложи музиката си сред лондонския елит. Внезапната смърт на един от членовете ѝ е поредното изпитание пред Лестър. Освен Еджиофор ("12 години в робство", "Доктор Стрейндж"), в сериала участват номинираната за "Златен глобус" за ролята си в него Жаклин Бизе, Джанет Монтгомъри, Матю Гуг, Джена Колмън и Джон Гудмън.

"Танц на ръба" започва на 2 януари и се излъчва всеки делник от 20.40 ч.

The English TV Mini-Series tells the story of a Jazz band, seeking popularity in London during the 1930s. Louis Lester's (Chiwetel Ejiofor) band is confronted with prejudices and conflicts, while trying to establish its music among London's elite. The sudden death of one of the band members is another ordeal for Lester. Besides Ejiofor ("12 Years a Slave", "Doctor Strange"), the nominated for a "Golden Globe" for her role in it Jacqueline Bisset, Janet Montgomery, Matthew Goode, Jenna Coleman and John Goodman are also starring in the TV Mini-Series.

"Dancing on the Edge" starts January 2 and will be broadcasted every weekday at 20:40.

ИПОТЕЧЕН КРЕДИТ ЗА ТЕКУЩИ НУЖДИ ВЪЗМОЖНОСТ

- Възможност за рефинансиране
- Безплатна имуществена застраховка
- Допълнителни отстъпки в лихвата и други преференции

Централна Кооперативна Банка
Важният си ти.

0800 11 400
www.ccbank.bg

INTRODUCING BEOVISION ECLIPSE

Welcome home. To a place where technology doesn't steal your attention but earns it for all the right reasons. Combining the power of OLED 4K images with the world's best TV sound system, the new BeoVision Eclipse is redefining the TV experience. Available in 55 and 65 inches.

PRESS PAUSE AND PLAY

beostores.bg

BEOVISION ECLIPSE

BANG & OLUFSEN
LIKE NO ONE ELSE

14 | **НЯКОЛКО
МИЛИОНА
ПРАВИЛА**
A FEW MILLION RULES

22 | **ИНТЕРВЮ: ДЖОРДЖ МАРГОНИС**
INTERVIEW: GEORGE MARGONIS

30 | **ИМПЕРИЯТА НА АМАЗОН**
THE AMAZONS EMPIRE

ЧИСЛА И ЛИЦА FIGURES & FACES

750 000 000

евро са средствата, изпратени у нас за първите 10 месеца на годината от работещи зад граница българи, показва справка на Investor.bg в статистиката на БНБ. Това е с около 10 млн. евро повече в сравнение със същия период на 2016. Най-много средства идват от САЩ, Испания и Гърция. При това става дума само за официално направени преводи, без да се броят парите на ръка или изпратените по роднини стоки.

EN

euro have been transferred to Bulgaria for the first 10 months of the year by Bulgarians who work abroad, according to an Investor.bg inquiry in the statistics of the Bulgarian National Bank. This amount is about €10 million bigger than the one reported for the same period of 2016. The biggest amounts of money have been sent from the USA, Spain and Greece. Moreover, these figures only take into account the official transfers; they do not include money in cash or goods sent to relatives in the country. ■

19 121

евро дневни глоби ще плаща България заради непълно прилагане на директивата за авторско право и сродните му права, приета още през 2014 година. Европейската комисия предяви иск пред Съда на ЕС срещу страната, както и срещу Испания, Румъния и Люксембург.

EN

euro is the amount of daily fines that Bulgaria will pay because of incomplete application of the Directive on copyright and related rights adopted in 2014. The European Commission laid a claim in front of the Court of Justice of the European Union against Bulgaria, Spain, Romania and Luxembourg. ■

530 000

българи по-малко са изложени на риск от бедност днес в сравнение с 2008 година, показват данни на Istat, цитирани от Bloomberg. В Румъния броят на застрашените е намалял с 1 млн. души, а в Полша - с 3.3 милиона. За този период най-много са се увеличили застрашените в Италия - с цели три милиона души.

EN

is the decrease in the number of Bulgarians exposed to risk of poverty today compared to 2008, according to data from Istat quoted by Bloomberg. In Romania, the number of people in danger has fallen by 1 million, and in Poland - by 3.3 million. For that period the biggest increase in the number of endangered people has been reported in Italy - 3 million. ■

30 000 000 000

куб. метра годишно е планираният капацитет на бъдещия газопровод "Турски поток". По информация на турското издание Haberturk, предстои промяна в трасето на съоръжението, който трябва да доставя газ от Русия за Европа. Вместо през Гърция тръбата ще минава през България, твърди изданието и уточнява, че българските власти вече са били уведомени за промяната.

EN

cubic metres a year is the planned capacity of the future gas pipeline Turkish Stream. According to publications by Turkey's Haberturk, the route of the pipeline which is expected to supply gas from Russia to Europe is about to be changed. Instead of crossing Greece, it will pass through Bulgaria, according to the edition. The Bulgarian authorities have been already informed about the change, it added. ■

НЯКОЛКО МИЛИОНА ПРАВИЛА

За банките в Европа 2018 носи надежда за повече печалби, но и множество нови регулации

Текст КАЛИН АНГЕЛОВ / Фотография SHUTTERSTOCK

Най-доброто време да поправиш покрива е, докато грее слънце, гласи един от любимите цитати на покойния Джон Ф. Кенеди. Напоследък все по-често за него се сещат и европейските банкери: след едно от най-напрезнатите десетилетия в историята си секторът навлезе в спокойни води и се наслаждава на нарастващи приходи. Дори общественият оптимизъм за бъдещето на еврото, който след кризата и заплахата от Grexit бе стигнал най-ниското си ниво, напоследък уверено расте, поне ако се съди по социологическите проучвания. Еврозоната се радва на растеж, забележимо по-висок от американския. Въпросът е дали наистина ще се намери волята, за да се довършат започнатите след 2008 реформи. Защото, както се изрази един от важните хора в ЕЦБ, цитиран от The Financial Times, "когато е слънчево, всеки иска да отиде на плажа".

ВЪЗСТАНОВЯВАНЕТО НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ БАНКИ се усети още през 2016, когато капиталовите им буфери достигнаха 1.5 трилиона евро (с 50% повече от 2007), а капиталовата им адекватност надхвърли 12.5% (18.9% в България, както доказаха миналогодишните стрес тестове). Все още остават и няколко сенчес-

ти петна - като например италианския банков пазар, където лошите кредити достигат шокиращите 18% от общия обем. А малките, частни инвеститори държат над 200 милиарда евро от банковия дълг под формата на облигации (или 12% от италианския Брутен вътрешен продукт).

"БАНКИТЕ, КОИТО ОСТАВАТ с нерешени проблеми, са от Италия и няколко други подобни страни", съгласява се Петър Андранов, кьнтри мениджър на KBC Group за България и председател на Асоциацията на търговските банки. "Един от тези проблеми е упоритото нежелание дълги години да се справят с лошите кредити. Но сегашната кампания срещу тях има и една слабост: тя се бори срещу общия обем на необслужваните кредити, което фактически и финансово няма никакъв смисъл. Това, с което трябва да се борим, е непокритата с провизии, с резерви загуба от тези кредити". В България лошите кредити спадат доста устойчиво вече трета година, подчертава Андранов пред Bloomberg TV Bulgaria. "Освен това те са обезпечени с резерви на 56%, при средно 43% за Европейския съюз, и са покрити с 21% собствен капитал, докато в ЕС нивото е 13.5%". ▶

A Few Million Rules

For banks in Europe 2018 is carrying hopes for bigger profits but also lots of new regulations

By KALIN ANGELOV / Photography SHUTTERSTOCK

The time to repair the roof is when the sun is shining, John F. Kennedy used to say. European bankers have been recalling one of his favourite quotes more frequently lately: having survived one of the most stressful decades in its history, the sector is now enjoying calmer time and growing revenues. Even social optimism about the future of the euro which had reached its lowest level following the crisis and the threat of Grexit has been firmly increasing, at least according to the sociological surveys. The euro zone is enjoying a growth remarkably higher than the American one. The question is whether there will be a will indeed for completion of the

reforms started after 2008. Because, as an important person from the European Central Bank was quoted by The Financial Times as saying, “when the weather is sunny, everybody wants to go to the beach”.

THE RECOVERY OF THE EUROPEAN BANKS was already felt in 2016, when their capital buffers reached €1.5 trillion (up by 50% compared to 2007), and their capital adequacy went beyond 12.5% (18.9% in Bulgaria, as last year’s stress test showed). There are still some shady spots, too - like Italy’s banking market, for example, where non-performing loans

Марко Драги / Mario Draghi

reached a whopping 18% of their total lending. Meanwhile, retail investors own over €200 billion of bank bonds (the equivalent of 12% of Italy's GDP).

“THE BANKS THAT STILL HAVE unsolved problems are those from Italy and several other countries of its kind”, confirmed Petar Andronov, KBC Group Country Manager for Bulgaria and Chairman of the Association of Commercial Banks. “One of these problems is the unwillingness they have been demonstrating for many years to not cope with the bad credits. However, the ongoing campaign against these credits has one weak point: it is struggling with the total amount of non-performing loans, which makes no practical and financial sense. What they should struggle with is the loss from these credits that is not covered by reserves”. In Bulgaria, bad credits have been falling firmly for three years, Andronov told Bloomberg TV Bulgaria. “Besides, they are 56% secured by reserves, whereas the average level for the European Union is 43%, and they are also 21% covered by net worth, compared to 13.5% in the EU”.

OPPOSITE THE FEARS THERE ARE also many positive facts. Like the new European rules that came into full force on January 1, 2017, obliging troubled banks to resort to their own bondholders first when they need to make up their capital shortfalls, and only then call on the taxpayer. Although not without its flaws, this system, where banks are left to sink or swim and the price is paid by their investors, seems a lot fairer than state aid, and in the long term will make the sector a little more orderly - and more prudent.

IT IS ALSO TO BE HOPED that this will finally bring to an end the years of regulators' aggressive intervention – this intervention which made Credit Suisse chief Tidjane Thiam say that his sector is “not really investible”. “Ten years after the financial crisis, Europe's bankers must wonder whether the regulatory upheaval will ever cease”, wrote The Economist in December. In January, two new EU Directives come into force. One is the Revised Payment Service Directive (PSD2), that would enable so called “open banking” by giving non-banking firms - imagine everyone from fintech startups to giants like Amazon - to perform payment services for banking customers and access their data. There's also the MiFID2 - a set of 1.4 million paragraphs of rules intended to give more pricing transparency for off-exchange markets, to spit payments for analyst research from trading commission, and to introduce harder standards for investment products. And the next generation of global capital standards - the Basel IV - are also in the phase of completion.

THE MAIN REASON WHY BASEL IV was delayed by over an year was an overseas controversy about the suggested lowest levels of risk-weighted assets (RWAs). The European bankers who are holding bigger amounts of low-risk assets such as mortgages or corporate loans insisted on a low or zero threshold. The US ones who have a different ratio insisted on a higher level. A compromise solution was eventually reached. The other significant change that the new rules will bring is related to the capital requirements for covering operational risk - for example, fines imposed by regulators or expenses made because of cyber attacks. As a whole, the new rules will force the European banks to raise their capital reserves by €40 billion, UBS analysts calculated. The amount is relatively low, it could fall even further, and the bigger part of it will be paid by certain banks from more vulnerable markets.

YET BULGARIA REMAINS mostly unaffected by these concerns. The stress tests carried out in the summer of 2016 produced enough reassuring results – in fact, they detected less problems than even in the best-case scenarios. The sector reported a profit amounting to 1.4 billion leva for 2016, the best bottom line since the crisis. In 2017 the banks results are slightly lower - at least nominally. “The 2016 profit was due to one single effect - resulting from the dividend paid by a large card operator to the

banks”, Petar Andronov explained. “Add the large amount of provisions we allocated at UBB, applying the KBC rules, which totalled 160 million leva. If we eliminate these two effects, it will turn out that the profit of the banks is actually going up”.

THE MAIN ISSUE for the Bulgarian financial sector is the potential membership in the euro zone, of course. In December, the European Commission suggested a set of significant reforms in the single currency. They include a fund that will protect social investments in countries affected by asymmetric shocks, as well as special resources that would be used to encourage countries outside the euro zone - with Bulgaria on top of the list - to join it.

Of course, many of the questions remain quite dubious. At least for now it is difficult to make forecasts about what compromise could be reached between Emanuel Macron's ideas to appoint a minister of finance of the euro zone and to have a separate, drastically increased budget (compared to the EU current one) and Germany's conceptions about tightening the control over fiscal violators and not allowing further campaigns for saving banks.

THE POLITICAL HORIZON ITSELF does not suppose quite drastic reforms, The Economist commented. Germany has no government. In the Netherlands, another big net donor, what supports the majority is one single vote and that majority will hardly gain further popularity by proposing ideas that would burden the taxpayers even more. The elections in Italy seem totally unpredictable, Poland is deepening its argument with Brussels, not to mention the thousands of obscurities surrounding Brexit. Considering that cloudy weather, the repair of the roof may once again be postponed for sunnier days. ■

Since 1979

Since 2016

Beratungs- & Orga-Control AG

Nordstrasse 1
CH-6302 Zug

boc@boczug.com

Blvd. Totleben, 53-55
BG-1606 Sofia

www.boczug.com

Our Services

- Setting up companies and fiduciary services
- Private Banking and exchange transactions network
- Moving to Switzerland
- Gold transactions
- Tax and auditing
- Representation / assignments abroad
- International Trade Platform

► СРЕЩУ ТЕЗИ СТРАХОВЕ

обаче има и немалко позитивни факти. Като например новите европейски правила, които окончателно влязоха в сила от 1 януари и които предвиждат закъсалите банки да търсят първо спасение за сметка на облигационерите си, и чак после - от данъкоплатците. Макар и тя да не е лишена от недостатъци, тази система, при която банките се оправят сами и цената се плаща от инвеститорите им, изглежда доста по-честна от държавните помощи, и в перспектива ще допринесе секторът да е малко по-подреден - и по-пресметлив.

ОСТАВАТ И НАДЕЖДИТЕ, че най-после ще приключат годините на агресивна намеса на регулаторите - тази намеса, която накара шефа на Credit Suisse Тугжан Туам да обяви сектора за "на практика невъзможен за инвестиции". "Десет години след финансовата криза, европейските банкери сигурно се чудят дали регулационната паника изобщо някога ще приключи", коментира The Economist през декември. От януари две нови европейски директиви влизат в сила. Едната, PSD2, ще позволи така нареченото "отворено банкиране", като разреши на небанкови компании - представете си всичко в спектъра от финансово-технологични стартапи до гиганти като Amazon - да извършва платежни услуги за банковите клиенти и да има достъп до техните данни. Идва също MiFID2 - набор от 1.4 милиона параграфа с правила, замислени да дадат повече прозрачност при ценообразуването на извънборсовите пазари, да разделят плащанията за проучвания и анализи от търговските комисиони, и да въведат по-строги стандарти за инвестиционните продукти. А следващото поколение глобални капиталови изисквания - Базел IV - също навлиза в заключителната си фаза.

ГЛАВНАТА ПРИЧИНА "БАЗЕЛ IV" да се забави с повече от година бе един презокеански спор около предлаганите минимални нива на претеглените спрямо риска активи (RWA). Европейските банкери, които държат повече нискорискови активи като ипотекни или корпоративни заеми, настояваха за нисък или нулев праг. Американските, при които съотношението е по-различно, настояваха за по-висок. В крайна сметка бе постигнат компромисен вариант. Другата съществена промяна при новите правила ще засяга капиталовите изисквания за покриване на оперативен риск - примерно наложени глоби от регулатори или разходи около кибератаки. Общо новите правила ще принудят европейските банки да повишат капиталовите си резерви с около 40 милиарда евро, изчисляват анализаторите на UBS. Сумата е относително малка, би могла да намалее още, а и по-голямата част от нея ще бъде поета от определени банки от по-уязвими пазари.

БЪЛГАРИЯ ОСТАВА

по-скоро встрани от тези тревоги. Проведените през по-миналото лято стрес тестове дадоха достатъчно успокоителни резултати - всъщност показаха по-малко проблеми дори в сравнение с оптимистичните прогнози. Печалбата на сектора за 2016 година бе 1.4 млрд. лева, най-добрият резултат от кризата насам. През 2017 показателите са малко по-ниски - но само номинално. "Печалбата от 2016 се дължеше на един голям еднократен ефект - от дивиденда, платен от един колям картов оператор към банките", обяснява Петър Андронов. "Добавете и едно голямо провизиране, което направихме ние в ОББ,

прилагайки правилата на КВС, на обща стойност 160 млн. лева. Ако махнем тези два ефекта, излиза, че печалбата на банките всъщност расте".

ГЛАВНИЯТ ВЪПРОС за българския финансов сектор е, разбира се, евентуалното членство в еврозоната. През декември Европейската комисия предложи пакет от съществени реформи в единната валута. Те включват фонд, който да защитава обществените инвестиции в страни, засегнати от асиметрични шокове, а също и специални средства, с които да се окуражат страни извън еврозоната - начело с България - да се присъединят. Разбира се, много от въпросите остават твърде спорни. Поне засега е трудно да се предвиди какъв компромис е възможен между идеите на Еманюел Макрон за назначаването на финансов министър на еврозоната и за неин отделен, драстично увеличен бюджет (спрямо сегашния на ЕС), и германските възгледи за затягане на контрола върху фискалните нарушители и недопускане на по-нататъшни спасителни акции за банки.

САМИЯТ ПОЛИТИЧЕСКИ ХОРИЗОНТ не предполага твърде решителни реформи, коментира The Economist. Германия е без правилство. В Холандия, друг от големите нетни донори, мнозинството се крепи на един-единствен глас и едва ли ще спечели допълнителна популярност с идеи, които биха наточили допълнително данъкоплатците. Очертават се непреодолими избори в Италия, Полша е във все по-остър спор с Брюксел, да не говорим за хилядите неясноти около Brexit. В такава облачна ситуация нищо чудно поправянето на покрива още веднъж да се отложи за по-слънчеви времена. Но това не значи, че България не може да се подслони най-после под този покрив. ■

Бизнесът е традиционно вкусен

Успешна Нова година от единствения
бизнес канал в България!

Гледайте в HD качество в мрежите на всички кабелни и
сателитни оператори и онлайн на bloombergtv.bg.

**Bloomberg
TV Bulgaria**

ИСКАМЕ ДА СЪЗДАДЕМ БЪДЕЩЕ БЕЗ ДИМ

Джордж Маргонис, генерален мениджър за България на
Philip Morris International, през The Inflight Magazine

Текст КАЛИН АНГЕЛОВ / Фотография АНТОН КРЪСТЕВ

Г-н Маргонис, преди няколко години Forbes писа за един дългоочакван продукт, който „може да донесе най-големите ползи за човешкото здраве след откриването на антибиотиците“ – по-безопасна цигара. IQOS ли е този продукт?

IQOS е нов бездимен продукт, при който тютюнът се нагрява, вместо да се изгаря. Това не е безрисково, но има потенциала да намали риска в сравнение с това да продължите да пушите. Най-добрият начин да намалите риска за здравето си е да прекратите употребата на тютюневи изделия изцяло. Ние предлагаме иновативен технологичен продукт, чиято цел е да отговори на нуждата на пълнолетните потребители от по-добра алтернатива на цигарите, като същевременно осигури удоволствие от вкуса на истински тютюн. Научните изследвания на нашата компания са на много високо ниво и се провеждат при спазване на международни стандарти. Резултатите от тях са обнадеждаващи по отношение на потенциала за намален риск при употреба на нашия бездимен продукт. Концентрациите на вредни и потенциално вредни вещества в тютюневата пара са значително намалени в сравнение с тези в цигарения дим. Все още се провеждат клинични проучвания и резултатите от тях също са много окуражаващи. Едновременно с това насърчаваме независима научна верификация от трети страни.

Какви са предимствата на нагриването на тютюна в сравнение с т. нар. "електронни цигари"? Те не станаха много популярни поради ниския процент пушачи, които заменят цигарите с тях. Какъв е процентът потребители, трайно преминали на IQOS?

Електронните цигари всъщност са доста популярни в някои държави като Великобритания например. Нещо повече, Обществено здраве Англия публикува План за контрол на тютюна през юли 2017, в който елек-

тронните цигари се определят като средство, чрез което пушачите могат да спрат да пушат. Данни от Великобритания показват, че повече хора са отказали пушенето с помощта на електронни цигари в сравнение с всички останали регулаторни мерки за контрол на тютюна. В този смисъл и електронните цигари, и нагриваемите тютюневи изделия са продукти за доставяне на никотин, като и двата вида изделия имат потенциал да намалят вредата в сравнение с традиционното пушене. Разбира се, електронните цигари и изделията с нагриване са две различни продуктови категории – електронните цигари съдържат никотин, но не и тютюн, докато изделия като IQOS съдържат тютюн. Макар че идеята за нагриване на тютюна съществува от над две десетилетия, нашият продукт е един от първите, достатъчно удовлетворителни за пълнолетните пушачи. Ние разработваме и други продукти, включително платформи за доставяне на никотин без тютюн. Това са продукти, които в нашата компания наричаме бездимни изделия, и които имат потенциал за намален риск в сравнение с това да продължите да пушите. Целта, която си поставяме, е една и съща – да намалим вредата за всички онези мъже и жени по света, които в противен случай биха продължили да пушат. За да изпълним тази цел, от една страна ни е нужен продукт с намален риск, а от друга – пушачите да бъдат достатъчно удовлетворени от този продукт, за да преминават изцяло на него. Резултатите за нашия нов продукт с нагриване от над 30 пазари са обнадеждаващи – особено в Япония, първият пазар, на който започнахме да го предлагаме. Около 80% от пушачите, които са го закупили там, преминаха напълно или предимно на него.

В България около 70 000 души са пряко или косвено ангажирани с производство и преработка на тютюн. Могат ли продукти като IQOS да запазят техния поминък? ►

"Най-добрият
начин да
намалите
риска за
зравето си е
да прекратите
употребата
на тютюневи
изделия изцяло"

* Материалът е изготвен в сътрудничество с "Филип Морис България"
The interview was conducted with the cooperation of Philip Morris International

► Нагреваемите тютюневи изделия, използвани с устройството, съдържат истински висококачествен тютюн от специален бленд. Мисията на нашата компания е ясна – бездимните продукти да заменят цигарите. Тютюнопроизводителите в България и по света са запознати с трансформацията на нашата компания и на тютюневата индустрия като цяло. В днешния променящ се свят нашата индустрия също се променя, за да подобри живота, както на отделния пушач, така и на цялото общество. Тютюнопроизводителите са част от тази промяна и разбират, че решението е да се произвежда най-висококачествен тютюн, или плавно да се премине към отглеждане на други култури, където това е възможно.

Предвид цената IQOS изглежда като решение за потребители от развития свят, защото е твърде скъп за растящите пазари като Африка и Южна Азия. Реалистични ли са очакванията големите тютюневи компании скоро да спрат да произвеждат цигари?

Нашият изпълнителен директор Андре Каланцопулос открито потвърди ангажимента на "Филип Морис Интернешънъл" да си сътрудничи с правителствата и всички останали заинтересовани страни за постепенното премахване на конвенционалните цигари. Именно това е бъдещето без дим, което се стремим да постигнем и се надявам, че това бъдеще скоро ще се превърне в настояще – колкото по-скоро, толкова по-добре. Няма как да коментирам решения, свързани с ценообразуването. Нашата нова електронна платформа и тютюневите изделия, използвани с нея, са резултат от 10-годишни обстоятелни научни изследвания и разработки, на значителни инвестиции и при тях се прилагат иновативни патентовани технологии. Това е електронно устройство и нашият стремеж е то да бъде придружено с отлично обслужване, а нагреваемите тютюневи изделия си остават типична потребителска стока. Аз очаквам момента, когато тези нови бездимни продукти ще заменят конвенционалните цигари.

Преди 54 години, през януари 1964, тогавашният здравен министър на САЩ Лутър Тери излезе с първото публично предупреждение във връзка с вредата от пушене на цигари. Нужен бе половин век, за да бъдат напълно изследвани всички негативни ефекти от горящия тютюн. Вие имате ли вече достатъчно доказателства, че нагряването на тютюна не крие опасности?

Ние във "Филип Морис Интернешънъл" сме поели твърд ангажимент за прозрачност и се стремим да бъдем максимално точни, когато обясняваме ползите от нашия про-

дукт. Отново искам да подчертая, че това не е безрисков продукт. Много експерти и институции по общественото здраве в света посочват, че никотинът, макар и да води до пристрастяване, не е основната причина за поява на заболявания, свързани с пушенето. Проблемът е в процеса на горене на тютюна, при който се образуват над 7 000 вредни и потенциално вредни вещества. Оттук произлиза и основната идея зад нашите бездимни продукти - чрез премахване горенето на тютюна значително да се намали образуването на тези вредни вещества. Ние разработихме научна програма от 7 стъпки, която се основава на подхода за „взаимовръзка между всички доказателства“. Всяко твърдение за потенциално намален риск в сравнение с продължителното пушене трябва да бъде потвърдено и проверено чрез широка гама изследвания, а не просто в един лабораторен анализ или едно клинично проучване. Първата стъпка от програмата е самото разработване на платформата. На този първоначален етап "Филип Морис" установява дали дизайнът на продукта не поражда рискове, различни от тези, известни при цигарите. Едва след това компанията провежда следващите изследвания.

Тези продукти ще променят ли рекламната стратегия на ФМИ, насочена към младите хора? Директната реклама на тютюн е строго забранена в ЕС – очаквате ли да можете да убедите властите, че нагреваемите тютюневи изделия трябва да са изключение от това правило?

Ние не рекламираме и не промотираме тютюневи изделия на непълнолетни лица. Това е в противоречие с политиката и принципите на нашата компания. Електронното устройство и бездимните тютюневи изделия, използвани с него, се продават в специализирани магазини, където осъществяваме допълнителен контрол на достъпа за непълнолетни. Ние не предлагаме, продаваме или рекламираме своите продукти на непълнолетни лица или на непущачи, но смятаме, че трябва да имаме възможност да комуникираме с пълнолетните потребители за бездимните ни продукти. Защото това са различни категории тютюневи изделия – цигари и бездимни продукти, които са с различен рисков профил, и тези различия и научни доказателства трябва да бъдат взети предвид при регулирането на продуктите. Това е от полза и за пълнолетните потребители, тъй като когато те имат информация за бездимните продукти като алтернатива на цигарите, могат да направят информиран избор да употребяват продукти, които имат потенциала да понижат вредата за здравето им, което е един от подходите за цялостното намаляване на вредата.

Като говорим за ограниченията за реклама, някои анализатори твърдят, че те всъщност са от полза за тютюневите гиганти, защото намаляват разходите за маркетинг и затрудняват навлизането на пазара на нови производители. Споделете ли това мнение?

Добре известните рискове от пушенето накараха регулаторните органи да наложат по-строги ограничения и по-високи акцизни ставки за цигарите в сравнение с други потребителски стоки. Няма никакво съмнение, че тютюневите изделия трябва да се регулират по-строго. Историята показва, че ние зачитаме правомощията на правителствата и тяхната лидерска роля при опазване на общественото здраве.

Понякога се противопоставяме на някои предложения за регулации като тези, свързани с опаковките без обозначения например, тъй като премахването на марките от опаковките на цигари принуждава потребителите да избират между продукти, които изглеждат почти еднакво. Според нас опаковките без обозначения лишават потребителите от избор, пречат на конкуренцията и отнемат правото на интелектуална собственост от компаниите. При наличието на изисквания за контрол на почти всички аспекти на цигарения бизнес, въпросът остава: какъв е планът за онези повече от един милиард души по света, които пушат и не искат да се откажат?

Отговорът според нас се съдържа в иновациите – в продуктите и в политиките. Работейки за бъдеще без дим нашите приоритети се променят. Технологиите, разработени от нас и от други компании, вече позволяват пазарът на изделия, съдържащи никотин, да се преориентира към едно бъдеще, в което цигарите ще бъдат заменени от по-малко вредни и, все пак, доставящи удоволствие бездимни алтернативи. В този контекст една разумна и базирана на степента на риска регулация на бездимните изделия, съчетана с допълнителни ограничения за цигарите, би могла да спомогне за по-ефективното и по-бързо намаляване на вредата от цигарите в сравнение с въвеждането на опаковки без обозначения и други традиционни регулаторни мерки.

Искам ясно да подчертая, че целта на регулациите трябва да продължава да бъде в посока хората да не започват да пушат или да бъдат насърчени да се откажат. Но също така е важно да се каже, че милионите мъже и жени, които ще продължат да пушат, трябва да имат възможност да преминават към по-добри алтернативи.

Какви са последствията от новите изисквания за опаковките върху продажбите ви в България? Как се разви пазарът през 2017?

България транспонира европейската Директива за тютюневите изделия и въведе нови здравни предупреждения от 2016, което се отнася до всички участници на пазара. Важно е да се отбележи, че българските правопривагащи органи и правителството поставиха като свой приоритет борбата

"Филип Морис Интернешънъл" си сътрудничи с правителствата и всички останали заинтересовани страни за постепенното премахване на конвенционалните цигари. Именно това е бъдещето без дим, което се стремим да постигнем"

с незаконната търговия и резултатите са видни и в редовните изследвания, които индустрията провежда чрез независима агенция от много години. Те отчитат положителна тенденция на спад на незаконната търговия, като тази година отчетохме най-нисък процент за последните 10 години. Разбира се, българският пазар се отличава с голям брой участници и широк асортимент от тютюневи изделия, което го прави динамичен и труген. Но, според мен, българите са уникални хора – те трябва да се гордеят със своето минало и настояще. Моите впечатления са, че българите проявяват разум в своето поведение на потребители, но същевременно са готови да приемат новостите и иновациите, базирани на научни изследвания. Напоследък аз виждам това и в нашия бизнес. Наскоро представихме новия ни бездимен продукт на българския пазар - устройство, което е много иновативно и резултат от сериозна научна работа. Вярвам, че този продукт ще бъде успешен в България, особено когато пълнолетните потребители се запознаят подробно с ползите от неговата употреба.

Делът на пушачите в света през последното десетилетие намаля от една четвърт на една пета от пълнолетното население. И въпреки това продажбите на тютюневите компании са нараснали с 30%. Как да си обясним това?

Не мога да коментирам тези цифри, тъй като не знам какъв е техният източник. Това, което аз знам обаче, е че в света

има над 1 милиард пушачи и според данни на Световната здравна организация този брой ще се запази през следващото десетилетие поради ръста на населението в световен мащаб. Това е причината нашата компания да се стреми да създаде бъдеще без дим, като предложи на пълнолетните пушачи алтернативи, които могат да бъдат по-малко рискови в сравнение с продължаващото пушене и които могат да са от полза, както за общественото здраве, така и за обществото в цялостен аспект.

Главният изпълнителен директор на ФМИ Андре Каланцопулос наскоро приветства предложението на Американската агенция по храни и лекарства за графично намаляване на съдържанието на никотин в традиционните цигари. Това означава ли, че вашата компания има такива планове и за Европа и други пазари?

Нашият изпълнителен директор ясно посочи, че намаляването на съдържанието на никотин е само част от предлаганата политика. Агенцията по храни и лекарства в САЩ също така предприе действия за насърчаване на пушачите да преминават към по-малко вредни алтернативи като електронни цигари и изделия с нагриване, без горене. Представихме подробни научни данни за първия ни продукт с нагриване на АХЛ и очакваме оценката на Агенцията за модифициран риск профил на нашия продукт. Аз смятам, че външната проверка на нашите данни е много важна както за клиентите ни, така и за регулаторните органи. "Филип Морис" инвестира над 3 милиарда долара в научноизследователска и развойна дейност и повече от 1.6 милиарда долара в изграждане и преустройство на производствени ни мощности за бездимни продукти. Това доказва сериозния ни ангажимент за изграждане на бъдеще без дим.

В тютюневия бранш станахме свидетели на голяма сделка с придобиването на "Рейнълс" от "Бритиш Америкън Тобако". Да очакваме ли и друга такава през 2018 г. с участието на ФМИ?

През последните 10 години, повече от 400 учени от световна величина работят по портфолиото ни от бездимни продукти в научноизследователските ни центрове в Швейцария и Сингапур. Направихме значителни инвестиции и в момента се радваме на търговски успех. Днес около 4 милиона души по света са отказали пушенето и са преминали към новия ни бездимен продукт. Това е вълнуващ момент за нашата компания и всички служители на "Филип Морис" дават най-доброто от себе си за постигане на бъдеще без дим. Аз лично смятам, че "Филип Морис" едва ли би могла да си постави по-голяма цел от тази за 2018 г. ■

WE ARE STRIVING TO CREATE A SMOKE-FREE FUTURE

George Margonis, General Manager Bulgaria for Philip Morris International, talks to The Inflight Magazine

By KALIN ANGELOV / Photography ANTON KRASDEV

Mr. Margonis, a couple of years ago Forbes wrote on a potential new product that "could have the biggest impact on human health since the introduction of antibiotics" - a safer cigarette. Is IQOS the said product?

This is novel smoke-free product that is used to heat tobacco sticks and they are not risk free, but have the potential to reduce risk compared to continued smoking. The best way to reduce health risk is to quit tobacco usage all together. We offer an innovative technological product, which aims to address the need of the adult consumers for a better alternative to cigarettes, while at the same time provides the satisfaction of real tobacco taste. Our company's high quality scientific research is conducted according to international standards, and it shows promising results about the reduced-risk potential of using our smoke free product instead of cigarettes. The levels of harmful and potentially harmful substances and the toxicants in the tobacco vapor show significant reduction compared to cigarette smoke. The clinical trials are still ongoing and the results of these are very encouraging too, and we continue to conduct more clinical studies and welcome independent scientific verification by third parties.

What are the advantages of heating tobacco compared to the liquid-evaporating e-cigarettes? The latter never achieved high popularity because of the low conversion rate for classical smokers. What are the conversion rates for IQOS?

E-cigarettes are actually quite popular in some countries, such as the UK. Moreover, Public Health England, for example, issued a Tobacco Control Plan in July 2017, where e-cigarettes are considered as a way for smokers to quit. Data from the UK also shows that more people have quit smoking via e-cigarettes, compared to all other regulatory tobacco control measures. In this respect, both e-cigarettes and heated tobacco products are nicotine delivery products, and both are likely or have the potential to reduce harm compared to continued smoking. Of course, e-cigs and HNB products are two different things – e-cigarettes are nicotine containing products without tobacco while heat not burn products contain tobacco. While the idea of heating tobacco has been around for more than two decades, our product is among the first to heat tobacco while delivering a satisfying experience to adult smokers. We are also developing other products, including platforms based on nicotine delivery without tobacco. These are products that we in our company call smoke-free products, re-

ferring to products that are likely or have the potential to reduce risk vs. continued smoking. The objective of all our reduced risk products is the same: to achieve harm reduction for all those men and women around the world who would otherwise continue to smoke. In order to achieve harm reduction, we should have, on one hand, a product with a reduced risk profile and, on the other, this product should be satisfactory enough for smokers to fully switch to it. The results for our new heat not burn product from more than 30 markets are encouraging, especially in Japan, the first market where it was launched. About 80% of those smokers who purchased it there are fully or predominantly switched to it.

In Bulgaria, about 70,000 people are still directly engaged in tobacco growing and processing. Could products such as IQOS protect their livelihood?

The heated tobacco products that are used with the device contain real, high-quality tobacco with a special tobacco blend. Our company's mission is clear: to replace cigarettes with smoke-free products. The tobacco growing community around the world and in Bulgaria are aware about the transformation of our company and the tobacco industry as a whole. In today's changing world, our industry is also

changing - all for a better life of the individual adult smoker and for the society as a whole. Tobacco growers are part of this change, as they understand clearly that the solution is to produce highest quality tobacco or to make steps towards crop conversion in areas where this is possible.

Pricewise, IQOS seems like a first world solution, too expensive for most of the growing tobacco markets in Africa and South Asia. Can we realistically expect Big Tobacco to stop producing traditional cigarettes anytime soon?

Our CEO, Andre Calantzopoulos, expressed openly the commitment of Philip Morris International to work with governments and all stakeholders towards the "phase-out" of conventional cigarettes. This is the smoke-free future we are striving to create, and we hope this future will come soon – the sooner the better. Normally, we do not provide details about pricing decisions, but what is clear about our new electronic platform and the tobacco products that are used with it, is that they are the result of more than 10 years of extensive scientific research and development, substantial investments, innovative and patented technology. Clearly, this is an electronic device that we are working to support with quality customer care,

and the heated tobacco product remains a typical consumer good. I look forward to the moment when these novel smoke-free products will replace conventional cigarettes.

It was in January 1964, 54 years ago, when Luther Terry, the U.S. Surgeon General, released the first warning on the health hazards of smoking cigarettes. And it took almost half a century to fully understand all the negative impacts of burning tobacco. Do you have proof enough that tobacco heating does not hide hazards as well?

We at Philip Morris International are committed to full transparency and to be as accurate as possible when we explain the benefits of our product. Once again, I would like to emphasize that this is not risk free. Numerous public health experts and institutions from all over the world state that nicotine, although ad-

"The Bulgarians are unique – great people who should be proud of their past and present"

dictive, is not the primary cause of smoking-related diseases. The problem is the process of burning tobacco, in which more than 7000 harmful and potentially harmful substances are generated. Therefore, the general concept behind our smoke-free products is to eliminate the burning of tobacco and thereby considerably reduce the formation of many harmful compounds. We have developed a 7-steps scientific program, which relies on the "totality of the evidence" approach. Any claims about the product's potential to present less risk of harm compared to continued smoking must be supported and verified by the findings from a range of studies, not just a single laboratory test or a single clinical study. The first step of this program is the platform development. In this initial phase, Philip Morris verifies that the product's design does not pose any additional risks to those already known for cigarettes. Only then can the company begin to conduct further research. Then the laboratory and clinical studies are conducted to assess exposure and risk-reduction potential.

Will these new products change PMI's advertising strategy towards young people? Direct tobacco advertising is strictly forbidden in the EU - do you expect to convince the authorities that tobacco heating ▶

► **products should make an exception?**

We do not advertise or promote tobacco products to minors. This is completely against our company policy and principles. The electronic device and smoke-free tobacco products used with it can be bought at specialized stores, where we have an additional control over minor's access. We never offer, sell or promote our products to minors or non-smokers, while we believe we should be able to communicate with adult consumers about our smoke-free products. Because there are different tobacco product categories – smoking tobacco products and non-smoking, which have different risk profiles, the regulation should also reflect this difference taking into account the nature of the products and the science behind. This is also beneficial for adult consumers, because when they are informed about the smoke-free products that are alternative to cigarettes, they can make a deliberate decision to choose products that are likely to reduce their health risk, which is one of the ways towards harm reduction.

Speaking of advertising restrictions, some analysts claim that they actually did good to tobacco giants because they reduced marketing costs and also made it harder for young upstarts to challenge established brands. Do you share such an opinion?

The well-known risks of smoking have led regulators to impose more restrictions and higher excise taxes on cigarettes than to any other consumer product. There is absolutely no doubt that tobacco products should be a subject to strict rules and law enforcement. The record shows that we respect government's authority – and leadership role – in protecting public health.

At times, we have objectives to certain regulatory initiatives, such as plain packaging, for instance, as removing branding from cigarette packages forces consumers to choose among products that look nearly identical. We believe that plain packaging eliminates consumer choice, disrupts market competition and deprives the company of its intellectual property. With comprehensive requirements in place to control nearly every aspect of the cigarette business, the question becomes: what is the plan to address the needs of more than one billion people who still smoke and will not give up their habit?

The answer, in our view, is innovation – in products and in policies. As we work to design a smoke-free future, our priorities are changing. Technologies that we and other companies have developed make it possible to shift the market of nicotine-containing products towards a future in which cigarettes are replaced by less harmful, yet satisfying, smoke-free alternatives. In this context, sensible risk-based regulation of smoke-free products, combined with further restrictions on cigarettes, can help

address the harm caused by smoking more effectively and faster than plain packaging and other traditional regulatory measures.

To be clear, regulations should continue to dissuade people from starting to smoke and encourage cessation. But it is equally clear that millions of men and women will continue to smoke, and they should have the opportunity to switch to better alternatives.

What were the repercussions of new packaging regulations on your sales in Bulgaria? How has the market developed in 2017?

Bulgaria has transposed the Tobacco Products Directive, introducing the new health warnings as of 2016, which refer equally to all industry players on the market. What is very important to mention that the Bulgarian law-enforcement authorities and the government has made the fight with illicit trade its priority and this is visible from the regular surveys the industry is assigning to independent agencies for many years now. The level of illicit trade shows the positive declining trend and we have the lowest level in the last 10 years. Of course, the Bulgarian market is unique with the number of players and number of tobacco products varieties offered, it is very dynamic and challenging. But I have to share my opinion that the Bulgarians are unique – great people who should be proud of their past and present. My impression is that the Bulgarians combine rational purchasing behavior, but at the same time, they strongly embrace novelties and especially innovation that involves science. These days, I can see this clearly in our business as well. We have just introduced our smoke free product - a device that is extremely innovative, and is the result of a solid scientific research. I believe this product will be a success in Bulgaria,

especially when the adult users realize clearly the benefits of its usage.

Globally, the share of smokers fell from a quarter to a fifth of all adults in the last decade. And yet the sales of tobacco companies jumped by almost 30%. What are the explanations?

I cannot comment on this statistics, as I am not sure about the figures and the source of information. What I know is that there are more than 1 billion smokers in the world and according to the World Health Organization data, the number will stay about the same in the decade to come due to growing global population. Therefore, our company is striving to create a smoke-free future by offering adult smokers alternatives that are likely to present less risk than continued smoking, which can benefit public health and society at large.

PMI's CEO Andre Calantzopoulos recently welcomed the U.S. Food and drug agency (FDA) proposal to drastically lower the nicotine content in traditional cigarettes. Does that mean that the company has the same plans for Europe and the other markets as well?

Our CEO Andre Calantzopoulos clearly pointed out that lowering nicotine levels is only one part of the proposed policy. The agency also took action to urge smokers toward less harmful alternatives such as e-cigarettes and heat-not-burn products. We have submitted an extensive scientific data on our first heat-not-burn product to FDA and we are waiting for their evaluation on its modified risk profile. I think that external verification of our data is extremely important for both our customers and the regulatory bodies. Philip Morris have already invested more than 3 billion dollars in R&D and announced investment of USD 1.6 billion in building or converting our manufacturing facilities to produce smoke-free products. This shows our commitment for the smoke-free future and how serious we are about it.

We have seen a major deal in the tobacco sector with the BAT acquisition of Reynolds. Could we see another one in 2018, involving PMI?

More than 400 world-class scientists have spent over 10 years in our R&D centers in Switzerland and Singapore developing our portfolio of smoke-free products. We have made significant investments and currently we experience commercial success. Today, about 4 million people around the world quit smoking and switched to our smoke free product. This is an exciting time for our company and all Philip Morris employees are making efforts to design a world without smoke. I personally cannot think there is any bigger goal for Philip Morris in 2018. ■

ЦКБ Сила
пенсионноосигурително
акционерно дружество

С грижа за Вас!

ИЗБЕРИ ПОАД „ЦКБ-СИЛА“: **ПЪРВОТО РЕГИСТРИРАНО В БЪЛГАРИЯ ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНО ДРУЖЕСТВО ПРЕЗ ФЕВРУАРИ 1994 Г. КЪМ 30.09.2017 Г. – С НАД 420 ХИЛЯДИ КЛИЕНТИ И НАД 1.15 МИЛИАРДА ЛЕВА УПРАВЛЯВАНИ НЕТНИ АКТИВИ (ДАННИ НА КФН WWW.FSC.BG). ИЗПЛАЩА ПЕНСИИ ОТ ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ОТ МАРТ 1996 Г.**

*Посочените резултати нямат по необходимост връзка с бъдещи резултати.

1113 София, бул. Цариградско шосе 87
Клиентски център - тел.: 0700 11 322, e-mail: office@ccb-sila.com
www.ccb-sila.com

ИМПЕРИЯТА НА АМАЗОН

Бизнесът на Джеф Безос започна като симпатична онлайн книжарница. Но сега изглежда на път да се превърне в господар на целия свят

Текст ВАЛЕРИ ЦЕНКОВ / Фотография SHUTTERSTOCK

През март в интернет настъпи хаос: за няколко часа нямаше достъп до популярни услуги като Pinterest, Dropbox, Coca-Cola, Spotify, Soundcloud и още няколко гузини информационни сайтове. Освен това извън строя се оказаха климатици и термостати, които комуникират през мрежата, за да поддържат уют в домовете и офисите.

Виновникът за хаоса шокира всички – оказа се, че това е най-голямата платформа за електронна търговия Amazon. Причината бе тривиална: програмист на Amazon оптимизирал системата и неволно претоварил сървърите в района на Северна Вирджиния, което предизвикало ефекта на доминото и сървърите изключили един след друг. „Това бе един от онези моменти, в които си даваш сметка как Amazon контролира вече и интернет“ – коментира за Bloomberg главният редактор на списание Wired

Никълъс Томпсън.

ТОЗИ ИНЦИДЕНТ РАЗКРИ ДОБРЕ ОХРАНЯВАНАТА ТАЙНА за експанзията на компанията от Сиатъл в най-перспективната област - облачните технологии. Оказа се, че на нейни сървъри съхраняват данните си Instagram, Spotify, Airbnb и Netflix, дори Комисията за надзор на ценните книжа на САЩ. В бизнеса с облака винаги се е говорело повече за Azure на Microsoft, Bluemix на IBM и Google Cloud Platform. Но се оказа, че именно Amazon Web Service (AWS) контролира 40 процента от него. И видиме че увеличава дела си, защото за последната година е вложила нови 12 млрд. долара - повече от трите споменати конкурента, взети заедно. Неслучайно дори ЦРУ сключи с Amazon договор за 600 млн. долара, по който компанията разработи специална ▶

► Версия за разузнавателната агенция, която ѝ осигурява достъп до ресурси в цял свят. Просто още един знак за авторитета и властта, която концентрира в ръцете си Джеф Безос, новият най-богат човек в света.

AMAZON СЪЩЕСТВУВА ОТ 23 ГОДИНИ.

За този период неговият създател и собственик Джеф Безос превърна скромната интернет книжарница в гигант, който доминира най-разнообразни сфери на живота - от отпускане на кредити, през производство на филми и сериали, чак до доставка на биохрани. Безос прибира половината от всеки долар, който се харчи онлайн в Америка. През тази година е инвестирал в телевизия повече от колоса HBO. А след покупката през 2013 на най-големия вестник във Вашингтон - The Washington Post - Джеф Безос е значима част от политиката, защото изданието винаги е имало добри контакти с ЦРУ, ФБР и Конгреса.

Марката Amazon може да се види върху най-разнообразни продукти за масова употреба като батерии, багеми, грехи или интелигентни устройства, които се задействат с гласови команди и могат да контролират лампите в дома или водната пръскачка в градината.

И ТОВА НЕ Е ВСИЧКО. Това е най-бързо развиващата се компания в света, която само тази година увеличи цената на акциите си със 173 процента (12 пъти по-бързо от средното за фирмите от индекса S&P 500).

Освен това Безос преобрази издателския бизнес със своя електронен четец Kindle, промени коренно начина ни на пазаруване и ни даде съвсем нов начин да контролираме дигиталните устройства чрез персоналния асистент Alexa.

Джеф Безос е не само президент на Amazon, но и инвеститор в екзотични идеи с Bezos Expeditions, акционер в компании като Uber, Airbnb, Makerbot и Teachstreet. Участва в космически проекти като Blue Origin, не се срамува да влага капитали и в по-скромни фирми като Glassybaby, която според Wall Street Journal, "произвежда стъклени купички, в които се поставят молитвени свещи". Той щедро отпусна 42 млн. долара за монтирането на уникалния 60-метров часовник The 10 000 Year Clock, който бе поставен върху негова лична земя до родното му място в Тексас и ще показва точното време през следващите 10 хилядолетия.

"ЧЕТИРИТЕ СЛОНА" НА ДИГИТАЛНАТА ЕРА са Apple, Facebook,

Джеф Безос / Jeff Bezos

Google и Amazon - с обща капитализация над 2 трилиона долара, натрупана изцяло през последното десетилетие. Това е почти колкото Брутния продукт на страни като Франция и Индия. Скот Галоуей, професор от Нюйоркския университет, прогнозира, че тъкмо Amazon като най-иновативна компания от тази четворка първа ще стигне пазарна капитализация от 1 трилион долара.

Досега Apple претендираше да е лидер при иновациите и мобилните устройства. Но Amazon гръпна много с главоуто контролираните Amazon Echo и Alexa - "компютърът на бъдещето", както се произнесе изследователската фирма Gartner, според която до 2020 една трета от мобилните устройства ще са от такъв тип.

Google си остава глобален лидер сред търсачките, с дял от 90%. Но в САЩ например все повече търсения започват не там, а в Amazon - цели 44%, според маркетинговата агенция BloomReach.

Освен това компанията се намеси и в бизнеса с хранителни продукти, като купи веригата от био-магазини Whole Foods.

НАШУМЕЛИЯТ ПРОФЕСОР от Мичиганския университет Коимбатур Прахалад настояваше, че най-успешните фирми фокусират вниманието и усилията си не върху един пазар, а върху една „основна компетентност“. Amazon е живото опровержение: тя се състезава едновременно с Apple и Samsung, със Starbucks и Google, с гиганта в търговията Wal-Mart и дори с Nike. И то госта успешно. Ако преди десет години мнозинството американски студенти са сочели като мечтан работодател American Express или Goldman Sachs, днес Amazon е без конкуренция. Когато компанията обяви, че търси място за строителството на втората си щаб-квартира, над 100 американски града се кандигатираха. Някои стигнаха до отчаяни мерки - кметът на Канзас Сити обяви, че си купил 1000 продукта от Amazon и написал ревиюта за всеки от тях, а жителите на Тусон в Аризона подариха на Безос шестметров кактус.

НА КАКВО ВСЕ ПАК ДЪЛЖИ УСПЕХА СИ Amazon? „Работи яко“ са първите две гуми от мотото на Безос, който определя фирмената култура като „приятлива и енергична, но когато ножът опре до кокала, ставаме непримирими“.

Всеки ден служителите му, когато идват на работа на „Тери Авеню“ 410 в Сиатъл, минават пред подбрани от Безос цитати: не-

говия собствен, че „Пътешествието едва сега започва“, а също и от Омир, Норман Люис и Артър Кларк.

Безос от десетилетие инвестира щедро в три елемента, които винаги са имали значение за потребителите: цена, удобство и възможност за избор. В същото време той не би дал нито цент за нещо, което не му носи приходи. Преди две години например отказа да плати за климатична инсталация в складовете си в Пенсилвания - беше преценил, че при мекия климат в щата е по-изгодно просто да наеме екип от медуци, за да помагат при нужда на презрелите работници.

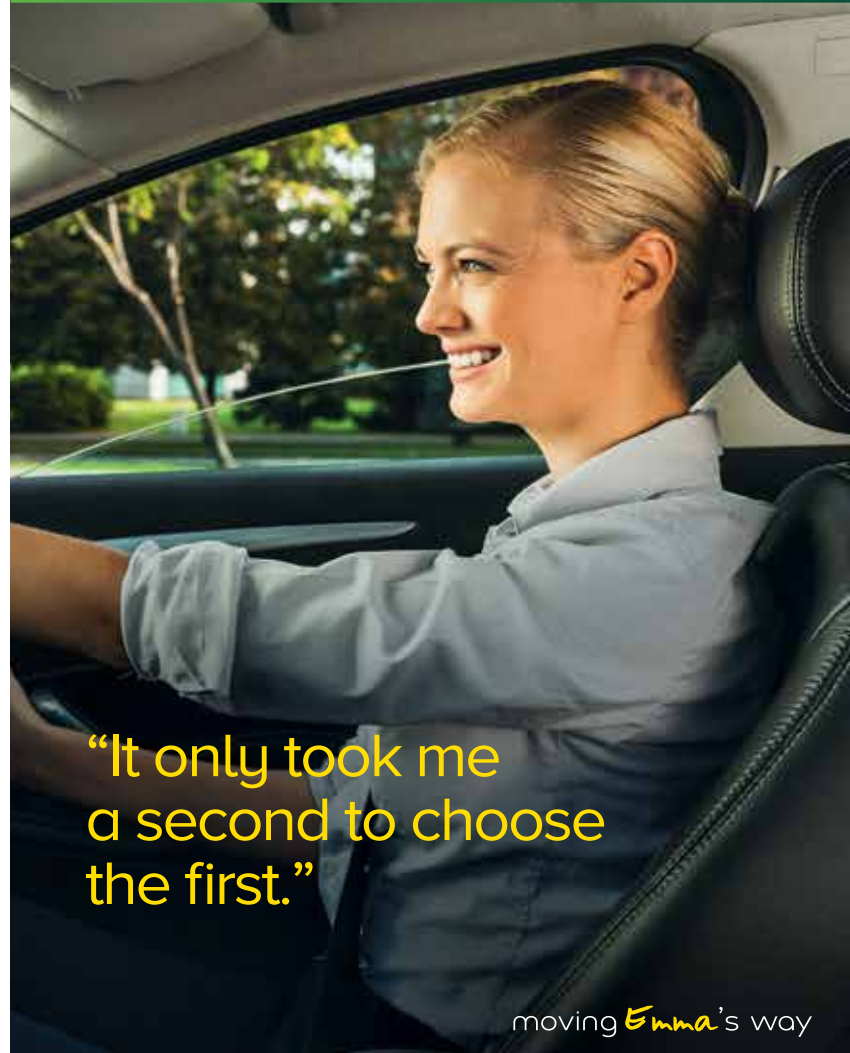
СПОРЕД СПИСАНИЕ WIRED най-голямото предимство, което Безос осигурява на компанията, е свързано с радикалния му подход към пазара. Google, Facebook, Wal-Mart и повечето от компаниите от Fortune 500 са концентрирани единствено върху увеличаване на печалбите и преследват непрекъснато максимална рентабилност. Докато Amazon не е обсебен от манията за постигане печалби на всяка цена и борави с огромни свободни капиталови потоци, които се инвестират в изграждане на мрежи за доставка – особено в толкова важната инфраструктура за доставка до вратата на клиента. Тази година Amazon се сдобил с патенти за „подвижни складове“ за малки дронове, които могат да се самосглобяват в по-големи, когато се налага да превозват масивни пратки. Целта е ясна: транспортиране по въздуха на всякакви пратки според интереса на клиентите. Заради този подход списание Bloomberg Businessweek нарече Amazon „най-ориентираната към клиента компания в света“. Безос вложи близо \$4 млрд., за да убеди потребителите, че пазаруването онлайн е напълно сигурно и с минимални рискове, след което инвестира още толкова, за да им предложи нови модели за пазаруване. Например приложението Kindle не е само много удобно за четене на електронни книги, то позволява много лесно да се купуват книги онлайн. Виртуалният асистент Alexa е свързан с колонката Echo, но тя не е само екзотично умно устройство за комуникация, тя прави пазаруването много забавно приключение. Ако кажете на Alexa, че искате шампоан, до два часа той ще ви бъде доставен до вратата на дома.

В ПОСЛЕДНАТА ГОДИНА една от най-атрактивните оферти на Amazon е свързана с абонамента Prime, който предлага на потребителите на 20 екстри и специално обслужване - от доставка до 1 час на храна от популярни ресторанти, до поръчка на биопродукти до врата, канал за игри и видео Twitch, доставки на пратки на адрес, възможност да поръчка на грехи за проба у дома (до 5 модела), които се връщат безплатно или могат да се купят с 10% намаление, и така нататък.

Отделно Amazon вложи 4 милиарда долара в продуцирането на собствени филми, сериали и видео - повече от утвърденото име HBO.

Това е много умна бизнес философия, налагана от Джеф Безос, която хем разширява териториалните владения на империята, хем му пести данъци. Стратегията за агресивни инвестиции в инфраструктура свежда до минимум печалбата и съответно - налозите. Ако през последните 10 години веригата супермаркети Wal-Mart е платила като данъци \$64 млрд., то Безос е налял в хазната само \$1.4 млрд. В същото време пазарната капитализация на Amazon само за последните 24 месеца се е увеличила с \$220 млрд. – което се равнява на цялата оценка на Wal-Mart.

Вярно е, че Amazon е петата най-скъпа компания на Америка, но зад този факт се крие една особеност: никога досега една компания не е постигала подобна стойност за толкова продължително време, като печели толкова малко. 92% от нейната стойност се дължат на прозозни бъдещи печалби, които се очакват едва през 2020. ■

“It only took me
a second to choose
the first.”

moving **Emma's** way

N°1
IN EUROPE

Our job is to keep you
mobile 24 / 7!

Leading car rental and operational
leasing company in Bulgaria

Car & Van rental | Operational Leasing | Chauffeur Services

For car rental reservations or further information on innovative leasing solutions please contact us at office@europcar.bg, by phone on +359(0)700 18 688, online at europcar.bg or through our Facebook page EuropcarBulgaria.

Новата централа на
Amazon в Сиатъл
Amazon's new
headquarters in Seattle

The Amazons Empire

Amazon started as a likeable online book-store. Now it is about to become the master of the entire world

By VALERI TSENKOV / Photography SHUTTERSTOCK

Last March there was real chaos in the Internet: popular services like Pinterest, Dropbox, Coca-Cola, Spotify, Soundcloud and dozens of news sites remained inaccessible for several hours. Air-conditioners and thermostats connected via the web in order to keep millions of homes and offices cozy were down, too.

The name of the culprit who caused all that confusion shocked the world: it turned out it was Amazon, the biggest e-commerce platform. The reason was trivial: while optimizing the system, an Amazon developer unintentionally overloaded the servers in North Virginia area, which caused a butterfly effect and the servers turned off one after the other. "It was one of those moments you realize how Amazon is already controlling the Internet", Nicholas Thompson, Wired editor-in-chief commented for Bloomberg.

THE INCIDENT BROUGHT TO LIGHT the well-kept secret about the

Seattle-based company's expansion in the most promising industry today: cloud technologies. It turned out that its servers stored the data of Instagram, Spotify, Airbnb, Netflix, and even the US Securities and Stock Exchanges Commission. When it came to cloud business, the names that have always been much more frequently mentioned were Microsoft's Azure, IBM's Bluemix, and Google Cloud Platform. Yet, it turned out it was Amazon Web Service (AWS) that controlled 40% of it. And the company is likely to keep increasing its share, considering that for the past year alone it invested another 12 billion dollars in it - more than its three competitors combined. It is not by chance that even the CIA signed a 600 million dollars contract under which the company developed a special version for the investigation agency which provided it with access to resources all over the world. That was just another sign about how much power and authority Jeff Bezos, the new richest man on Earth, concentrated in his hands.

AMAZON HAS BEEN EXISTING FOR 23 YEARS now. In the course of this period Bezos, Amazon's founder and owner, transformed the modest Internet book-store into a giant dominating various spheres of our life - from the crediting business and films production to organic foods deliveries. Bezos takes a half of every single dollar that is spent in America on the Internet. In 2017, he invested in the television industry more than HBO did. And since he acquired Washington's biggest newspaper, The Washington Post, in 2013, he has become a significant name in politics, too as the media has always been in good relations with the CIA, FBI, and the Congress.

The Amazon brand can be seen on all kinds of mass consumer products: batteries, almonds, clothes, or smart devices activated with voice commands and able to control the lamps in your home or the lawn-sprinkler in your garden.

AND THIS IS NOT THE END OF IT. Amazon is the fastest growing company in the world which saw its share prices grow 173 per cent in 2017 alone (12 times faster than the average growth of the S&P 500 companies).

Moreover, Bezos transformed the publishing business thanks to Kindle, changed radically the way we shop, and gave us a brand new way to control our digital devices through Alexa, the personal assistant.

Jeff Bezos is not just the Amazon president, he is also an investor in exotic ideas through Bezos Expeditions, which is holding shares in companies like Uber, Airbnb, Makerbot, and Teachstreet. He is involved in spacial projects like Blue Origin; he is not ashamed to invest in more modest companies, too, such as Glassybaby, for example, which according to Wall Street Journal produces "glass bowls to put your prayer candles inside". Bezos generously paid 42 million dollars for the installation of the unique 60-meter-

tall 10 000 Year Clock, which was placed on land he owns near his birth place in Texas and will show the precise time in the next 10 millennia.

"THE FOUR ELEPHANTS" OF THE DIGITAL ERA are Apple, Facebook, Google, and Amazon: they have a total capitalization that goes beyond 2 trillion dollars and was accumulated in the past decade alone. That is nearly the size of the GDP of countries like France and India. Scott Galloway, Professor from the New York University, predicted that Amazon, being the most innovative among the four, would first reach a market capitalization of 1 trillion dollars. So far Apple was pretending to be the leader in innovations and mobile devices. But Amazon made a huge progress due to the voice-controlled Amazon Echo and Alexa, the computer of the future, as the Gartner research agency called it. According to its analysts, by 2020 a third of all mobile devices will be of this particular kind.

Google still remains the global leader among search engines with a share of 90%. But in the USA, for example, it isn't Google where a growing number of searches start - it is Amazon. Forty-four percent of them, to be precise, BloomReach agency announced.

Besides, the company stepped in the food industry, too, acquiring the Whole Foods chain of organic foods stores.

A HIGH-PROFILE PROFESSOR from the University of Michigan, Coimbatore Prahalad, insisted that the most successful companies focus their attention and efforts on a "core competence" rather than on a market. Amazon is the brightest disapproval: at one and the same time it is competing with Apple and Samsung, Starbucks and Google, Wal-Mart and even Nike. And it is doing it quite successfully. If the majority of American students dreamt of being employed by American Express or Goldman Sachs ten years ago, Amazon is the single top choice today. When the ►

Първата страница на Amazon, 1996
Amazon's first front page, 1996

Щанд за безплатни банани в офиса на компанията
Free banana stand in Amazon's headquarters

► company announced that it was searching for a place to build its second headquarters, more than 100 US cities applied. Some of them went really far - like the Kansas City mayor who announced he bought 1000 products from Amazon and wrote a review for every one of them, or the people from Tucson, Arizona who gave Bezos a 6-meter cactus as a gift.

YET, WHAT STANDS BEHIND Amazon's success? Work Hard are the first two words from the motto Bezos chose for his company. He describes its corporate culture as "friendly and intense, but if push comes to shove we'll settle for intense".

Arriving to work every day, his employees pass along some famous quotes that Bezos selected himself: apart from his own one "The journey is only beginning", there are also quotes by Homer, Norman Lewis, and Arthur Clark.

Since a decade ago, Bezos has been investing generously in three elements that have always been significant to consumers: price, comfort, and choice. At the same time he would never pay a cent for a thing that would not bring him a profit. Two years ago, for example, he refused to pay for an air-conditioning installation in his warehouses in Pennsylvania - he simply calculated that considering the mild climate in the state it would cost him less to hire a team of medical experts to help the overheated workers if there was need.

ACCORDING TO WIRED MAGAZINE, the biggest advantage that Bezos is providing to his company is related to his radical approach to the market. Google, Facebook, Wal-Mart and most of the Fortune 500 companies are only concentrated on how to increase their profits and always chase a maximum profitability. In the meantime, Amazon is not obsessed with making profit at any cost and operates enormous free cash flows which are invested in the construction of delivery networks - especially in infrastructure for door-to-door delivery service. In the past year Amazon acquired patents for floating warehouses for small drones which can be assembled in bigger ones when they have to transport larger shipments.

The goal is clear: air transportation of any kind of shipments, whatever customers would like. It was due to this approach that Bloomberg Businessweek called Amazon "Earth's most customer-centric company". Bezos invested almost 4 billion dollars to persuade consumers that online shopping was absolutely safe and then he invested another 4 billion to offer them new shopping models. For example, the Kindle application is not only very convenient for reading electronic books; it makes it very easy to buy books online. Alexa, the virtual assistant, is connected to the Echo speaker, but it is not just an exotic smart communication device, it also makes shopping an entertaining experience. If you tell Alexa that you want a shampoo, you will have it at your door in a couple of hours.

IN THE PAST YEAR one of Amazon's most attractive offers has been associated with the Prime subscription, which gives consumers more than 20 extra services and special care: food delivery from fancy restaurants within one hour, organic products supply to your door, a games and video channel, shipments delivery to your address of choice, possibility to try on up to 5 clothes at home and send them back for free or buy them with a 10% discount, and so on.

Besides, Amazon invested 4 billion dollars in producing its own films, series, and video - more than the giant HBO did.

That is a very smart business philosophy, as Bezos is expanding the size of his empire while also saving taxes. The strategy for investing aggressively in infrastructure cuts down the profit to a minimum, and so it does the taxes. While Wal-Mart has paid a total of 64 billion dollars of taxes for the past 10 years, Bezos only paid the treasury 1.4 billion. At the same time, Amazon's market capitalization has increased by 220 billion dollars for the past 24 months - and this is Wal-Mart's total market capitalization. It is true that Amazon is America's fifth most expensive company, but there is something specific hidden behind this fact: never before has a company achieved such a value for such a long period of time, by making such a small profit. 92% of its value is due to forecast future profits expected no sooner than 2020. ■

38 | **ДЕСНИЦАТА,
КОЯТО НЕ ПЛАШИ**
THE RIGHT THAT ISN'T SCARY

"Крайната десница" от години вече е изразът за сплъшване в европейската политика - както "Баба Яга" е начинът да накарате детето да си легне. Нарастващото ѝ влияние в Германия буди всеобща тревога. Неуспехът ѝ да влезе във властта във Франция и Холандия предизвика масова въздишка на облекчение.

НО СЕГА В ЕВРОПА има крайно-дясна партия, която участва в управлението - и въпреки това не предизвиква паника в Брюксел. Новата управляваща коалиция в Австрия включва дясноцентристката Народна партия (ÖVP) и крайно дясната Партия на свободата (FPÖ). Предишната коалиция между тях през 2000 година предизвика шок из Европа и накара Брюксел да постави Австрия под дипломатическа карантина.

ДНЕС ОБАЧЕ НЕЩАТА са различни по една много проста причина: за разлика от миналото, и за разлика от аналозите си в Германия и Франция, FPÖ е проевропейска. ▶

Себастиан Курц с руския външен министър Сергей Лавров
Sebastian Kurz with Russia's Foreign Minister Sergey Lavrov

56 | **ПРИКАЗКА ЗА ДВЕ СТОЛИЦИ**
A TALE OF TWO CAPITALS

46 | **ИНТЕРВЮ: ЛИЛЯНА ПАВЛОВА**
INTERVIEW: LILYANA PAVLOVA

► Коалиционното споразумение на лидера ѝ Хайнц-Кристиян Щрахе с новия 31-годишен канцлер Себастиан Курц не съдържа нищо, застрашаващо европейската интеграция. Вместо това то се фокусира върху имиграцията - особено чувствителна тема за региона (включително и, колкото и да е парадоксално, в страни като България, които са донор на мигранти в ЕС).

НОВАТА ВЛАСТ ВЪВ ВИЕНА ще намали наполовина помощите за имигрантите, ще ги задължи на пристигане да предават парите и телефоните си за съхранение, и ще ги глобява при всяко нарушение не само на австрийските закони, но и на австрийските традиции и обичаи. Някои наблюдатели са притеснени, че FPÖ

слага ръка на три ключови министерства (вътрешното, външното и на отбраната), а чрез тях - и на дипломатическите и разузнавателните служби. Партията има договор за партньорство с "Единна Русия", партията на Владимир Путин. Но това не е необичайно - Виена и преди се е стремяла да поддържа по-топли отношения с Москва.

Новата коалиция обещава също по-строг контрол върху ислямските училища, повече полиция по улиците и намаляване на данъка върху доходите и корпоративния данък - все неща, които дори по-либерално настроените австрийци могат да приемат. Има ли вече европейската крайна десница по-приемливо лице? Само времето ще покаже.

The "far right" has for years been an expression of intimidation in European politics – just as the bogeyman is a way to make your kids go to bed. Its growing influence in Germany is a cause for general alarm. Its failure to enter power in France and the Netherlands called forth a massive sigh of relief.

BUT NOW EUROPE has a far-right party that is taking part in government – and yet it does not cause panic in Brussels. The new ruling coalition in Austria includes the centre-right People's Party (ÖVP) and the far-right Freedom Party (FPÖ). The previous coalition between them in 2000 caused a shock across Europe and made Brussels put Austria under diplomatic quarantine.

TODAY, HOWEVER, THINGS are different for a very simple reason: in contrast to the past and unlike its counterparts in Germany and France, the FPÖ is a pro-European party. The coalition agreement of its leader Heinz-Christian Strache with the new 31-year-old Chancellor Sebastian Kurz does not contain anything that threatens European integration.

Instead, it focuses on immigration – a particularly sensitive topic for the region (including, however paradoxically, in countries like Bulgaria that are a migrant donor in the EU).

THE NEW GOVERNMENT IN VIENNA will halve the aid for immigrants, oblige them upon arrival to hand over their money and mobile phones for safekeeping, and will fine them for any violation not only of Austrian laws but also of Austrian traditions and customs.

Some observers are concerned that the FPÖ is putting its hands on three key ministries (internal affairs, foreign affairs and defence) and through them also on the diplomatic and intelligence services. The party has a partnership agreement with Vladimir Putin's United Russia party. But this is not unusual – earlier, too, Vienna has sought to maintain warmer relations with Moscow.

The new coalition also promises tighter control on Islamic schools, more police presence in the streets, and lower income and corporate tax- all things that even more liberal Austrians can accept. Is the European far right more acceptable now? Only time will tell. ■

НАЙ-ДОХОДНИТЕ СПЕЦИАЛНОСТИ THE MOST LUCRATIVE SUBJECTS

Информатиката и административното управление са най-доходните специалности, които могат да изберат кандидатите за висше образование в България, става ясно от актуалните данни от рейтинговата система на образователното министерство. Според тях най-високи доходи имат завършилите "Информатика и компютърни науки" в Софийския университет - средно около 3500 лева бруто месечно. По-нататък следват "Администрация и управление" в Американския университет (3060 лева), "Информатика" в Нов Български университет (2971 лева) и "Коммуникационна и компютърна техника" в Техническия университет (2525 лева). Най-ниско платените висшисти са завършилите медицина във Варненския Медицински институт (1410 лв), "Информатика" във Варненския Икономически университет (1400 лв), и "Електротехника" във висшето транспортно училище в София (1370 лв).

Informatics and Administration and Management are the most lucrative specialities that young people applying for university education in Bulgaria can choose, the latest data from the Ministry of Education's rating system showed. According to the figures, graduates in Informatics and Computer Sciences from the Sofia University earn the highest gross monthly salaries, 3500 BGN on average. They are followed by students who graduated in Administration and Management from the American University (3060), in Informatics from the New Bulgarian University (2971), and in Communication and Computers from the Technical University (2525). The least paid university graduates are those who studied Medicine at the Medical University in Varna (1410), Informatics at the Economic University in Varna (1400), and Electrical Engineering at the higher school of transport in Sofia (1370). ■

2018

Season's Greetings!

Warm wishes & holiday magic from the Fraport Twin Star Airport Management team!

Весели празници!

*Екипът на „Фрапорт Твин Стар Еърпорт Мениджмънт“ АД
Ви пожелава много топлина и възшебни моменти!*

ОСЕМТЕ ЗАДАЧИ НА БЪЛГАРИЯ

Текст КАЛИН АНГЕЛОВ / Фотография ОЛЕГ ПОПОВ

От еврото, през образованието, до превъоръжаването: Върху какво трябва да се съсредоточи българското правителство през 2018 година

ДА ИЗПОЛЗВА МЕЖДУНАРОДНОТО ПОЛОЖЕНИЕ.

Предстоящото българско председателство на Европейския съюз е доста по-формално събитие, отколкото грандиозните речи ни позволяват да повярваме. Но пред Борисов стои уникалната възможност да го използва като повод, за да увеличи значително тежестта на страната в международен план. "Днес сме в същата ситуация като през 1999, когато България и българският премиер ще се окажат решаващи за Европа, що се отнася до ситуацията на Балканите", коментира политологът Георги Киряков пред Bloomberg TV Bulgaria. Тогава войната в Югославия даде допълнителни лостове на София в преговорите за европейско членство. Сега България отново се очертава като "остров на стабилност" в региона на фона на проблемите в Македония, Сърбия, Гърция и Турция, отбелязва Киряков.

Според него Борисов, който видимо е поел и функциите на външен министър, по време на председателството би трябвало активно да лобира за Западните Балкани, и би могъл дори да опита да бъде посредник в отношенията между Турция и ЕС, и в частност между Турция и Германия - макар това да е "много труден мач". Охладените отношения между Брюксел и Вашингтон отварят възможност България да търси по-директна връзка с новата американска администрация, като в същото време не бива по никакъв начин да прекъсва отношенията си с Русия, стига те да са изцяло на прагматична основа, коментира Киряков.

ДА ЗАПОЧНЕ ПЪТЯ КЪМ ЕВРОТО. Влизането в еврозоната не е самоцел и при всички случаи трябва да се направи предпазливо и с добра подготовка. Но заявяването на ясно намерение в тази посока ще успокои инвеститорите, а и населението, което точно 20 години след въвеждането на валутния съвет все още помни хиперинфлацията от 1996-1997, и което изпита сходни тръпки покрай срива на Корпоративна търговска банка.

В България периодично се чуват изказвания, че валутният борд ограничавал конкурентоспособността на икономиката, и се привеждат примери с други икономики със свободно плаващи валути, които растат по-бързо - сякаш валутните курсове са единственият двигател на растежа. В началото на мандата и Борисов, и финансовият министър Горанов обявиха влизането в еврозоната като основна, макар и може би по-дългосрочна, цел. Но предприемането на конкретни

стъпки в тази посока ще е по-силен сигнал от устните уверения.

ДА ЗАВЪРШИ МАНДАТА. Банално, но ключово. България не е имала нормално завършило управление още от времената на тройната коалиция (2009). Зачестилите пресрочни избори забавят икономическото развитие и разколебават чуждестранните инвеститори. Междувластията и временните правителства по правило се използват за прокарване на съмнителни решения, за които никой не желае да носи отговорност.

Дали това правителство на Борисов е по-стабилно от предишното? Да, поне донякъде, смята политологът Петър Кичашки. За разлика от предишния кабинет на Борисов, който бе резултат на сложна коалиция между четири съвсем различни политически субекта (единият от които сам сложна коалиция), сега поне има привидна стабилност, казва Кичашки пред Bloomberg TV Bulgaria. "Отсъстват значителни идеологически и политически различия между партньорите в управлението. Но това е привидна стабилност - този рог управленски конструкти са обречени да ходят по възглени на общественото недоволство, защото не произвеждат нова политика", смята Кичашки. Според него най-сериозната опозиция на това управление ще е извън парламента - от една страна, от традиционната десница - с неголяма, но добре структурирана и организирана подкрепа, и от друга - от недоволните от системата граждани и организации, които са значително повече, но и по-неструктурирани. "БСП въпреки заявката за това не може да бъде убедителна опозиция, защото е силно преплетена в загулисните кръгове, които управляват", смята политологът.

Впрочем доколко солидна е управляващата коалиция, показва опитът на ГЕРБ да прокара промени в избирателната система. Предложението за изцяло мажоритарно гласуване бе отхвърлено с обединените гласове на всички парламентарни сили, без вносителя му и ВОЛЯ на Веселин Марешки. Дори ДПС, която според анализатори би извлякла най-голяма полза заедно с ГЕРБ от мажоритарен вот, гласува против.

ДА ПРЕВЪОРЪЖИ АРМИЯТА. Дълги години политиката на България в отблестта на отбраната най-общо се изчерпваше с мантрата "НАТО ще ни пази". Но днес глобалната ситуация няма нищо общо с игилията на 90-те, а най-сериозната сила в НАТО - САЩ - открито призова партньорите си рязко да увеличат разходите ▶

The Eight Key Tasks for Bulgaria

From the euro, through education, to rearmament: what are the challenges Bulgaria's government is facing in 2018

By KALIN ANGELOV / Photography OLEG POPOV

TAKE ADVANTAGE OF THE INTERNATIONAL SITUATION.

Bulgaria's upcoming Presidency of the EU Council is a rather more formal affair than the grand speeches make us believe. But Borisov has the unique opportunity to use it as an occasion to add significantly to the country's international weight. "Today we are in the same situation as in 1999 when Bulgaria and the Bulgarian Prime Minister will prove decisive for Europe as regards the situation in the Balkans," political scientist Georgi Kiryakov told Bloomberg TV Bulgaria. At that time, the war in Yugoslavia gave Sofia extra leverage in the negotiations on EU membership. Now Bulgaria is again emerging as an "island of stability" in the region against the backdrop of the problems in Macedonia, Serbia, Greece and Turkey, Kiryakov notes.

In his opinion, Borisov, who has obviously assumed the functions of foreign minister as well, should actively lobby for the Western Balkans during the Presidency, and could even try to act as a mediator in relations between Turkey and the EU, and between Turkey and Germany, in particular – although this is a "very tough proposition". The chilled relations between Brussels and Washington give Bulgaria a chance to seek a more direct connection with the new US administration, while at the same time it should by no means abandon its relations with Russia, as long as they rest on an entirely pragmatic basis, Kiryakov says.

STEP ON THE ROAD TO THE EURO. Joining the eurozone is not an end in itself and should in any case be cautious and well-prepared. Declaring a clear intention to do so, however, will reassure investors, as well as the general public, which exactly 20 years after the introduction of the currency board arrangement still remembers the hyperinflation of 1996-1997 and which was similarly stressed by the collapse of Corpbank. Time and again, concerns are raised in Bulgaria

that the currency board arrangement curbs the competitiveness of the economy, and it is argued that other economies with free-floating currencies grow faster – as if exchange rates are the only driver of growth. At the beginning of the cabinet's term both Borisov and Finance Minister Goranov proclaimed the entry into the eurozone as the main, albeit possibly longer-term objective. But taking tangible steps in this direction will send a stronger signal than verbal assurances.

SERVE OUT ITS TERM.

Trivial but essential. No Bulgarian government has completed a full four-year term since the three-party coalition. The ever more frequent early elections slow down economic development and put off foreign investors. As a rule, interregnums and interim governments are used for pushing through dubious decisions for which nobody wants to take responsibility.

Is the present Borisov cabinet more stable than the previous one? Yes, up to a point at least, according to political scientist Peter Kichashki. Unlike the previous Borisov cabinet, which was the product of an intricate coalition between four very different political entities (one of which itself an intricate coalition), now there is at least a semblance of stability, Kichashki told Bloomberg TV Bulgaria. "There are no significant ideological or political differences between the coalition partners. But this is a semblance of stability – such kind of government constructs are doomed to walk on the embers of public discontent because they do not produce a new policy," Kichashki says. He believes that this cabinet will encounter its most serious opposition outside parliament: on the one hand, from the traditional right wing – with little, but well-structured and organised support, and, on the other hand, from citizens and organisations dissatisfied with the system who are far more numerous but also less

well structured. "The BSP [Bulgarian Socialist Party, despite its claim, cannot be a convincing opposition because it is heavily entangled in the string-pulling circles backstage," the political scientist says.

Incidentally, GERB's attempts to push through changes to the election system showed how solid the ruling coalition actually is. The motion to introduce a full-scale majoritarian system was defeated by the combined votes of all parliamentary forces with the exception of the motioner itself and Veselin Mareshki's VOLYA. Even the Movement for Rights and Freedoms which, analysts believe, stands to gain the most from a majoritarian system besides GERB, voted against.

REARM THE ARMED FORCES.

For years, Bulgaria's defence policy was largely limited to the "NATO-will-protect-us" mantra. But today the global situation has nothing in common with the idyllic 1990s, and the major power in NATO – the United States – has openly urged its partners to sharply increase their defence spending.

In its election campaign, GERB promised to increase defence spending to 2% of GDP. "We hope this target will be met, although it is more important how the money will be spent," says Lieutenant General Kiril Tsvetkov, a former Chief of Bulgaria's Land Forces Staff. According to him, all service branches are in crying need of rearmament, not to speak of the armed forces' undermanning, which according to General Tsvetkov, stands at 30% for soldiers and 20% for officers.

DO AWAY WITH PAPER.

Not altogether, of course, only in the public administration. Bulgaria is one of the countries with the most advanced software industry in Europe, yet for as long as 15 years it has not managed to introduce e-government. In June, Deputy Prime Minister Tomislav

Правни информационни системи

Donchev officially promised that in a year and a half, central and local government services will no longer require documents and information on hard copy – a first, albeit relatively small step toward governance digitization, which has been a fact for over a decade in countries like Estonia.

REFORM EDUCATION. Corruption, red tape, political instability – we often list these factors when we try to account for foreign investors' apathy. But the truth is that the main obstacle is the crisis in education and the shortage of skilled manpower. Education has always been "prioritized" by Bulgarian governments – but only in words. Will this finally change? "I consider it a good sign that for the first time in such a long time the minister is from the senior partner in the ruling coalition," Detelina Smilkova, Vice President of the University of Finance, Business and Entrepreneurship, told Bulgaria ON AIR THE IN-FLIGHT MAGAZINE.

"I see this as an indication of political commitment. So far, the hot potato was usually passed to some of the smaller coalition partners.

Education is crucial: as you said yourself, unless we train people, many investors will leave. Some are already leaving, precisely because they are unable to find staff. Yes, universities do graduate people, but they are in no way able to meet the requirements of business.

What the government has to do is to map out a long-term plan, for the period until 2025-2030. And give a little more leeway to universities in the area of public-private partnerships, which are now legally possible but with too many restrictions.

The universities themselves have to change their way of thinking and forget about tuition fees and state subsidies as a prime source of revenue. It's not like that in the rest of the world. Real financing comes from research, which is not done in Bulgaria."

DRAW UP AN ENERGY STRATEGY. This is one of those phrases we've repeated so often in recent years that they have already become meaningless. Nevertheless, Bulgaria still lacks a real energy strategy for the future stretching all the way to 2040-2050 which, incidentally, the Fourth Energy Package of the European Union explicitly requires.

"It is high time we stopped discussing things one at a time, project by project, and sat down together to draw up a comprehensive strategy," says Meglena Rusinova, Chairperson of the Bulgarian Photovoltaic Association. This strategy should clearly identify the kind of power industry the country wants to develop and whether it will accommodate nuclear power plants. The immediate tasks facing the cabinet are to find a practical solution for the reactors which Bulgaria was forced to buy for the infamous Belene project, to ensure the diversification of gas supplies, and to take a firmer stand on the European Commission's case against Gazprom. Other European countries, such as Poland, for example, openly demand to be reimbursed by the Russian monopolist for overpaid gas prices since 2005 – an amount that, in Bulgaria's case, would add up to €1.5 billion, Rusinova believes.

FINISH THE MOTORWAYS. The pride and joy of Borisov's previous two cabinets.

But the most complicated projects remain at the end: completion of the Struma Motorway through the Kresna Gorge, completion of the Hemus Motorway, for which there is no EU funding, and upgrading the international road from Sofia to Vidin (which, given sensible planning, should be the first rather than the last step, because it is the route along which goods move to and from our main trading partners). ■

АПИС Право

Пълната нормативна уредба на България

АПИС Евро Право

Европейското законодателство и връзката му с българското право

АПИС Практика

Съдебна практика и исков процес

АПИС Процедури

Готови решения за извършване на административни услуги и правни действия: готови бланки, формуляри, образци на договори, решения и други

АПИС СОФИТА

Българското законодателство на английски език

АПИС Време

Индикатор за промени в законодателството и известяване с SMS и E-mail; срокове, коментари, експертни анализи

Финансови информационни

АПИС Финанси

Икономическо моделиране, фискален режим, финансов анализ, законна и договорна лихва

АПИС Евро Финанси

Финансови практики в ЕС и приложението им в България

Модел на данъчна спогодба на ОИСР 2010 и Ръководство за трансферно ценообразуване на ОИСР 2010

/съвместни продукти на Апис и Интерлекс консулт/
Спогодби за избягване на двойното данъчно облагане

Информационни системи за лицата и фирмите

АПИС Регистър+

Търговски регистър и регистър Булстат; данъчни и осигурителни регистри; неофициален раздел на ДВ, справки за свързани лица

АПИС Регистър - Фирмен анализ

Финансов и сравнителен анализ /на фирми/ чрез показателите от годишните финансови отчети

Модул "Исков молби"

Информация от окръжните съдилища в страната за заведените иски молби за откриване на производство по несъстоятелност на фирми и търговски дела по ГПК

АПИС Глобус

Правен режим на чуждестранните инвестиции и на чужденците в България; външнотърговски сделки

Link Detector

Ново софтуерно решение – БЕЗПЛАТНА добавка към интернет браузърите, разработено от АПИС за улеснение на работата на финансиста, мениджъри, юристи и всички, които ползват правна информация в интернет пространството. Приложението разпознава правни цитати от българското и европейското право и наименования на лица и фирми в текста на разглежданите или редактираните от потребителя документи и поставя връзки към съдържанието на съответните правни актове.

Повече информация за продуктите и услугите на АПИС можете да намерите на www.apis.bg

Сертификат по ISO 9001 – 2015

► си за отбрана.

В предизборната кампания ГЕРБ обещавахе да увеличи отбранителните разходи до 2% от БВП. "Надяваме се да бъдат достигнати, макар че по-важното е как ще бъдат използвани парите", подчертава бившият шеф на сухопътните войски генерал-лейтенант Кирил Цветков. Според него всички родове войски имат крещяща нужда от превъоръжаване, да не говорим за липсите в личния състав на армията, които според Цветков достигат до 30% при войниците и 20% при офицерския състав.

ДА ПРЕМАХНЕ ХАРТИЯТА. Не изобщо, разбира се, а само в държавната администрация. България е една от страните с най-развита софтуерна индустрия в Европа, но вече 15 години не успява да въведе електронното правителство. През юни вицепремиерът Томислав Дончев официално обеща, че след година и половина държавните и общински служби повече няма да ни искат хартиени документи и справки - първа, макар и сравнително малка, стъпка към дигитализацията на управлението, която в страни като Естония е факт от над десетилетие.

ДА РЕФОРМИРА ОБРАЗОВАНИЕТО. Корупцията, бюрокрацията, политическата нестабилност - често цитираме тези фактори в опит да обясним апатията на чуждестранните инвеститори. Но истината е, че главната пречка са не те, а кризата в образованието и недостигът на квалифицирани кадри. Образованието винаги е било "приоритет" на българските правителства - но само на думи. Дали най-после това ще се промени? "Смятам за добър знак, че за пръв път от толкова време министърът е от водещата управляваща партия", коментира Детелина Смилова, вицепрезидент на Висшето училище за застраховане и финанси, пред *Bulgaria ON AIR THE INFLIGHT MAGAZINE*. "Тълкувам го като заявка за политически ангажимент. Досега обикновено горещият картоф се прехвърляше към някой от по-малките коалиционни партньори. Образованието е ключово: ако не подготвим хора, много инвеститори ще си тръгнат. Някои вече си тръгват, именно защото не могат да намерят кадри. Да, има завършващи висшисти, но те по никакъв начин не могат да отговорят на изискванията на бизнеса. Нещото, което трябва да направи правителството, е да начертае един дългосрочен план, до 2025-2030 година. И да даде малко повече свобода на университетите в областта на публично-частните партньорства, които наистина вече са разрешени, но с твърде много ограничения. Самите университети трябва да променят

мисленето си и да отвикнат от схващането, че приходите им идват от такси и от държавата. По света не е така. Сериозните средства идват от изследвания, които у нас не се правят".

ДА НАПИШЕ ЕНЕРГИЙНА СТРАТЕГИЯ. Това е от онези изрази, които толкова често повтаряли в последните години, че вече са загубили смисъл. Но въпреки това България продължава да няма истинска стратегия за бъдещето на енергетиката с хоризонт чак до 2040-2050 година - каквато впрочем изрично изисква четвъртият енергиен пакет на Европейския съюз.

"Крайно време е да спрем говоренето на парче, проект по проект, и да съставим заедно една цялостна стратегия", смята Мелена Русилова, председател на Българската фотоволтаична асоциация. "Тази стратегия трябва да определи ясно каква енергетика иска да развива страната и ще има ли място в нея за атомните централи. По-непосредствените задачи пред кабинета са да намери практично ре-

шение за реакторите, които бе принудена да купи за скандалния проект "Белене", да осигури диверсификация на газовете доставки и да заеме по-категорична позиция по делото на Европейската комисия срещу "Газпром". Други европейски страни, като Полша например, открито изискват руският монополист да им възстанови надплатените цени за газа от 2005 насам - сума, която за България би достигнала милиард и половина евро, смята Русилова.

ДА ДОСТРОИ МАГИСТРАЛИТЕ. Голямата гордост на предишните два кабинета на Борисов.

Но за финал остават най-сложните проекти - завършването на магистрала "Струма" през Кресненското дефиле, завършването на "Хемус", за която няма европейско финансиране, и подобряване на международния път за Видин (който, при по-разумно планиране, би трябвало да е първата, а не последната стъпка, тъй като по него минава стокооборотът с главните ни търговски партньори). ■

БЪЛГАРИЯ ВЕЧЕ ПОКАЗА, ЧЕ МОЖЕ ДА БЪДЕ ФАКТОР

Лиляна Павлова, министър за българското председателство
на Съвета на ЕС, през Bulgaria ON AIR

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография АРХИВ

Г-жо Павлова, от 1 януари името на българския премиер влиза в един списък, в чието начало личат тези на Дьо Гол и Агенауер. И все пак за много хора председателството на съвета на Европейския съюз е слабо познато и смятано за формалност. Защо е важно това председателство за България?

Колкото и да изглежда формално, председателството е много сериозен политически ангажимент и отговорност. А в нашия случай е и уникален шанс - да покажем какво е България, да докажем, че тя не е просто бенефициент на европейски фондове, а лидер на Балканите, стабилна и надеждна външна граница на съюза и държава, която е готова да подкрепи съседите си от Западните Балкани. А също и една от страните с най-висок процент подкрепа за ЕС и проевропейско мислене. Оказва се, че България е една от най-големите еврооптимисти. Одобрението за членството на България се запазва в рамките на около 50%, срещу 16% неодобрение. А това днес е нужно на Европа повече отвсякога. Неслучайно избрахме "Съединението прави силата" за мото на председателството.

В момента, в който поемем председателството, Съюзът е изправен пред много сериозни предиз-

викателства. Предстоят избори в Италия, а в Германия все още няма сформирано правителство.

Темата за миграция е сериозен въпрос. Той е свързан със сигурността и стабилността в Европа. Имаме теми, свързани със социалния дневен рег на Европа, темата за Западните Балкани, цифровизацията, промените на климата и много други, които са актуални и важни. При нас ще се падне и най-тежката част от дебатите за Брекзит.

Така че председателството е уникална възможност да се покажем под светлината на прожекторите като достоен партньор и балансър.

В същото време изтичат мандатите и на Европейската комисия, и на европарламента. Би ли могла България чрез това председателство да изиграе роля в задаването на темите за следващия европейски цикъл?

Точно това е амбициозната заявка, която направихме - въпреки началния скептицизъм, когато през май-юни трябваше да съгласуваме с Естония и Австрия програмата на трието.

Защото ротационното председателство може да бъде и много спокойно: да поемем едни досиета, да работим по тях, докъдето стигнем, да ▶

► гледаме да не стане проблем и накрая да ги предадем нататък.

Можем да изберем този подход. Но избрахме по-трудния. Предпочетохме да сме активно председателство, заложило нова тема, която не е част от общоприетия европейски рег.

Тази тема е европейската перспектива за Западните Балкани. През май, когато я лансирахме, ни казаха: деликатно е, нямаме консенсус, по-добре недейте. Благодарение на усилията, които положихме първият успех на председателството всъщност вече е факт: тази тема се прие и влезе в лидерския дневен ред, утвърдена е от Съвета през октомври и ноември.

Така че успяхме и показахме, че можем да сме фактор.

Българската дипломация вече постигна един несъмнен успех в областта на Западните Балкани с договора за добросъседство, постигнат с Македония. Как виждате пътя отпук нататък? Австрия, която е председател след нас, също има интереси на Балканите, но съвпадат ли те с нашите?

Очакванията са големи. Волята ни като председател е срещата на върха в София да бъде запомнена така, както е запомнена онази среща отпреди много години в Солун. Да бъде знаменателна и да преобърне общоевропейския дневен ред и бъдещите политики. За което е необходима много сериозна работа от българската дипломация. Добрата новина - и я казвам за пръв път тук - е, че след разговора на премиера Борисов с канцлера на Австрия Себастиан Курц имаме разбирателство да обединим усилията си, тъй като приоритетите ни съвпадат напълно и имаме пълен синхрон. Тоест да не делим 2018 на две председателства, а да бъдем едно общо: България и Австрия. Да го стартираме заедно на 1 януари, и да имаме цяла година много активна работа по темата "Западни Балкани".

Имаме подкрепата на Румъния, която е следващият председател, на Финландия и след това на Хърватия това да бъде един продължаващ процес.

Разбира се, изборите през май 2019 са ключов момент, до който трябва да сме свършили много работа, за да могат новият Европейски парламент и новата Европейска комисия да продължат процеса. Задачата ни е дотогава да сме го направили необратим.

Вие самата заявихте, че България ще бъде председател, който търси диалога и консенсуса. Смятате ли, че преди това успявате да получите този консенсус от политическите среди в България?

Винаги съм вярвала, че председателството и бъдещето на България като равностоен

"Ще се постараяме чрез цялата ни комуникационна стратегия да насърчим българския бизнес и да представим страната като добро място за инвестиции"

член на ЕС може и трябва да бъде национална кауза. И въпреки че имаме вътрешнополитически различия и противоречия, аз съм обнадявана от решението на парламента в началото на декември, прието с голямо мнозинство, да се подкрепят предложените от правителството приоритети.

Разбира се, най-вероятно ще продължим да имаме активна опозиция, която ще се опитва да атакува правителството при всяка възможност. Но се надявам тясно партийните интереси да не попречат на общата кауза.

Председателят на европейския парла-

мент Антонио Таяни обяви след посещението си в София, че България трябва да бъде член на Шенген. Реалистично ли е да очакваме това да се случи през 2018?

Първ това каза председателят на Европейската комисия Жан-Клод Юнкер, казаха го и канцлерът Меркел, и президентът Макрон. Така че европейските лидери ни подкрепят. Ако чрез председателството докажем, че можем да сме балансьор и двигател на нови теми, това ще помогне. Чисто обективните критерии за членство вече сме ги изпълнили. Остава по-скоро политическото решение. Надявам се, че и по него ще получим подкрепата на мнозинството.

Кои се оказаха най-големите предизвикателства в подготовката на това председателство - технически, логистични, материални?

Преди всичко самите приоритети, дневният ред и форматите бяха много голямо предизвикателство.

Ние излязохме извън рамките на едно стандартно председателство и решихме вместо това да вдигнем летвата максимално високо. И се радвам, че в началото на декември вече имахме консенсус по приоритетите, които са припознати като общоевропейски от институциите на Съюза.

Успяхме да направим календар на събитията, който да отразява тези приоритети, и ги включихме в европейския дневен ред.

Техническата работа мина нормално: работи ни сайтът на 4 езика. Готова е акредитационната система, която е много важна за добрата организация. Приключиха ремонтите на НДК и резиденция "Бояна". Нашата армия от 1500 експерти, които ще гвижат отделните досиета, минаха през всички необходими обучения. Всичко това се случи буквално за шест месеца.

Очаквате ли председателството да има чисто икономически ефекти? Ясно е, че удването на 22 000 души е добра новина за хотелиерите и превозвачите. Но отвъд това? Вече чухме коментари от сектора на недвижимите имоти, че очакват раздвижване на пазара...

Директните и косвените ползи са много. Директните са за хотелиери, превозвачи, ресторантьори. Но индиректните са дори повече.

Ние ще се постареем чрез цялата ни комуникационна стратегия да насърчим българския бизнес и да представим страната като добро място за инвестиции.

През цифровия дневен ред, който залагаме като един от четирите приоритета на председателството, ще се постареем да развием България като балкански, а също не и европейски хъб за стартиращи фирми в информационните технологии - и то не само в софтуера, не само като аутсорсинг дестинация.

Косвено ползи очакваме за туризма, защото ще се опитае да наложим България като туристическа дестинация. През нашите партньори и спонсори ще предложим и българското производство - храни, напитки и така нататък.

Може би малко извън темата, но се задават доста сериозни промени в разпределението на европейския бюджет по някои от най-важните за нас политики - регионално развитие, селско стопанство... Има ли българското правителство ясна концепция за какво ще се бори в тези об-

"След разговора на премиера Борисов с канцлера на Австрия Себастиан Курц имаме разбирателство да обединим усилията си, да не делим 2018 на две председателства, а да бъдем едно общо: България и Австрия"

съждения? Какво искаме да постигнем?

Дебатите ще са много тежки.

Първоначално се очакваше те да са по време на австрийското председателство, но се оказа, че точно ние ще ги поемем - и за бъдещата финансова рамка, и за параметрите на бъдещия бюджет.

Имаме ясна позиция във всеки сектор, която сме изразили. В същия момент като председател на съвета ние сме призовани да представляваме държавите-членки. Това е най-трудната задача за нас.

Кохезионните държави - тоест най-скоро присъединилите се - съвсем естествено искаме много по-категорично присъствие на кохезионните фондове - и като грантове, а не само като финансов инженеринг, което се опитват да наложат нетните донори. Дискусията започва още през януари с голяма конференция в Брюксел, и продължава на 9 март в София на най-високо ниво - много тежък дебат, защото през май вече чакаме да излезе рамката. И на 8 юни вече да излезем със заключение на председателството.

Въпросът е каква кохезионна политика искаме - като старата, която се занимаваше с неравенството при регионите, или вече искаме тя да е инвестиционна политика, която да адресира и другите нужди - финансиране на теми като интеграция, демографски проблеми и така нататък.

Селскостопанската политика отново трябва да бъде реформирана и да е по-обвързана с регионалната политика и конвергенцията. И в същото време да видим кои сектори имат нужда от по-голяма подкрепа, защото невинаги директното субсидиране подкрепя пазара...

Ние като външна граница естествено подкрепяме и необходимостта да финансираме по-ефективния граничен контрол и съответната инфраструктура. Но също така трябва не само да се борим с последиците от миграцията, а и да атакуваме първоизточника, да финансираме фонда за Африка и държавите там, за да преодолеем този натиск.

Стартираме при много тежки условия. Заради Брекзит се отваря гупка от 10 до 15 милиарда евро годишно. Нуждите на новите фондове - сигурност, миграция, Африка - са около 11 милиарда годишно. Тоест още отсега е ясно, че сме на минус поне 22 милиарда евро, които отнякъде трябва да покрием.

Това означава или страхотно орязване на средства, или увеличаване на вноските на държавите, или нови инструменти като данъци и такси, които да се приложат на европейско ниво.

На 1 януари 2019 какво вие лично бихте сметнали за успех на това председателство? Защото то няма да приключи през юли...

Да, особено след договорката да го правим съвместно с Австрия...

Подобно нещо правено ли е досега?

Не. Това е нова инициатива на г-н Курц и г-н Борисов, които наистина се опитват да гвижат европейския дневен ред на най-високо ниво, за да има реална възможност за успех. Желеем успех и на госпожа Меркел в съставянето на правителство през януари, защото Германия е много важен партньор. Имаме подкрепата на Франция.

Първият успех е, че темите ни са вече в общия дневен ред. Вторият успех ще е тази силна политическа декларация, която ще бъде приета от срещата на върха в София. Третият ще е вече в края на австрийското председателство част от договореностите и ангажиментите от София да намерят своето практическо измерение в конкретни програми и проекти.

Никак не е лесно, защото финансовият ресурс е ограничен. Затова още от декември се опитваме да привлечем в този процес международните финансови институции - Световната банка, Европейската инвестиционна банка, Европейската банка за възстановяване и развитие. Те също трябва да подкрепят този процес, включително публично-частното партньорство. За нас на Балканите решаващ ще е ИТ-секторът. Той изисква най-малко ресурс. Имаме нужния капитал - младите хора. С добро образование и с добри проекти - най-вече свързаност между държавите - можем да се превърнем в Силициевата долина на Европа. ■

BULGARIA CAN BE A FACTOR – AND HAS ALREADY SHOWN IT

Lilyana Pavlova, Minister for the Bulgarian Presidency of the Council of the European Union, talks to Bulgaria ON AIR

By KONSTANTIN TOMOV / Photography ARCHIVES

Ms Pavlova, on 1 January the name of Bulgaria's Prime Minister was added to a list that includes de Gaulle and Adenauer. Yet many people are largely unfamiliar with the Presidency of the Council of the European Union and regard it as a formality. Why is this Presidency important for Bulgaria?

Formal as it may seem, the Presidency is a very serious commitment and responsibility. And in our case it is also a unique chance to show what Bulgaria is, to prove that it not just a beneficiary of EU funds but also a leader in the Balkans, a stable and reliable external border of the European Union and a State that is ready to support its Western Balkan neighbours. As well as one of the countries with the highest percentage of support for the EU and pro-European thinking. Today, Europe needs this more than ever before. It was not by chance that we chose "United We Stand Strong" as the motto of the Presidency. On the other hand, we are taking over the Presidency at a very turbulent time for the EU. Elections are upcoming in Italy, there is no government in Germany yet, and we have to adopt decisions on migration that are unthinkable without Germany and Italy.

There are topics related to Europe's social agenda that cannot go ahead without France and Austria. There is also the topic of the Western Balkans, where we need the consensus of all Member States. The most difficult part of the debate on Brexit will also take place while we hold the Presidency.

Thus, the Presidency is a unique opportunity to showcase Bulgaria as a worthy partner. And a balancing factor.

The terms of the present European Commission and European Parliament will expire during this period. Could Bulgaria through this Presidency play a role in setting the agenda for the next EU cycle?

That's precisely our ambitious bid which we

made when, despite the initial scepticism, we had to coordinate the Trio programme with Estonia and Austria in May-June.

The rotating Presidency can also be quite care-free: you take over some dossiers, work on them as far as you can, keep them out of harm's way, and finally pass them on.

We could have chosen this approach. But we chose the more difficult one. We opted to be an active Presidency, setting a new topic that is not part of the commonly accepted European agenda.

This topic is the enlargement prospect and the Western Balkans. Last May, when we launched the idea, we were told: this is a sensitive issue, you lack consensus, better forget about it. Thanks to our endeavours, the first success of the Presidency is already a fact: this topic has been adopted and was placed on the Leaders' Agenda, approved by the Council in October and November.

So we succeeded and showed that we can be a factor.

Bulgarian diplomacy has already achieved an undoubted success on the Western Balkans with the Treaty of Good-neighbourliness signed with Macedonia. How do you see things from now on? Austria, which will take over the Presidency from us, also has interests in the Balkans, but do they overlap with ours?

The expectations are great. Our desire as holder of the EU Council Presidency is to make the summit in Sofia as memorable as the meeting that took place in Thessaloniki many years ago. Memorable and capable of turning upside down the common European agenda and future policies. This requires very hard work from Bulgarian diplomacy.

The good news – and I'm saying this here for the first time – is that after Prime Minister Borissov's talks with Austria's new Chancellor Sebastian Kurz we have reached an understanding to pool

our efforts since our priorities are completely identical and we are fully synchronized. That is to say, not to split 2018 into two separate Presidencies but to make it a single whole: Bulgaria and Austria. To kick it off together on 1 January and to have an entire year to work actively on the topic of the Western Balkans.

We have the backing of Romania, which will hold the Presidency after Austria, of Finland and then of Croatia for seamless progress in this direction. Of course, the May 2019 elections are a key point in time until which we should have done a lot of work to enable the new European Parliament and the new European Commission to carry on the process. Our task is to make it irreversible by then.

You yourself have said that the Bulgarian EU Council Presidency will seek dialogue and consensus. Do you think that before that you are achieving such political consensus in Bulgaria?

I have always believed that the Presidency and Bulgaria's future as an equal member of the EU can and must be a national cause. And despite our domestic differences and contradictions, I am encouraged by the resolution that Parliament passed in early December by a large majority to back the priorities proposed by the Cabinet.

Of course, we will most probably continue to have an active opposition that will try to attack the Government whenever the opportunity presents itself. But I hope that narrow partisan interests will not stand in the way of the common cause

After his visit to Sofia, European Parliament President Antonio Tajani said that Bulgaria should be admitted to Schengen. Is it realistic to expect this to happen in 2018?

The first one who said this was European Commission President Jean-Claude Juncker; Chancellor Merkel and President Macron said it, too. Therefore, we have the European leaders' sup-

port. If we can use the Presidency to prove that we can be a balancing factor and a generator of new topics, this will help. We have already met the purely objective criteria for joining the Schengen area. Only the political decision remains. I hope that we will get the support of the majority on that, too.

Which issues have posed the biggest challenge in the preparations for this Presidency: technical, logistical or financial?

Above all the priorities themselves, the agenda and the formats were a very big challenge.

We went beyond the limits of a standard Presidency and decided instead to raise the bar as high as possible. And I am glad that in early December we already had a consensus on the priorities that have been adopted as pan-European by the Union's institutions.

We managed to compile a calendar of events reflecting these priorities, and we placed them on the European agenda.

The technical work went smoothly: we have launched a four-language website. The accreditation system, which is very important for good organisation, is ready. Renovation at the National Palace of Culture and the Boyana Residence has been completed. Our army of 1,500 experts, who will be handling the various dossiers, have undergone all the necessary trainings. All this happened literally in the space of six months.

Do you expect a purely economic spin-off from the Presidency? Obviously, the arrival of 22,000 people is good news for hoteliers and carriers. But beyond that? We've already heard comments from the real estate sector that they expect the market to pick up...

There are many direct and indirect benefits. The direct ones are for hoteliers, carriers, restaurateurs. But the indirect ones are even more.

We will endeavour through our entire communication strategy to promote Bulgarian business and to present the country as a good place for investments.

Through our entire communication strategy, we will try to promote Bulgarian business and to present the country as a good place for investments. Through the Digital Agenda, which we have identified as one of the four Presidency priorities, we will try to develop Bulgaria as a Balkan, any why not also a European, hub of IT-startups – and not limited to software, not only as an outsourcing destination.

Indirect benefits are expected for tourism because we will try to promote Bulgaria as a tourist destination. Through our partners and sponsors we will also offer products made in Bulgaria: foods, drinks and so on.

Somewhat off the subject, substantial changes are to be made in the distribution of the EU budget on some of the policies that are crucial for us - regional development, agri-

culture... Does the Bulgarian cabinet have a clear concept of what it will insist on in these discussions? What do we want to achieve?

The debate will be very difficult.

Initially, it was expected to take place during the Austrian EU Council Presidency, but it turned out that we will be dealing with it all, both the future financial framework and the parameters of the future budget.

We have a clear position in all sectors, which we have expressed. At the same time, as holder of the EU Council Presidency, we are called upon to represent the 27 Member States. This is the most difficult task for us.

The cohesion countries, i.e. the ones who acceded most recently, quite naturally want a much stronger presence of the Cohesion Funds as sources of grant aid and not only as financial engineering, as the net donors want to have it. The discussion starts in January with a big conference in Brussels, and will continue on 9 March in Sofia at the highest level – a very difficult debate because the framework is due in May. And on 8 June we will come up with a conclusion on the Presidency.

The point is what kind of cohesion policy we want – like the old one, which targeted regional disparities, or do we now want it to be an invest-

"Our desire as holder of the EU Council Presidency is to make the summit in Sofia as memorable as the meeting that took place in Thessaloniki many years ago"

ment policy that addresses other needs as well – financing for integration, demographic problems and other issues.

The Common Agricultural Policy will have to be reformed yet again and tied more closely to regional policy and convergence. At the same time, we will have to see which sectors need more backing, because direct subsidies do not always aid the market...

As an external border, we naturally also campaign for the need to finance more effective border controls and the relevant infrastructure. But besides fighting the effects of migration, we must also attack its root cause, finance the fund for Africa and the countries there in order to ease this pressure.

We are starting in very difficult conditions. Brexit is opening a budget gap of 10 to 15 billion euros annually. The need for new funds – security, migration, Africa – is about 11 billion euros annually. In other words, it is already clear that we are at least 22 billion euros short, which will have to come from somewhere.

This means either a tremendous cut in funding or an increase of Member States' contributions, or new instruments like taxes and fees to be applied at EU level.

On 1 January 2019 what would you personally consider as a success of this Presidency? Because it won't end in July...

Yes, especially after the agreement to do it jointly with Austria...

Has anything like that been done before?

No. This is a new initiative of Mr Kurz and Mr Borissov, who are really trying to steer the EU agenda at the highest level, providing a real opportunity for success. We also wish Ms Merkel success in forming a new government in January, because without Germany we cannot continue. We have the backing of France.

The first success is that our topics are already part of the common agenda. The second success will be the strong political declaration that will be adopted at the summit in Sofia. The third will be if a part of the agreements and commitments from Sofia are translated into reality as concrete programmes and projects at the end of the Austrian EU Council Presidency.

It is not at all easy because the financial resources are limited. That's why, since December, we have been trying to enlist the international financial institutions in this process: the World Bank, the European Investment Bank, the European Bank for Reconstruction and Development. They too, have to support this process, including public-private partnership. For us in the Balkans, the IT-sector will be decisive. It is the least resource intensive. We have the requisite assets – young people. With good education and with good projects – especially for closer connectivity between countries – we can become the Silicon Valley of Europe. ■

Земята на бъдещето

Или какво е сигурно през 2018

Текст БОЙКО ВАСИЛЕВ / Фотография SHUTTERSTOCK

Всяка изминала година е гробище от несбъднати прогнози. А всяка започваща – бяло поле за провали в предсказанията. Кой през януари 2017 е сънувал, че Еманюел Макрон ще стане президент на Франция? Ако сега предскажа нещо сравнително сигурно – че Доналд Тръмп ще завърши годината като президент на САЩ – а той вземе, че подаде оставка, няма ли да издирите този текст и да ми се смеете? Да не си правим майтапи с бъдещето.

ВЪПРЕКИ ТОВА ДА НАПРАВИШ прогноза не е чак толкова безнадеждна работа. Бъдещето има една сигурна опорна точка – календарът. Той е пълен със запланувани събития, най-често избори, първенства и годишнини. Ако импровизираш около тях, току-виж си предвидил духа на годината. Журналистиката е станала толкова мързелива, че поне три четвърти от новините идват от заковани в календара събития. Не вярвате ли? Ето, показвам!

ПРЕЗ 2018 МНОГО ЩЕ СЕ ГОВОРИ за Русия. Първо, през март ще има президентски избори; второ, през зимата руските спортисти ще участват на олимпиада анонимно, не под своя флаг; трето, през лятото Русия ще прави Световно първенство по футбол. Изборите са лесни за предсказване: печели Владимир Путин. Интригата е нищожна – и вероятно аранжирана. Чаровната Ксения Собчак няма как победи, Алексей Навални може и въобще да не го пуснат да играе. Останалата част от масовката, позната от четвърт век, вече дори не възбужда: националистът Владимир Жириновски, някоя милионер за цвят. Но въпреки победата на Путин, събитийната гъстота ще създаде токови удари. И ще се запитаем с тревога: а след този мандат на Путин, какво? Въобще, можем ли да си представим Русия без Путин? Май не можем.

ЗИМНАТА ОЛИМПИАДА ще бъде в Южна Корея, най-невралгичната точка на света.

Тя е на мушката, докато избухливите перчемлии Ким Чен-ун и Доналд Тръмп си ходят по нервите. Сеул е току- го граничния 38-и паралел, а там бъка от войски и оръжие. Така че да чакаме нервна олимпиада. Руснаци без знаме ще се борят за повече злато с Германия и САЩ, а над слаломите и ледените полета ще тегне напрежение, свързано с друг елемент от Менделеевата таблица, плутония.

ДА ВИДИМ СЕГА ЮБИЛЕИТЕ. Светът ще отбележи 100 години от края на Първата световна война – и от несправедливите парижки договори, които после докараха Втората. По същото време ще обсъждаме окончателния военен разгром на т.нар. Ислямска държава. Съвпадението ще се окаже многозначително. То ще ни даде повод да кажем, че освен войната, Западът трябва да спечели и мира. С Ирак не успя, със Сирия също не успява. Дано успее с Халифата на терористите.

БЪЛГАРИЯ ЩЕ СИ ПРИПОМНИ две мрачни годишнини: хилядолетие от пагането ни под Византия (1018 г.) – и един век българска гражданска война (1918 г., Владайското въстание). Тези юбилеи, заедно с други два – 140 години от Освобождението и 110 от Независимостта - ще съвпадат с българското председателство на Европейския съюз. Ето Ви повод за два разговора: България и империите (доколкото ЕС е своего рода “мека” империя) – и вечното българско разделение. Любопитното е, че България успява да надживее империите, но вътрешната си рана – не.

ИНАЧЕ ЗА САМОТО ПРЕДСЕДАТЕЛСТВО какво да кажем? То, разбира се, ще бъде успешно. Неуспешни председателства няма. Но през лятото международното положение ще свърши и българските политици ще трябва да си търсят друга тема на разговор. За тогава мнозина очакват криза. Да не бързаме обаче. Първо да мине

Световното по футбол, после отпускарският август, после децата тръгват на училище... и кризата може да се изгуби по пътя.

Накрая, тя може и съвсем да не дойде. Защото европейската икономика върви добре, а покрай нея – и българската. И понеже добрият икономически цикъл трае поне колкото лошият, бъдещите кризи могат да се изчерпат с грънкане, бури в чаша вода и обикновени глупости.

И СЛАВА БОГУ, ЗАЩОТО ЗАПАДЪТ не е здрава опора в политиката. Отдавна не помним толкова отслабени лидери накуп. В Германия Ангела Меркел ще се мъчи да сглоби коалиция или ще ходи на нови избори; от чума, та на холера. Във Великобритания консерваторите са прегълен сриф. В САЩ Доналд Тръмп е заплашен от разследване и скандали. Французинът Макрон се бори с реалността, испанецът Рахой – с каталонската криза, италиане-

цът Джентилиони – с политическия блок.

ВИЖТЕ КОНТРАСТА: увереният Путин в Русия, стабилният Нарендра Моди в Индия – и особено Си Дзинпин в Китай, бетонирал здраво властта си и избегнал необходимостта да посочи приемник. Доста е странно, нали? Със слаби лидери западната икономика върви нагоре, а китайската забавя стъпка, въпреки силата на Си. Игу после и вярвай във всевластието на политиката.

Ако обаче вместо прогноза имам право на едно пожелание, нека бъде това: лидерите могат да си останат слаби, само икономиката да остане силна. Политическите кризи ще ги преглътнем, икономическите ще ни приседнат. И когато погребем прогнозите на 2018, нека да се учудим на собствения си песимизъм.

Бъдещето не е пустиня за прехождане, а земя за заселване; убеден съм в това. ■

The Land of the Future

Or what is certain for 2018

By BOYKO VASILEV / Photography SHUTTERSTOCK

Every year that goes by is a graveyard of forecasts that never came true. And every year that begins is a blank space for failed predictions. Who dreamed in January 2017 that Emanuel Macron would be elected president of France? If I now predict something that is almost certain - that Donald Trump would end the year as president of the USA - and suddenly he decides to resign, wouldn't you dig out this text and make fun of me? Let's not joke with the future.

NEVERTHELESS, making a forecast is not such a hopeless endeavour. The future has one certain point of support: the calendar. It is full of planned events, most often elections, celebrations, and anniversaries. If you simply improvise around them, you might well succeed in foreseeing the spirit of the year. Journalism has become so lazy that at least three fourths of all

news are coming from events nailed in the calendar. Don't you believe that? Now I'm going to prove it!

IN 2018 A LOT WILL BE SAID about Russia. First, there will be presidential elections in March; second, in winter Russian athletes will take part in the Olympic Games anonymously, not under their national banner; third, in summer Russia will be organizing the World Cup football championship. The elections are easy to predict: the winner is Vladimir Putin. There is almost no intrigue there - and it is probably orchestrated. There's no way charming Ksenia Sobchak would win, and Alexei Navalny may be impeded from even entering the competition. The rest of the crowd that we've known for a quarter of a century now is not exciting any more: nationalist Vladimir Zhirinovskiy, and a millionaire for sure. But despite Putin's victory, the density of the events

will cause electric shocks. And we shall ask ourselves: when Putin's mandate comes to an end, what will come next? Could we imagine Russia without Putin at all? It's likely we cannot.

THE WINTER OLYMPICS will take place in South Korea, the tenderest spot in the world. It is in the front sight, while hot-tempered 'forelocks' Kim Jong-un and Donald Trump are getting on their nerves. Seoul is located next to the boundary 38th parallel, and there is plenty of armies and guns there. So we should get ready for nervous Olympic Games. Russians without a banner will be fighting for more gold with Germany and the USA, while tension will weigh above the slalom races and ice-fields because of another chemical element, plutonium.

LET'S HAVE A LOOK AT THE JUBILEES, too. The world is going to celebrate 100 years since the end of World War One - and the unfair Paris agreements that later caused World War Two. At the same time we are going to discuss the definitive military defeat of the so called Islamic State. The coincidence will turn out full of suggestion. It will give us a reason to say that apart from the war, the West should win the peace, too. It failed to do so with Iraq, it is failing to do it with Syria, too. Let's hope it will succeed with the Caliphate of the terrorists.

BULGARIA IS GOING TO RECALL two dark anniversaries: a millennium since the country was defeated by Byzantium (1018) and a century since the Bulgarian civil war (1918, the Vladaya Uprising). These anniversaries will coincide with the Bulgarian Presidency of the European Union. Here is a topic for two discussions: Bulgaria and the empires (as long as the EU is a kind of a 'soft' empire) - and the never-ending Bulgarian division. Curiously, Bulgaria has managed to live longer than the empires but has never outlived its own wound.

WHAT ABOUT THE PRESIDENCY itself? Of course, it will be successful. There's no such thing as an unsuccessful presidency. But in the summer the international situation will come to an end and the politicians in Bulgaria will have to look for a new topic for discussions. That's when some analysts say a crisis will come. But let's not make haste now. Let us wait for the end of the World Cup, then spend the holiday in August, then send the children to school... and the crisis may get lost along the road.

In the end, it may not come at all. Because the European economy is doing well, and that is a good thing for the Bulgarian economy, too. And since a good economic cycle lasts at least as long as a bad one, the future crises may well end with chatters, storms in a teacup, and pure nonsense.

AND THANKS GOD, BECAUSE THE WEST is not a tower of strength in politics. It has been a long time since we last saw a group of leaders who are so weak. In Germany, Angela Merkel will either make an effort to assemble a coalition or go to new elections; it's like choosing between the plague and cholera. In Great Britain the Tories are facing a total collapse. An investigation and scandals are threatening Donald Trump in the USA. France's Macron is struggling with reality, Spain's Rajoy - with the Catalonia crisis, and Italy's Gentiloni - with the political obstruction.

LOOK AT THE CONTRAST: self-confident Putin in Russia, stable Narendra Modi in India - and especially Xi Jinping in China who has laid his power with concrete and avoided the need to name a successor. That is quite strange, isn't it? Guided by weak leaders, the western economy is going up, whereas the Chinese one is slowing down in spite of Xi's strength. So how could we trust the complete power of politics then?

If, however, instead of a forecast I would be allowed to make a wish, it would sound like this: leaders may remain weak, as long as the economy remains strong. We could swallow the political crises, but the economic ones would stick in our throats. And when we bury the forecasts for 2018, let's hope we'll be surprised by our own pessimism.

The future is not a desert to cross, it is a land to settle in; it is my conviction. ■

RAMADA
SOFIA

VICTORIA SPA

★★★★★
THE REAL ASIAN SPA

**Victoria spa is the biggest spa in Sofia, situated in Ramada Princess hotel on 3500 sm .
There are on your disposal:**

**INDOOR SWIMMING POOL ; CHILDREN POOL ;
VITAMIN BAR; FITNESS CENTER & SPORTS HALL
FOR GROUP CLASSES; FINNISH SAUNA, SALTED
SAUNA, STEAM BATH; TURKISH BATH HAMBAM
WITH ORIENTAL PEELING / kese /; 8 LUXURY
MESSAGE ROOMS WITH JAKUZZIES; COSMETICS;
V.I.P SPA APARTMENT; HAIR DRESSERS SALOON
WITH MANICURE & PEDICURE; SUN BED; MORE
THEN 150 DIFFERENT MESSAGES AND SPA
RITUALS; INTERNATIONAL SPA TEAM FROM BAIL,
THAILAND AND THE PHILIPPINES;
5 STARS SERVICE**

www.victoria-spa.com

+ 359 895 79 29 38

ПРИКАЗКА ЗА ДВЕ СТОЛИЦИ

Решението на Тръмп за Йерусалим: да разсечеш Гордиев възел, или да сригаш стършелово гнездо?

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография SHUTTERSTOCK

Ако някога се озовете в Йерусалим, непременно се отбийте и до Абу Гош. Това арабско селце е удивително спокоен оазис, макар да е само на десетина километра от най-невралгичния град в света. И освен това се радва на много приятна слава: Абу Гош е признат и зад граница за световната столица на хумуса. Просто седнете в някое от многобройните му ресторанчета, изчакайте сервитьорът да ви попита нещо на арабски, да си отговори сам и да отрупа масата с безброй апетитни чинийки. Ако е почивен ден, масите около вас ще са изпълнени с жители на Тел Авив, пътували дотук

само заради неустоимия чар на това уж просто ястие от нахут, сусамова паста, лимон, зехтин и подправки.

АБУ ГОШ Е ГОЛЯМОТО ИЗКЛЮЧЕНИЕ, което повече от всякакви военни операции и атентати подчертава какво не е наред в Близкия изток. Местните жители са араби, които се погаждат отлично с посетителите-евреи и винаги са живели в мир с израелската държава. Тази необичайна дружба се ражда още през 1948, по време на първата Арабско-израелска война, когато това село единствено разрешава през земята му да се гоставят припаси на обсадените в Йе-

русалим евреи, и само им изпраща продукти. За съжаление обаче добрият пример на Абу Гош винаги е бил засенчван от напрежението, витаещо около огромния му съсед. А решението на Доналд Тръмп да "признае" Йерусалим за столица на Израел на 6 декември съвсем не помогна за разведряване на това напрежение.

ЗА ДА СМЕ ЧЕСТНИ, този ход на Тръмп съвсем не бе такава сензация, каквато го изкараха медиите. Той дори не е ход на самия Тръмп, а просто изпълнение на една резолюция на американския конгрес, приета още през... 1995 година. Оттогава в свръх-

застроения Йерусалим стои едно пустеещо късче алетитна земя, с няколко самотно растящи кедрови дървета, където именно трябва да бъде построено посолството на САЩ. Просто до момента всички американски президенти намираха извинение да отложат изпълнението на тази резолюция. Самият Тръмп още в предизборната кампания бе намекнал, че ще я изпълни, и решението му да прати като посланик в Израел близкия до израелската десница Дейвид Фридман бе ясно потвърждение на намеренията му (същият Фридман, който заяви в Йерусалим, че през последните 70 години политиката на Вашингтон е била

"антисемитска и анти-израелска"). Все пак Тръмп не подписа резолюцията преди шест месеца и върхна надежда, че ще се запази статуквото.

ЗАЩО СЕГА АМЕРИКАНСКИЯТ ПРЕЗИДЕНТ промени решението си? Според Милен Керемедчиев, бивш заместник-министър на икономиката и на външните работи, причините са две. "Едната е прогължаващата по онова време война срещу Ислямска държава... Цялата международна общност тогава бе концентрирана върху победата срещу ислямистите и такъв ход на Тръмп щеше да подгони усилията", казва Керемедчиев пред

Bloomberg TV Bulgaria. "Втората е, че тогава още не съществуваше договорка между САЩ и Саудитска Арабия". Тъкмо тази договорка между Вашингтон и Рияд, която създаде условията за единен фронт срещу Иран, променя изцяло американската политика в региона, смята Керемедчиев. "По времето на Барак Обама имаше комуникация с Иран, бяха падали санкциите, тогава Саудитска Арабия бе в неизгодна позиция. Тръмп преобърна тези отношения. Смятам, че преместването на посолството в Йерусалим не е прибързан и емоционален ход от страна на Тръмп, а точно премерен акт, извършен в правилното време". ▶

A Tale of Two Capitals

Trump's decision on Jerusalem: cutting the Gordian knot or stirring up a hornet's nest?

By KONSTANTIN TOMOV / Photography SHUTTERSTOCK

If you're ever in Jerusalem, you should definitely stop by Abu Ghosh. This Arab village is an amazingly quiet oasis, despite being situated just a dozen kilometres from the most sensitive city in the world. Besides, it enjoys a very nice reputation: even abroad Abu Ghosh is recognized as the world capital of hummus. Just pop into one of its many restaurants, wait for the waiter to ask you something in Arabic, provide his own answer, and fill the table with countless of appetizing dishes. On holidays, the surrounding tables are occupied by Tel Aviv residents who have come here just for the sake of this seemingly simple, but fascinating dish made of chickpeas, tahini, lemon juice, olive oil and spices.

ABU GHOSH IS THE BIG EXCEPTION which more than any military operations or assaults shows what's wrong in the Middle East. The locals are Arabs who get on perfectly well with the visiting Jews and have always lived in peace with the Israeli state. This unusual friendship was born back in 1948, during the First Arab-Israeli War, when this was the only village to allow supplies for the besieged Jews in Jerusalem to pass through its territory and which sent them products itself. Unfortunately, however, Abu Ghosh's good example has always been overshadowed by the

tension surrounding its huge neighbour. And Donald Trump's decision of December 6 to "recognize" Jerusalem as the capital of Israel did not help in the least to ease this tension.

TO BE HONEST, Trump's move was by no means the kind of sensation the media made it out to be. It isn't even his move, but simply the implementation of the Jerusalem Embassy Act passed by the US Congress back in 1995. Ever since then, in the otherwise overbuilt Jerusalem there has been an attractive vacant plot of land, with a few solitary growing cedar trees, where the US Embassy is to be built. Only that until now all US presidents have found some excuse to postpone the application of this law. Trump himself had already hinted in his election campaign that he would implement it and his decision to appoint David Friedman, who is close to the Israeli right wing, as ambassador to Israel, was a clear confirmation of his intentions (that same Friedman who stated in Jerusalem that for the past 70 years Washington's policy had been "anti-Semitic and anti-Israeli"). Still, six months ago Trump signed a waiver putting off the move and inspired hope that the status quo would be retained.

SO WHY DID THE US PRESIDENT NOW

change his mind? According to Milen Keremedchiev, former deputy minister of economy and of foreign affairs, there are two reasons. "One is the ongoing war against Islamic State... The entire international community at the time was focussed on the victory against the Islamists and such a move by Trump would have undermined the efforts," Keremedchiev told Bloomberg TV Bulgaria. "The second is that there was still no agreement between the US and Saudi Arabia then." Precisely this agreement between Washington and Riyadh, which created the conditions for a united front against Iran, completely changed US policy in the region, Keremedchiev says. "During Barack Obama's administration there was communication with Iran, the sanctions had been drooped, Saudi Arabia was in an unfavourable position. Trump turned these relations around. I think that the relocation of the Embassy to Jerusalem is not a hasty and emotional move by Trump, but a well-considered act made at the right time."

JERUSALEM, A HOLY CITY TO NO LESS THAN THREE RELIGIONS, has always had a special status. A UN Resolution of 1947 constitutes it as a corpus separatum (separate entity) under international jurisdiction. But de facto Jerusalem has

been home to the Israeli government since December 1949, as well as the venue of countless official meetings between Israeli and American or European statesmen.

Even Israel's closest allies, however, refrained from moving their embassies there – partly for security reasons, but mainly not to rebuff the Palestinians who also consider Jerusalem as their true capital (although the administration is based in Ramallah). The Bulgarian Embassy, too, is in Tel Aviv, on Leonardo da Vinci Street.

Jerusalem itself is actually divided in three. The western part is inhabited by Jews. The eastern part by Palestinians, about 300,000, or a third of the city's population. They have Israeli identity cards and the right to work throughout Israel. But they are not Israeli citizens and cannot vote in national elections. The third part is the Old City – several thousand square metres, surrounded by the walls built by Ottoman Sultan Suleiman the Magnificent. The Old City is home to several sites of key religious importance: the Western Wall for Jews, the Church of the Holy Sepulchre for Christians and the al-Aqsa Mosque for Muslims.

BECAUSE OF ITS SENSITIVE STATUS Jerusalem has always been considered as the icing on the cake, as the very last question to be de-

ecided by signing a final Israeli-Palestinian peace agreement. That's why Trump's move was sharply criticized by dozens of world leaders – from the Turkish President and the Supreme Leader of Iran, Pope Francis and the UN Secretary General, to Angela Merkel and Emmanuel Macron.

"This move returns the US to the big game in the Middle East," Milen Keremedchiev says. "During Obama's time in office it was absent from this region, and it was precisely then that President Putin very skillfully settled Russia into the eastern Mediterranean by establishing much closer ties with Turkey... Now the US is returning to the chessboard with a very strong move, placing the other partners in a defensive position."

YET MANY ANALYSTS question Washington's decision because of the effect it would have on the timidly warming relations between Israel and the Arab countries. Of course, Saudi Arabia publicly opposed the move of the embassy. But as The Economist notes, Trump is unlikely to have done so without at least discussing it beforehand with Riyadh. "The Sunni Arab states are less concerned about Palestine than about Iran's growing influence, and finding ways to contain it. Israel, behind the scenes, has become a tacit

ally of the Saudis in the Sunni-Shia conflict." Iran has indeed reaped many benefits from developments in the region – except in Lebanon, Tehran already plays a leading role in both Iraq and Syria, intervenes actively in Yemen and has even found an Arab ally in Qatar.

Against this background, the rapprochement between Saudi Arabia and Israel seems logical. The recognition of Jerusalem, however, hampers this partnership because the Arab states cannot but oppose it, at least in public. Even if it benefits the American interests, this decision does not facilitate the peace process – simply because in return for his big concession Trump is not getting anything from Israel (besides the promise to name a future railway station in Jerusalem after him).

ON THE OTHER HAND, the former overcautious approach did not contribute much to resolving the conflict either. And it really looked as if the problem needed some "very fresh thinking", as Donald Trump himself put it.

Only time will tell what will come out of his unconventional move. Meanwhile, the only chance to see harmony between Jews and Arabs is to take a trip to Abu Ghosh. And to enjoy some hummus. ■

► ЙЕРУСАЛИМ, СВЕЩЕН ГРАД НА ЦЕЛИ ТРИ РЕЛИГИИ,

винаги е имал особен статут. Една резолюция на ООН от 1947 го определя като отделен субект, непринадлежащ на нито една държава. Но де факто Йерусалим е дом на израелското правителство от декември 1949, както и място на безброй официални срещи на израелски с американски и европейски държавници. Даже и най-близките съюзници на Израел обаче се въздържат да преместят посолствата си там - отчасти от съображения за сигурност, но най-вече за да не отблъснат палестинците, които също смятат Йерусалим за своята истинска столица (макар администрацията да е базирана в Рамала). Българското също е в Тел Авив, на улица "Леонардо да Винчи".

Самият Йерусалим е фактически разделен на три. Западната част е обитавана от евреи. Източната - от палестинци, около 300 000 души, или една трета от населението на града. Те имат израелски лични документи и правото да работят навсякъде из страната. Но не са израелски граждани и нямат право да гласуват. Третата част е Старият град - няколко хиляди квадратни метра, обградени от построените от османския султан Сюлейман Великоленни стени, където се намират Божи гроб, свещената за евреите Западна стена и джамията ал-Акса.

ЗАРАДИ ДЕЛИКАТНИЯ СИ СТАТУТ Йеруса-

лим винаги е бил смятан за черешката на тортата, за най-последния въпрос, който би трябвало да се реши с подписването на окончателно израелско-палестинско мирно споразумение. Заради това ходът на Тръмп бе разкритикуван остро от десетки световни лидери - от турския президент и лидера на Иран, през папа Франциск и генералния секретар на ООН, до Ангела Меркел и Еманюел Макрон.

"Този ход връща Америка в голямата игра в Близкия изток", смята Милен Керемедчиев. "По времето на Обама тя отсъстваше в този регион, и точно тогава президентът Путин много умело намести Русия в източното Средиземноморие, като установи и доста по-близки отношения с Турция... Сега САЩ се връщат на шахматната дъска с доста силен ход, поставяйки гругите партньори в отбранителна позиция".

МНОГО АНАЛИЗАТОРИ ОБАЧЕ поставят под въпрос решението на Вашингтон заради ефекта, който то би имало върху плахо затоплящите се отношения между Израел и арабските страни. Разбира се, Саудитска Арабия публично заклейми преместването на посолството. Но както отбелязва The Economist, малко вероятно е Тръмп да го е направил без поне предварително обсъждане с Рияд. "Сунитските арабски страни са по-малко притеснени за Палестина, отколкото за растящото влияние на Иран и как да намерят начин да му се противопоста-

вят. Израел, поне зад кулисите, се превърна в негласен съюзник на саудитците в сунитско-шиитския конфликт", коментира британското издание. Иран наистина извлече много ползи от развитието на събитията в региона - освен в Ливан, Техеран вече играе водеща роля и в Ирак, и в Сирия, намесва се активно в Йемен и дори намери арабски съюзник в лицето на Катар.

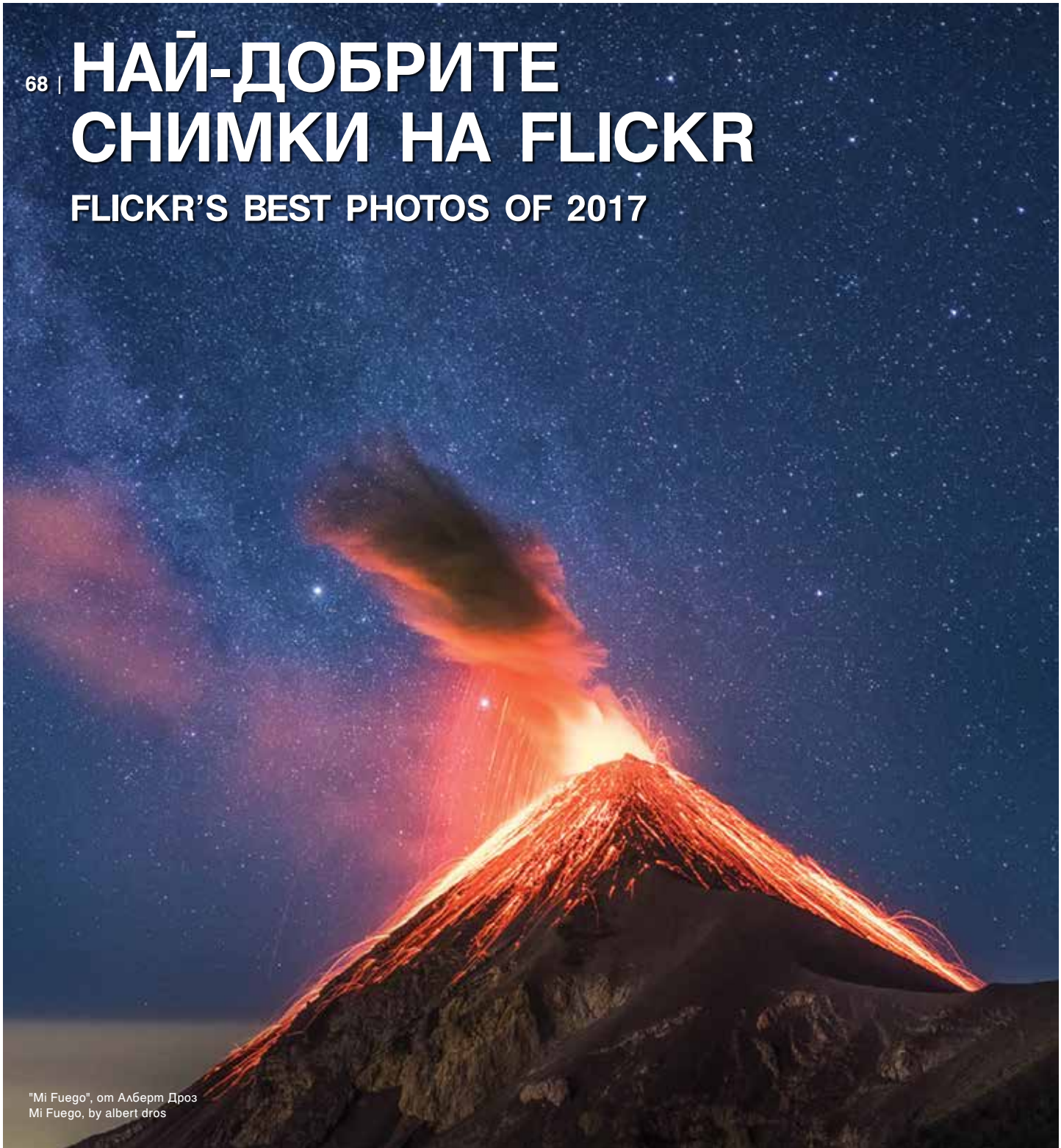
На този фон сближаването между Саудитска Арабия и Израел изглежда логично. Признаването на Йерусалим обаче затруднява това партньорство, защото арабските държави няма как да не му се противопоставят, поне публично. Дори и да носи ползи за американските интереси, това решение не улеснява мирния процес - просто защото в замяна на своята голяма отстъпка Тръмп не получава нищо от Израел (освен обещанието да нарекат бъдещата жп спирка в Йерусалим на негово име).

ОТ ДРУГА СТРАНА, досегашният свръхпрепазлив подход също не допринесе особено за разрешаването на конфликта. И действително изглеждаше, че проблемът се нуждае от малко "свежо мислене", както се изрази самият Тръмп.

Само времето ще покаже какво ще произлезе от неговия нетрадиционен ход. Междувременно единственият шанс да видят хармония между евреи и араби си остава да се разходите до Абу Гош. И да хапнете малко хумус. ■

68 | **НАЙ-ДОБРИТЕ
СНИМКИ НА FLICKR**

FLICKR'S BEST PHOTOS OF 2017

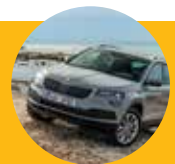

"Mi Fuego", от Алберт Дроз
Mi Fuego, by albert dros

66 | **САМОЗАБЛУДАТА "ГЛУТЕН"**
THE "GLUTEN" SELF-DELUSION

74 | **ДА СЛЕДВАШ МОДАТА**
IN STEP WITH FASHION

КАК NASA ПРЕОТКРИ КОЛЕЛОТО

HOW NASA REINVENTED THE WHEEL

Спуканите гуми са неприятност дори тук, на добрата стара Земя. Но при евентуалната мисия до Марс, която NASA подготвя, те биха били катастрофа - и няма как да е иначе, когато най-близкият вулканизатор е на 80 милиона километра.

Заради това екип от аерокосмическата агенция се е заел да създаде гуми за марсоходи, които не подлежат на спукване. Резултатът от усилията им е нещо, наречено Shape Memory Allow Tire - абсолютно неуязвима "гума". Използваме кавичките, защото тук основният елемент не е каучук, а много специална сплав на никел и титан, удивително устойчива на деформации.

Понеже този високотехнологичен материал е способен да пренарежда атомите си при външен натиск, той на практика може да се огъва почти до краен предел и после автоматично да си върне оригиналната си форма.

Новите гуми са тествани при условия, наподобяващи марсианската повърхност, и са се справили без никакви проблеми. Учените дори са разработили "конвенционален" вариант, който може да се монтира на нормален автомобил и да се кара по пътищата.

Засега единственият проблем е твърде високата цена - но според експертите на NASA тя би спаднала доста в масовото производство, а и ще се изплати във времето, защото подобни колела имат потенциала да надживеят автомобилата ви.

Flat tires are a nuisance even here, on good old Earth. But with the possible mission to Mars, which NASA is preparing, they would be a catastrophe - and there's no way for it to be otherwise, when the nearest vulcanizer is 80 million kilometers away.

That is why a team from the aerospace agency has taken up the creation of tires for Mars rovers which are not subject to becoming flat. The result of their efforts is something called Shape Memory Allow Tire - an absolutely invulnerable "tire". We are using the quotation marks because the main element is not rubber, but a very special nickel-titanium alloy, amazingly resistant to deformations. Due to this high technology material being capable of rearranging its atoms when external compression is applied, it may in practice bend almost to the ultimate limit and then to automatically return to its original shape.

The new tires have been tested in conditions, resembling the surface of Mars, and they have coped without any problems. The scientists have even developed a "conventional" version, which may be installed on a normal automobile and be used on the roads.

For now the only problem is the very high price - but according to NASA's experts it may slump quite much in mass production, and it will also pay off in time, because such wheels have the potential to outlive your automobile. ■

ИСКАТЕ ЛИ ДА СЪДИТЕ APPLE?

DO YOU WANT TO SUE APPLE?

Технологичният гигант Apple е бил съден за какво ли не - но сега за пръв път клиенти търсят отговорност от компанията, че съзнателно забавяла работата на старите поколения iPhone, за да стимулира хората да си купят нови.

В три различни американски щата са завеждени колективни искове от потребителски организации. Всички те настояват, че от Apple чрез ъпдейти съзнателно забавяли работата на по-старите смартфони. Компанията призна подобно нещо за моделите SE, 6, 6S и 7, но обясни, че това е с цел да се удължи животът на батериите.

The technological giant Apple has been sued for what not - but now for the first time clients are holding the company liable for intentionally slowing down the operation of the old generations of iPhone, in order to stimulate people to buy themselves new ones.

In three different US states collective actions are brought by consumer organisations. All of them maintain that Apple, by means of updates were intentionally slowing down the operation of the older smartphones. The company admitted such a thing for the SE, 6, 6S and 7 models, but explained that this is done with the aim of prolonging the life of the batteries. ■

ЗАСТРАХОВКА ЗАЩИТЕНА ФАМИЛИЯ

Коледна промоция

ЗАСТРАХОВАЙТЕ СВОЯ ДОМ НА ПРОМОЦИОНАЛНА ПРАЗНИЧНА ЦЕНА!

Погрижете се за спокойствието и сигурността на Вашия дом и имущество със застраховка „Защитена фамилия“!

КАКВИ СА ПРЕДИМСТВАТА, ПРЕДЛАГАНИ ОТ ЗАД „АРМЕЕЦ“:

- Защита на дома срещу минимална премия от 10 лв;
- 20% отстъпка от застрахователната премия;
- Застрахователно покритие, изцяло съобразено с Вашето жилище и имуществото Ви;
- Бърза процедура и експертна консултация при сключване на застраховката;
- Възможност за избор на застрахованите рискове;
- Покритие срещу кражба чрез взлом и кражба с техническо средство до 14 000 лева без opis на имуществото;
- Навременно изплащане на щетите в случай на застрахователно събитие;
- Осигурен денонощен Асистанс център с телефони: 0 700 1 3939 и 0887 922 444.

Застраховка „Защитена фамилия“ на промоционална коледна цена може да сключите в офисите на ЗАД „Армеец“ и при застрахователните брокери и агенти – партньори на компанията. За допълнителна информация посетете www.armeec.bg;

ПРОМОЦИЯТА Е ВАЛИДНА ДО 28.02.2018 г.

Винаги с вас!

ПРЕЗ 2069 ТРЪГВАМЕ КЪМ ЗВЕЗДИТЕ

IN 2069 WE ARE SETTING
OUT FOR THE STARS

NASA и една частна компания на руски милиардер поставиха началото на новата космическа надпревара

NASA and a private company of a Russian billionaire laid the foundations of the new space race

Само преди месец се навършиха 40 години от последната стъпка на човек (Юджийн Сърнън) върху Луната - печална годишнина, която сякаш окончателно погребва някогашния изследователски дух и ни приковава към родната ни планета.

НО ТОЧНО В ТОЗИ МОМЕНТ NASA обяви най-гръзкия план в цялата си досегашна история. През 2069 година, точно век след първите стъпки на Армстронг и Олдрин върху лунната повърхност, аерокосмическата агенция възнамерява да изпрати първата междузвездна мисия. Неината цел е Алфа от съзвездието Кентавър - най-близката звезда до Слънцето. Разстоянието до нея е около 4.3 светлинни години, или приблизително 40 трилиона километра. При максимално разрешената скорост по българските пътища (140 км/ч) подобно пътуване би отнело около 33 милиона години. Дори и "Вояджър 1" - единствения апарат, успял до момента да напусне пределите на Слънчевата система, чиято скорост е около 48 000 км в час - би се нуждал от над 80 000 години, за да се добере до съседния адрес в галактиката.

САМИТЕ ШЕФОВЕ НА NASA признават, че още не разполагат с технологията, необходима за такова пътуване. "Всичко е още много мъгляво", коментира Антъни Фриймън от Лабораторията за реактивно движение към агенцията.

Той и колегите му представиха план на мисията пред годишната среща на Американския съюз по геофизика. Замисълът е да се работи космически апарат, способен да се движи със скорост една десета от светлинната, или около 30 000 км в секунда. Има проекти за подобно задвижване, простиращи се от активирани с лазери соларни платна до реактори за сблъсък на материя и антиматерия, но всички те са в начална теоретична фаза.

ДОРИ И ПРИ ТАКАВА СКОРОСТ на бъдещата сонда ще ѝ трябват 44 години да се добере до системата на Алфа Кентавър. Най-близкият ни съсед в Млечният път всъщност не е една, а цели три звезди. По-големите от тях - Алфа Кентавър А и Алфа Кентавър Б - образуват фактическа двойна звезда. Алфа Кентавър С, известно още като Проксима, е червено джудже, което обикаля около тях в доста широка орбита. Преди година астрономите откриха, че около Проксима обикаля планета в т. нар. "обитаема зона" - тоест там, където условията теоретично биха позволили зараждането на живот.

ВПРОЧЕМ NASA НЕ Е ЕДИНСТВЕНАТА организация, която се цели в съседната звезда система. Частната компания Breakthrough Starshot, финансирана със 100 млн. долара от руския милиардер Юрий Милнер, работи върху апарат, който би развил една пета от скоростта на светлината. Той ще бъде задвижван от свръхтънко соларно платно и лазери. Част от проекта е и световноизвестният физик Стивън Хокинг, който уверява, че изпращането на мисия ще е постижимо "до едно поколение". ■

Only a month ago it was 40 years since the last time a man (Eugene Cernan) walked on the Moon - a sad anniversary, which as if definitively buries the former spirit of research and pins us to our native planet.

BUT EXACTLY IN THIS MOMENT NASA announced the most daring plan in its entire history until now. In 2069, precisely a century after the first steps of Armstrong and Aldrin on the surface of the Moon, the aerospace agency intends to send the first interstellar mission. Its aim is to reach Alpha from the constellation Centaurus - the star which is closest to the Sun.

The distance to it is around 4.3 light-years, or approximately 40 trillion kilometers. With the maximum authorized speed on the Bulgarian roads (140 km/h) such a journey would take around 33 million years. Even "Voyager 1" - the only apparatus until the present moment to have managed to leave the limits of the Solar System, the speed of which is 48 000 km per hour - would need over 80 000 years, in order to reach the neighbour address in the galaxy.

THE HEADS OF NASA THEMSELVES are admitting that they still don't have at their disposal the technology, necessary for such a voyage. "It is all still very hazy", Anthony Freeman from the agency's Jet Propulsion Laboratory comments.

Him and his colleagues presented a plan for the mission in front of this year's meeting of the American Geophysical Union. The intention is to elaborate a spacecraft, capable of moving with a speed equal to one tenth of the speed of light, or around 30 000 km per second. There are projects for such propulsion, ranging from laser activated solar sails to reactors for collision of matter and antimatter, but all of them are at an initial theoretical stage.

EVEN AT THAT SPEED the future space probe would need 44 years to reach Alpha Centauri. Our closest neighbour in the Milky Way is actually not one, but three stars. The larger ones among them - Alpha Centauri A and Alpha Centauri B - are practically forming a binary star. Alpha Centauri C, also known as Proxima Centauri is a red dwarf, which is circling around them, following quite a wide orbit. A year ago astronomers discovered that a planet which is within the so-called "habitable zone" - that is to say where the conditions theoretically would allow for abiogenesis to take place - of Proxima Centauri is orbiting the star.

BY THE WAY NASA IS NOT THE ONLY organisation that aims at the neighbouring solar system. The private company Breakthrough Starshot, funded with 100 million dollars by the Russian billionaire Yuri Milner, is working on an apparatus, which would develop a speed equal to one fifth of the speed of light. It will be propelled by a super thin solar sail and lasers. The world-renowned physicist Stephen Hawking is also participating in the project and he is assuring us that the sending of a mission will be achievable "up until one generation". ■

САМОЗАБЛУДАТА "ГЛУТЕН"

За страдащите от целиакния безглутеновата диета е необходимост.
За всички останали е не само скъпа, но и вредна приумица

Текст КАЛИН НИКОЛОВ / Фотография SHUTTERSTOCK

Сидни Полак, носител на "Оскар" и един от най-тънките познавачи на човешката природа, казваше, че маркетингът е винаги пълен с експлоатация, лъжи и преувеличения - независимо за какъв продукт става дума. Безглутеновата мания, която все по-агресивно завладява света напоследък, е прекрасно доказателство.

ПРИБЛИЗИТЕЛНО ЕДИН НА ВСЕКИ СТО души днес страда от досадно заболяване, наречено целиакция. Това е аутоимунна реакция, предизвиквана от глютен - събително име на група протеини в пшеницата и някои други зърнени храни. Засяга най-често тънкото черво и на теория може лесно да се контролира, просто като не консумирате глютен. На практика това никак не е лесно, защото глютенът е неотделима част от множество ключови храни - от хляба и пастата до бирата.

Всъщност "неотделима" не е правилната дума в случая. Напълно възможно е тези

храни да се произведат и без глютен - тъкмо това е в основата на един от най-бързо разрастващите се и доходни сегменти на хранителната промишленост.

СПОМЕНАХМЕ, ЧЕ 1 НА 100 ДУШИ страда от целиакция. Още приблизително шестима имат груги, обикновено по-леки форми на глютенова непоносимост - най-често проявявани като леки алергични реакции. Това прави общо 7% от човечеството, което е потенциален консуматор на безглутенови храни. Едно миналогодишно проучване обаче показва, че цели 21% от хората прибягват към тях. При по-младото поколение процентът надхвърля 33. Тези числа се отнасят до развитите страни, разбира се. На места като България, където хлябът традиционно е незаменима част от менюто, тенденцията прониква малко по-бавно - но неудържимо.

ПО ПОСЛЕДНИ ДАННИ на Euromonitor глобалните продажби на "свободни от глютен"

храни са скочили с почти 13% миналата година, достигайки 3.5 милиарда долара (при едва 1.7 милиарда преди пет години). Прогнозите са до 2020 година да доближат 5 милиарда долара. Проучване на Nielsen оценява целия пазар, свързан с безглутеновата диета - тоест специално приготвени храни, заместители, гобавки и пр. - на 23 милиарда долара годишно. Манията придобива такива размери, че "безглутенови" линии продукти се появяват при производители на зеленчукови консерви или кисело мляко - тоест там, където така или иначе глютен няма.

В ТОВА НЕ БИ ИМАЛО НИЩО чак толкова лошо - в края на краищата подобни "моги" в храненето е имало и преди, пък и шом човек е склонен да плаща за лековерието си, не е задължително някой да му попречи. Единственият проблем е, че безглутеновото хранене, които е спасително за болните от целиакция, всъщност може да е открито вредно за всички останали.

The “Gluten” Self-Delusion

For people suffering from celiac disease a gluten-free diet is a necessity. For everybody else it is an expensive yet harmful caprice

By KALIN ANGELOV / Photography SHUTTERSTOCK

Sydney Pollack, an Oscar winner and one of the best judges of the nature of humans used to say that the marketing of anything was full of exploitation and lies and hype. The gluten-free mania which has been aggressively obsessing the world lately is a perfect example.

APPROXIMATELY ONE IN EVERY ONE HUNDRED people suffers from a boring disease called celiac disease today. It is an autoimmune reaction provoked by gluten - a general name for a group of proteins found in wheat and a few other cereals. Most frequently it affects the small intestine and in theory it can be easily controlled if you just avoid consuming gluten. In practice, this isn't that easy because gluten is an inseparable part of numerous key foods - from bread and pasta to beer.

In fact, “inseparable” is not the correct word to say here. It is absolutely possible to produce these foods without gluten - and that is actually the core of one of the fastest growing and most profitable segments of the food industry.

WE MENTIONED THAT 1 IN 100 people suffers from celiac disease. There are other six in 100 who usually suffer from lighter forms of gluten unacceptability, most often expressed as light allergic reactions. That accounts for a total of 7% of all humans who are potential consumers of gluten-free foods. However, a research conducted last year revealed that 21% of all people tend to consume them. The percentage among the younger people goes beyond 33. Of course, these figures are valid for the developed countries. In countries like Bulgaria where bread has always been an integral part of the menu the trend is spreading a little more slowly - but is still irresistible.

ACCORDING TO THE LATEST FIGURES from Euromonitor, the global sales of “gluten-free” foods have increased almost 13% last year, reaching \$3.5 billion (compared to only 1.7 billion five years ago). By 2020 they are expected to reach \$5 billion. A research conducted by

Nielsen estimated the entire market related to the gluten-free diet - deliberately prepared foods, substitutes, supplements, etc., amounts to \$23 billion a year. The mania is expanding to an extent that “gluten-free” product lines are already offered by the manufacturers of tinned vegetables and yoghurt - where there has never been gluten anyway.

IT WOULDN'T BE A GREAT PROBLEM - after all, there have been similar nutrition “fashion trends” in the past, too, and if someone is willing to pay for being credulous it is not obligatory to stop him. The only problem is that the gluten-free diet which is a saving remedy to people suffering from celiac disease may actually be really damaging to everybody else.

US gastroenterologist Norrelle Reilly explained the risks in one extremely popular article for The New Yorker. Reilly directs the Celiac Disease Centre's pediatric programme at Columbia University and quotes a number of researches which prove that the gluten-free diet brings no medical benefit to people who don't suffer from gluten unacceptability. However, nobody talks about them usually, whereas “You have the gluten-free industry speaking with a megaphone”, Reilly said.

MEANWHILE, OTHER RESEARCHES show an apparent multiplication of the so called metabolic syndrome (a condition which increases the risk from heart diseases and diabetes) when it comes to people who consume gluten-free products. Other people from this group have been diagnosed with an iron, B1 and B9 deficit. Two years ago Spanish scientists compared 206 gluten-free products with their normal alternatives and found “clear differences” in their nutritional values - not in favour of the allegedly dietetic versions. And an American media examined a normal doughnut and a gluten-free one and reported that the latter contained twice as much sugar, 26% more calories, 250% more fat, 43% more sodium, and 50% fewer fibres than the former one did. At the same time it cost 74% more, however. ■

Американският гастроентеролог Норел Райли обясни рисковете в една изключително нашумяла статия за The New Yorker. Райли ръководи детското отделение на Центъра по целиакция на Университета Колумбия. И цитира множество изследвания, убедително доказващи, че от безглутеновата диета няма медицинска полза за хора, които не страдат от глутенова непоносимост. За тях обаче рядко се говори, докато “безглутеновата индустрия крещи през мегафон”.

В СЪЩОТО ВРЕМЕ ДРУГИ ИЗСЛЕДВАНИЯ показват видимо зачестяване на т. нар. метаболитен синдром (състояние, което повишава риска от сърдечни заболявания и диабет) у хората, които се хранят с безглутенови продукти. При други от тях е наблюдаван дефицит на желязо, витамин В1 и витамин В9. Преди две години испански учени сравниха 206 безглутенови продукта с нормалните им алтернативи и установиха “отчетливи разлики” в хранителните им стойности - не в полза на уж диетичните варианти. А американско издание изследва нормална и безглутенова поничка и отчете, че втората съдържа двойно повече захар, 26% повече калории, 250% повече мазнини, 43% повече натрий и 50% по-малко фибри. В същото време обаче струва със 74% повече. ■

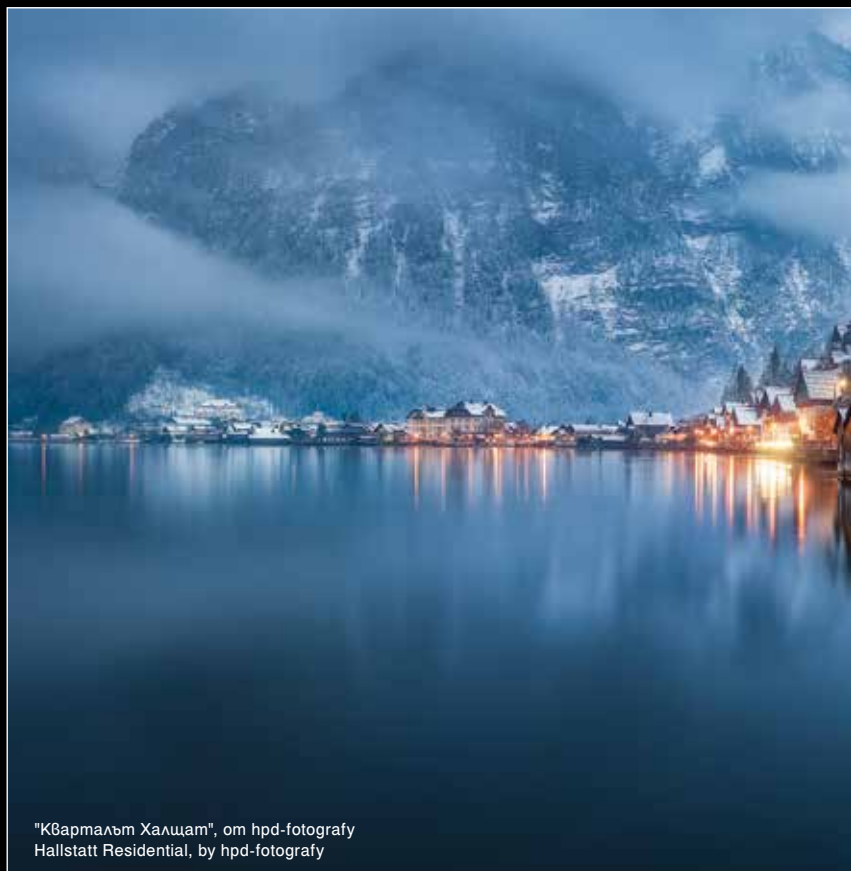
НАЙ-ДОБРИТЕ СНИМКИ НА FLICKR ЗА 2017

FLICKR'S BEST PHOTOS OF 2017

Порталът за споделяне на снимки Flickr подбра 25-те най-добри фотографии за 2017 година - отначало чрез алгоритъм, измерващ реакциите на посетителите, а после чрез допълнителна селекция на екипа. Всичките снимки в класацията - от тях отпечатваме 15 - са заснети с традиционни фотоапарати. Днес цели 54% от потребителите на Flickr ползват iPhone. Вместо фотоапарат, но нито една от техните снимки не стигна до Top 25.

The photo-sharing hub Flickr has chosen it's 25 best photos from around the world in 2017, selected by an engagement algorithm and then curated by Flickr staff. All of the winning pictures - of which we reprint 15 - were taken with a conventional camera rather than a phone. Nowadays 54% of all photographers on Flickr are using iPhone instead of camera, but none of their photos has made it to the Top 25.

Снимки: Flickr.com
Images courtesy by Flickr.com

"Кварталът Халщат", от hpd-fotografy
Hallstatt Residential, by hpd-fotografy

"Течение", от shutterbug_uk2012
flow (Explored), by shutterbug_uk2012

"Стълба към небето", от marikoen
Stairway to heaven, by marikoen

"Осрпоб Веспрахорн", om EtienneR68
Vestrahorn Islande, by EtienneR68

"Млечният път над Харви", om inefekt69
Milky Way over Harvey..., by inefekt69

"Меланхолия", от Алися Жмисловска
Melancholia, by Alicja Zmysowska

"O-o!", om bmse
Oh ooooooh!, by bmse

"Светлината на славата", от icemanphotos
Light of Glory, by icemanphotos

"Червена катеричка", от Гладис Клип
Eekhoorn / Red squirrel, by Gladys Klip

"Погледни ме в очите", от Ърл Райник
Loookkk deeerply into my eyes.... by Earl Reinink

TECHNOLOGY
PHOTOGRAPHY

ON
AIR
BULGARIA

Earl Reinink ©

"Голям и по-голям", от Крис Нейтън
Big and bigger, by Chrisnaton

***, om aleshurik
***, by aleshurik

"Най-накрая", om Нилс Шефан Пюшел
Finally, by nils stefan p schel

"Зимна приказка", om Ахим Томе
Winter Fairytale, by Achim Thomae

ДА СЛЕДВАШ МОДАТА

На мястото на нестандартното Yeti чехите от Skoda ни предлагат госта по-нормален, но и по-комфортен автомобил

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография КОЛЕЛА, SKODA

Трудна работа е да заместиш всеобщ любимец.

Спомнете си Горан Вишнич вместо Джордж Клуни в "Спешно отделение".

Или Адам Ламбърт на сцената с Queen

- там, където не може да е друг освен Фреду Меркюри.

НЯМА КАК ДА НЕ СЕ ЗАМИСЛИМ за това при първата си среща с Skoda

Кагоф. Просто защото това безобидно на вид нещо е всъщност убиецът на един от любимите ни автомобили за последните десет години.

Имаше много причини да харесваме Skoda

1498

куб. см работен обем (турбо)
cub cm capacity (turbo)

150

к. с. максимална мощност
hp max power

250

Нм максимален въртящ момент
Nm maximum torque

8.4

секунди 0-100 км/ч
seconds 0-100 km/h

Yeti: заради скромността и практичността, заради приятната динамика, заради добрите офроуд способности, достъпната цена и недоялания, но свеж дизайн. Но най-вече защото в днешния свят, в който новите модели са почти неотличими един от друг, тя си имаше неповторимо излъчване и собствен характер.

ПОСЛЕДНОТО, КОЕТО БИХТЕ КАЗАЛИ за новия Кагоq, е че е неповторим. Най-малкото защото е построен върху платформата, която се използва за гузина групи модели, от Volkswagen Tiguan до Porsche Macan. Като размери е брат-близък на Seat Ateca, с когото дори се произвеждат на една и съща поточна линия в за-

вода на Skoda в Квасини.

Нито пък е особено достъпен: докато при Yeti спокойно можеше да си вземете прилично оборудвана кола за около 35 хиляди лева, при Кагоq ще ви трябват 45 хиляди и нагоре. А версията с двулитровия турбодизел, която единствена за момента се предлага с 4x4 задвижване, започва от 50 хилядарки и спокойно може да финишира над 70.

КОЛКОТО ДО ОФРОУД СПОСОБНОСТИТЕ, Yeti печелеше най-вече заради късоото си междуосие. При Кагоq то е с 6 сантиметра по-дълго, а просветът е с един сантиметър по-нисък.

И накрая стигаме до динамиката: новият кросоувър на Skoda е директен и стегнат, но за разлика от братовчедата Ateca е по-скоро настроен за комфорт, отколкото за гребни хулиганства. След като казахме всичко това, вероятно ще си помислите, че присъдата е изречена. Но ще сгрешите.

КАГОQ МОЖЕ И ДА НЯМА чара на своя предшественик, но във всяко отношение го превъзхожда чувствително. Всъщност с чиста съвест го нареждаме между финалистите за най-добър компактен кросоувър на пазара.

Въпреки сходствата с Ateca, не е негов клонинг. Личи си дори само от дизайна: на латинския чар на Seat чехите отговарят с ръбати форми и изпъкнали светлини, явен намек за легендарния бохемски кристал.

ДРУГАТА РАЗЛИКА, както споменахме, е в окачването. Дори и без предлаганите като опция адаптивни амортизатори Кагоq вози госта по-меко и успява да изгладя повечето неравности. Убедихме се на международния прес тест на Сицилия - острова на Архимед, където пътищата изглеждат, сякаш за последен път са били асфалтирани от него самия. Воланът е директен и дава достатъчно обратна връзка, а седемстепенният автоматик с два съединителя работи достатъчно адекватно, за да го предпочетете пред шестстепенната механична кутия.

КАГОQ СЕ ПРЕДЛАГА С ПЕТ двигателя. Базовият е еднолитров трицилиндров бензин със 115 коня, после идва пестеливият 1.6 TDI и две версии на двулитровия дизел, по-мощната от които дава 190 коня.

Най-интересен обаче ни се видя вторият бензинов мотор: 1.5 турбо със 150 коня. Той е приятно пързав, рафиниран, има достатъчно въртящ момент, за да

не ви се налага постоянно да си играете със скоростите, и струва по-малко от дизелите.

ОФИЦИАЛНО ОБЕЩАВАНИЯТ РАЗХОД от 5.1 литра на сто е постижим само за много духовно извисени хора. При нас показва около 6.5, което също никак не е зле за машина с такива размери. Впрочем Кагоq може и да е масивен, но е госта лек - базовата версия тежи с петдесетина килограма по-малко от гребосъка Opel Corsa.

Зоната, в която тази кола слага Yeti в малкото си джобче, е в интериора. Материалите са две нива по-качествени, таблото изглежда изчистено и елегантно. Даже базовите версии ви дават 8-инчов тъч скрийн на мултимедията, а по-високите нива са с 9-инчов. Резолюцията е много добра, графиките са приятни и като цяло системата е лесна за ползване, ако не смятаме гостта обръкващата навигация. Като опция можете да си вземете и прословутия дигитален кокпит, който толкова ни впечатли навремето в Audi Q7, и който е достъпен тук на госта по-приятна цена.

ПО-ГОЛЕМИТЕ РАЗМЕРИ на Кагоq означават и госта повече простор от Yeti. На задните седалки спокойно могат да седят трима възрастни. Тапанът е по-висок от този на Nissan Qashqai. Багажникът поема внушителните 521 литра. Горещо препоръчваме като допълнителна екстра системата Varioflex, която мести задните седалки напред-назад, може да ги събва във всякакви конфигурации и дори да ги изважда от колата с две прости движения.

КАКТО ПОДОБАВА НА SKODA, получавате и множество гребни и хитри решения, като стъргалка за лед в резервоара, всякакви средства за закрепване в багажника и дори едно миниатюрно кошче за боклук във вратите, където да изхвърляте спокойно гърките и носните си кърпи.

Колкото по-високата цена, тя е за сметка на несравнимо по-щедро оборудване. Дори базовото ниво има датчик за гумите, лети джанти, всички електронни системи за сигурност, темпомат, гвузонов климатроник, USB и Bluetooth, подгряване на предните седалки кожен волан и безключов достъп.

Накратко, Кагоq е приятна за каране, практична, удобна и модерна семейна кола. И във всяко отношение е крачка нагоре за Skoda. Но въпреки всичко на нас ще ни е мъчно за Yeti. ■

In Step with Fashion

Instead of the unconventional Yeti, Skoda offers us a more normal and more comfortable car

By KONSTANTIN TOMOV / Photography KOLELA, SKODA

It's no easy task to replace a universal favourite.

Remember Goran Višnjić instead of George Clooney in ER.

Or Adam Lambert on stage with Queen – where you can't picture anyone else but Freddie Mercury.

YOU CANNOT BUT THINK about this when seeing the Skoda Karoq for the first time. Simply because this seemingly innocuous vehicle is actually the killer of one of our favourite cars for the last ten years.

We had many reasons to like the Skoda Yeti: its modesty and practicality, nice dynamics, good off-road capability, affordable price and chunky but fresh design. And mainly because in today's world, in which new models are almost undistinguishable from each other, it sported a unique look and its own personality.

THE LAST THING YOU'D SAY about the new Karoq is that it is unique. Not least because it is based on the same platform that underpins a dozen other models, from the Volkswagen Tiguan to the Porsche Macan. In size, it is the twin brother of the Seat Ateca, with which they are even manufactured on the same line in Skoda's plant in Kvasiny.

Nor is it particularly affordable: whereas you could easily get a decently equipped Yeti for about 35,000 leva, for the Karoq you'll need to fork out 45,000 and more. And the two-litre turbo diesel version, currently the only one available with all-wheel drive, starts at 50,000 leva and can easily reach upwards of 70,000.

AS TO OFF-ROAD CAPABILITY, the Yeti came up tops mainly because of its short wheelbase. In the Karoq it is 6 centimetres longer, and ground clearance is one centimetre less.

This brings us to the dynamics: Skoda's new crossover is direct and compact, but unlike its cousin Ateca, it is tuned more to comfort than

to petty hooliganism.

Having said all this, you'll probably think the verdict has been delivered. But you'd be wrong.

KAROQ MIGHT NOT HAVE the charm of its predecessor, but in any other respect it is greatly superior to it. In fact, we would not hesitate to rank it among the finalists for the best compact crossover on the market.

Despite the similarities with the Ateca, it is not a clone. This is even visible from the design: to the Latin charm of Seat, the Czech respond with angular shapes and protruding headlights, a clear hint to the legendary Bohemian crystal.

THE OTHER DIFFERENCE, as already mentioned, is in the suspension. Even without the optional adaptive dampers, the Karoq rides a lot more smoothly and manages to soak up most of the lumps and bumps on the road. We let it convince us of this at the international press test in Sicily, the island of Archimedes, where the roads look as if they had last been asphalted by the man himself.

The handling is direct and provides sufficient feedback, and the seven-speed dual-clutch automatic works well enough to make you choose it over the manual six-speed gearbox.

KAROQ IS OFFERED WITH FIVE engines. The range starts with the 1.0-litre, three-cylinder petrol with 115 hp, followed by the thrifty 1.6 TDI and two 2-litre diesel versions, the more powerful with 190 hp.

We were most smitten by the second petrol engine: 1.5 turbo with 150 hp. It is pleasantly fast, refined, with enough torque so you won't have to shift gears all the time, and it costs less than the diesels.

THE OFFICIALLY PROMISED CONSUMPTION of 5.1 litres per 100 km can be achieved only by punctilious drivers. Our consumption was about 6.5 litres, which is not at all bad for a car

this size. Actually, the Karoq may be massive but it is quite light – the base version weighs some 50 kg less than the tiny Opel Corsa.

Where this car gets the better of the Yeti is in the interior. The quality of the materials has moved up two notches, the dashboard looks clean and elegant. Even the base versions have an 8.0-inch touchscreen system, the higher versions have 9.0-inch displays. The resolution is very good, the graphics pleasant and the system is generally easy to operate, barring the rather confusing sat nav. Optionally, you can also get the famous digital cockpit that impressed us so much in the Audi Q7 in its time and which is available here at a much lower price.

THE BIGGER SIZE of the Karoq also means more space than in the Yeti. The rear seats easily accommodate three adults. The ceiling is higher than that of the Nissan Qashqai. Boot size is an impressive 521 litres. As an optional extra, we highly recommend the Varioflex system which slides the rear seats back and forth, reclines them any way you like, and even removes them from the car in two simple movements.

AS YOU'D EXPECT FROM SKODA, you also get a lot of small and clever trinkets, such as an ice scraper inside the fuel cap, all kinds of boot racks, and even a mini rubbish bin in the door pocket where you can dispose of your chewing gum and tissues.

As to the higher price, it is due to the much more generous equipment. Even the base level has tyre sensor, alloy wheels, all electronic security systems, cruise control, dual-zone climate control, USB and Bluetooth, heated front seats, leather steering wheel and keyless entry. In a nutshell, the Karoq is a practical, comfortable and modern family car that is nice to drive. And in any case, it is one step up for Skoda. Yet despite it all, we'll miss the Yeti. ■

106 | ФИЛОСОФСКИЯТ
ПЛОД

THE PHILOSOPHICAL FRUIT

84 | КУЛТ КЪМ СЛЪНЦЕТО
CULT OF THE SUN

80 | ЖЕНСКО ЦАРСТВО
FEMALE KINGDOM

АФИШ

Събитията
и нещата, за
които ще се
говори през
януари

КОНЦЕРТ

ДУХЪТ НА ЕВРОПА // Празничният новогодишен концерт в София няма репутацията на виенския си събрат, но тази година ще е дори по-богат като програма. Причината е, че той отбелязва началото на българското председателство на Съвета на ЕС, и по този повод включва произведения на композитори от всички 28 гържави-членки. Солист е цигуларят Светлин Русев, а диригент - Емил Табаков. Българската творба е „Нестинарски танц“ из балета „Нестинарка“ на Марин Големинов.

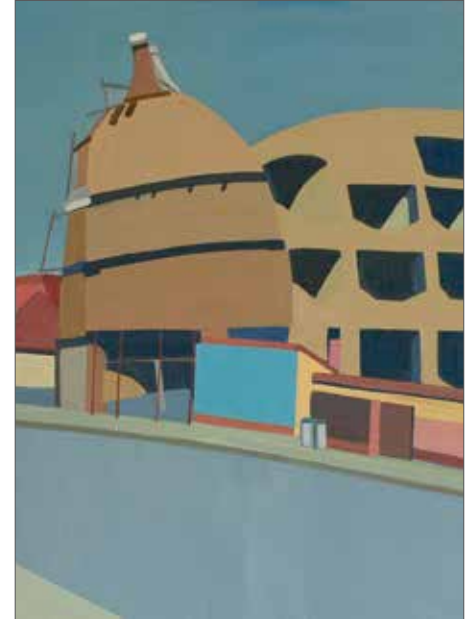
1 януари, Зала 1 на НДК, София

КНИГА

РАЗКАЗАНО НА ВОДАТА // Вторият роман на Паула Хоукинс е очакван с нетърпение не само от харесалите екранизацията на „Момичето от влака“, но и от любителите на качествени трилъри. Фон на интригуващата история е идиллично английско градче, в чието Езеро на удавниците за кратък период са открити няколко тела на млади жени. Едно 15-годишно момиче е принудено да заживее с леля си, а тя – да се върне на мястото, от което отчаяно се е мъчила да избяга.

Издателство „Ентузиаст“

ИЗКУСТВО

РАЗМЕСТВАНЕ НА ПЛАСТОВЕТЕ // „Младо изкуство в музея“ е кураторският проект на Владия Михайлова, който събира на едно място произведения от 35 съвременни творци. Поколение, започнало във времето на лексиконите, но преминало в ерата на социалните мрежи. За разлика от предишните генерации, представяни в галерийното пространство, тази показва разностранните интереси и начини на работа на автори, които живеят в различни точки на света.

До 4 февруари, СГХГ, София

EN

CONCERT

THE SPIRIT OF EUROPE // The festive New Year's concert in Sofia does not have the reputation of its Vienna confrere, but this year it will be even richer in its programme. The reason is that it marks the beginning of the Bulgarian Presidency of the Council of the European Union, and on that occasion it includes compositions of composers from all 28 member states. A soloist is the violinist Svetlin Rusev, and conductor - Emil Tabakov. The Bulgarian work is "Nestinari's dance" from Marin Goleminov's ballet "Nestinarka".

1st of January, Hall 1 of the National Palace of Culture, Sofia

BOOK

INTO THE WATER // The second novel by Paula Hawkins is looked forward to not only by people who liked the screen version of "The Girl on the Train", but by the ones who like quality thrillers as well. A backdrop of the intriguing story is an idyllic English town, in the Lake of the drowned of which several bodies of young women have been found in a short period of time. A 15-years old girl is compelled to start living with her aunt, and the latter - to return to the place, from which she was desperately trying to run away.

"Entusiast" publishing house

ART

STRATA DISLOCATION // „Young art at the museum“ is the curator's project of Vladia Mihaylova, which brings together works of 35 modern artists. A generation which began at the time of the lexicons, but passed over to the era of the social networks. In contrast to the previous generations, represented in the galleries, this one displays the versatile interests and methods of work of authors, who live in various places around the world.

Until the 4th of February, Sofia Art Gallery, Sofia

Events and things that will be discussed in January

POSTER

ТРАДИЦИИ

СУРВА 2018 // Кукерският фестивал чества 26-о издание с фестивално шествие с близо 6000 кукери от над 100 маскарадни групи. Участниците са от всички етнографски райони на България, както и международни представители от Европа, Африка и Азия. Не е нужно да участвате обаче, за да усетите магията на карнавала и да опитате да прогоните собствените си лоши духове. За това ще помогнат и изложбите и базарите в центъра на Перник.

26 – 28 януари, Перник

КИНО

ВСИЧКИ ПАРИ НА СВЕТА // Премиерата на последния филм на Ридли Скот е предшествана от трескаво презаснемане на голяма част от сцените – уличеният в сексскандали Кевин Спейси трябваше да бъде заменен от Кристофър Плъмър. Той влиза в ролята на милиардера Жан-Пол Гети, чийто внук е отвлечен в Рим през 1973 и за живота му се иска рекорден откуп. Историята проследява опитите на майката (Мишел Уилямс) да убеди богатия дядо да даде парите и спаси сина ѝ.

От 5 януари по кината

СЕМИНАР

„ЩАСТЛИВЦИТЕ“ // Това е темата на поредното местно и самоиницирано събитие под шапката на международната платформа за лекции TED. TEDxVitosha събира на едно място лектори, демонстрации, изпълнения на живо и групи, представени от позитивно настроени личности, постигнали успех в една или друга сфера. Темата е вдъхновена от 155-та годишнина от рождението на Алеко Константинов.

27 януари, Зала 2 на НДК, София

EN

TRADITIONS

SURVA 2018 // The kuker's (mummers) festival fetes its 26th taking place with a festival procession with almost 6000 kukers from over 100 masquerade groups. The participants are from all the ethnographic regions of Bulgaria, as well as international representatives from Europe, Africa and Asia. It is not necessary to participate though, in order to feel the magic of the carnival and to try to chase away your own evil spirits. The exhibitions and bazaars in the centre of Pernik will also help for that.

26th – 28th of January, Pernik

CINEMA

ALL THE MONEY IN THE WORLD // The premiere of Ridley Scott's last film is preceded by a hectic re-shooting of a large part of the scenes - the rapt in sex scandals Kevin Spacey had to be replaced by Christopher Plummer. He is assuming the role of the billionaire Jean Paul Getty, whose grandson was abducted in Rome in 1973 and a record high ransom was demanded for his life. The story follows the attempts of the mother (Michelle Williams) to convince the rich grandfather to give the money and save her son.

In cinemas 5th of January

SEMINAR

„THE LUCKY MEN“ // This is the topic of the consecutive local and self-initiated event under the umbrella of the international lectures platform TED. TEDxVitosha is bringing together lecturers, demonstrations, live performances and others, presented by persons with a positive attitude, who have achieved success in one sphere or another. The topic is inspired by the 155th anniversary of the birth of Aleko Konstantinov.

27th of January, Hall 2 of the National Palace of Culture, Sofia

Текст: КРИСТИНА НИТОХОСЯН / By: CRISTINA NITOHOSIAN

ЖЕНСКО ЦАРСТВО

FEMALE KINGDOM

Какво да очакваме от филмовата 2018? Разбира се, до болка познатите ни п-ти продължения на стари хитове („Джурасик Парк“, „Фантастични животни и къде да ги открием“, „Лабиринтът: невъзможно бягство“), както и филми за супергерои от типа „Батман и Супермен срещу Терминатор, IV част“, които дори няма да си направим труда да изброяваме. Сред останалите заглавия на 2018 избрахме 15, които все пак ни вдъхват известни надежди. С неизбежната уговорка, че както обикновено най-добрите филми на годината ще се окажат някои скромни независими заглавия, за които още дори не подготвяхме.

What are we to expect from the cinematic 2018? Of course the painfully familiar consecutive sequels of old hits („Jurassic Park“, „Fantastic Beasts and Where to Find Them“, „The Maze Runner“), as well as movies about superheroes of the type „Batman and Superman against the Terminator, part IV“, which we will not even make the effort to enumerate. Among the other movies of 2018 we chose 15, which however give us certain hopes. With the inevitable reservation that as usual the best films of the year will turn out to be some modest independent films, that we do not have a clue about yet.

Annihilation

Може да е едва вторият режисьорски филм на Алекс Гарланд, но при положение, че първият е *Ex Machina*, а зад гърба си Гарланд има и сценариите на „Плажът“, „Проектът Съншайн“ и „Никога не ме оставяй“, няма как да не очакваме силен филм. Главната героиня (Натали Портман) е биолог, който търси причините за смъртта на съпруга си в загадъчната отдалечена област.

It may be only the second Alex Garland's film as a director, but considering that the first one is *Ex Machina* and Garland also has behind him the screenplays of "The Beach", "Sunshine" and "Never Let Me Go", there is no way for us not to expect a strong movie. The lead character (Natalie Portman) is a biologist, who seeks the reasons for the death of her husband in a mysterious remote area.

Red Sparrow

Леко скептични сме към западни актьори, играещи рускоезични герои. Само че сме и любопитни да видим Дженифър Лорънс като балерината Доминика Егорова, вербувана от руските секретни служби, които искат да използват тялото ѝ като оръжие. Режисьор е човекът зад „Игрите на глад“ Франсис Лорънс (не, не е роднина с Дженифър).

We are a bit skeptical about western actors, playing Russian speaking characters. But we are also curious to see Jennifer Lawrence as the ballerina Dominika Egorova, recruited by the Russian secret services, which want to use her body as a weapon. The man behind "The Hunger Games" - Francis Lawrence (no he is not a relative of Jennifer).

A Wrinkle in Time

„Гънка във времето“ е от детските книжки, любими и на големите. В нея едно момиченце пътува през измеренията заедно със своя брат

и техен приятел, за да открият баща ѝ и да преборят тъмните сили. Режисьор е Ава Дюверней („Селма“), а във филма участват Опра Уинфри и Рийз Уидърспун.

"A Wrinkle in Time" from the children's books, which are also favourite to adults. In it a little girl travels through the dimensions along with her brother and a friend of theirs, in order to find her father and defeat the dark forces. Director is Ava DuVernay ("Selma"), and Oprah Winfrey and Reese Witherspoon are starring in the film.

Isle of Dogs

Скарлет Йохансон, Франсис Макгорман, Едуард Нортън, Брайън Кранстън, Тилда Суинтън, Бил Мъри... Впечатлихте ли се от актьорския състав? Тези хора обаче участват само с гласовете си в новия филм на Уес Андерсън, а фактът, че той е стоп-моушън анимация, за жалост означава, че няма да чуете и тях. Но пък историята за момче, което търси загубеното си куче в дистопична Япония, ще е поне толкова добра, колкото „Фантастичният господин Фокс“.

Scarlet Johansson, Frances McDormand, Edward Norton, Bryan Cranston, Tilda Swinton, Bill Murray... Are you impressed with the cast? These people however are starring with only their voices in the new movie by Wes Anderson, and the fact that it is a stop-motion animation unfortunately means that you will not hear even them. But the story about a boy, searching for his lost dog in dystopian Japan will be at least as good as "Fantastic Mr. Fox".

Mary Magdalene

Някъде около Великден се очаква да излезе на екран поредната библейска история. Интригуващите неща около нея са две – че в центъра ѝ е Мария Магдалена, изиграна от особено подходящата Руни Мара. И че ►

► Христос е поверен на Хоакин Финикс.

Sometime around Easter the consecutive Biblical story is expected to hit the screens. The intriguing things about it are two - that in its centre is Mary Magdalene, played by the particularly appropriate Rooney Mara. And that Christ is entrusted to Joaquin Phoenix.

A Quiet Place

Джон Красински е сценарист, режисьор и изпълнител на главната роля в този трилър, който разказва за семейство с две деца, живеещо в отдалечен горист район. Привидно идиличното им съществуване е особено заради факта, че нито един от тях не трябва да издава звук. Иначе ще умре. Съпругата на Красински в живота Емили Блънт играе благоверната му и във филма.

John Krasinski is a writer, director and lead actor in this thriller, which tells of a family with two kids, living in a remote woodland area. Their seemingly idyllic existence is peculiar with the fact that none of them must make any sound. Or else he/she will die. Krasinski's real life spouse Emily Blunt plays his missus in the movie as well.

A Star Is Born

Признаваме, че почти подминахме историята за талантилива начинаеща певица, която получава подкрепа в кариерата си от алкохолизиран застаряващ актьор. Тогава обаче видяхме изпълнителката на главната роля – Стефани Джерманота, по-известна като Лейди Гага. Брайли Купър е екранният ѝ партньор, както и режисьор на филма.

We admit that we almost omitted the story of a talented young singer, who receives support in her career from an alcoholic ageing actor. But then we saw who is playing the lead role - Stefani Germanotta, better known as Lady Gaga. Bradley Cooper is her on-screen partner, as well as the director of the film.

Don't Worry, He Won't Get Far on Foot

Още от 90-те години Гус ван Сант мечтае да екранизира мемоарите на Джон Калахан – мъж, парализиран след катастрофа на 21-годишна възраст. Ето че най-после мечтата му се сбъдва, само че първоначално мислената за покойния Робин Уилямс роля е поверена на Хоакин Финикс. Сред останалите актьори в продукцията са Руни Мара, Джона Хил и Джек Блек. As early as the 90s Gus Van Sant has been dreaming of making a screen version of John Callahan - a man who became paralyzed after a car accident at age 21. So, finally his dream is coming true, however the role, initially envisioned for the late Robin Williams, is now entrusted to Joaquin Phoenix. Among the other actors, starring in the production are Rooney Mara, Jonah Hill and Jack Black.

Ocean's 8

Ако не знаете коя е Деби Оушън, да ви кажем – екранната сестра на героинята на Джордж Клуни от „Бандата на Оушън“. Бандата пак е тук, само че е предвождана от Деби (Сандра Бълок) и е изцяло дамска. Мацките

(Кейт Бланшет, Риана, Ана Хатауей, Минди Калинг, Сара Полсън, Аукуафина и Хелена Бонъм Картър) трябва да открият колко на стойност е бал Met Gala. Отсега ни звучи като гавра с очарователните предишни филми на Стивън Содърбърг, но ще почакаме и ще видим.

In case you don't know who Debbie Ocean is, let us tell you - the on-screen sister of George Clooney from "Ocean's Eleven". The gang is here once again, only this time led by Debbie (Sandra Bullock) and is an entirely female one. The chicks (Cate Blanchett, Rihanna, Anne Hathaway, Mindy Kaling, Sarah Paulson, Awkwafina and Helena Bonham Carter) must steal a necklace worth 150 million dollars from the annual ball Met Gala. As early as now it sounds to us like a profanation of the charming previous films of Steven Soderbergh, but we will wait and see.

The Jungle Book

Кино версия на „Книга за джунглата“ не излезе ли скоро? Май да, само че тази е на Анджи Съркис, който освен режисьор е и в ролята на Балу (а знаем, че Съркис добре се справя с нехуманоидни герои след „Властелинът на пръстените“ и „Планетата на маймуните“). В неговия прочит на Киплинг Кейт Бланшет озвучава Каа, Крисчън Бейл – Багира, а Бенедикт Къмбърбач – Шир Хан.

Didn't a cinematic version of "The Jungle Book" come out not a long time ago? It seems to us that it did, but this one is by Andy Serkis, who besides being a director also plays the part of Baloo (and we know that Serkis does well with non-humanoid characters after "The Lord of the Rings" and "Planet of the Apes"). In his reading of Kipling Cate Blanchett voices Kaa, Christian Bale - Bagheera, and Benedict Cumberbatch - Shere Khan.

First Man

Подробностите около новия филм на Деймиън Чазел („Страната Ла Ла Ленг“) са оскъдни. Но поне знаем, че в него се разказва за първия човек, разходил се на Луната, и че в ролята на Нийл Армстронг е Райън Гослинг.

The details around Damien Chazelle's (La La Land) new film are scanty. But we at least know that it tells of the first man to have ever walked on the Moon, and that Ryan Gosling will be in the role of Neil Armstrong.

Mary Queen of Scots

Струва ни се, че Сирус Ронан неоснователно стои малко встрани от светлините на прожекторите. Актрисата с ирландски корени има доста качествени заглавия в кариерата си, а миналогодешното Lady Bird е сред най-гобрите филми на 2017. В „Мери, кралицата на Шотландия“ историята е ясна. В ролята на нейната братовчедка Елизабет I е Марго Роби.

It seems to us that Saoirse Ronan is unfoundedly standing a little bit away of the spotlights. The actress who is of Irish descent has some quite quality films in her career, and last year's lady Bird is among the best movies of 2017. In "Mary Queen of Scots" the story is clear. Margot Robbie will play the part of her cousin Elizabeth I.

Bohemian Rhapsody

Брайън Сингър и Декстър Флечър се заемат с нелеката задача да разкажат историята на една от най-легендарните групи в историята на музиката – Queen. И по-специално на харизматичния ѝ фронтмен Фреду Мъркюри. Кои носи на плещите си товара да го изиграе? Рейми Малек, когото заобичахме покрай сериала „Мистър Робот“.

Bryan Singer and Dexter Fletcher are taking up the difficult task of telling the story of one of the most legendary groups in the history of music - Queen.

And, in particular, of its charismatic frontman Freddie Mercury. Who will bear the burden of playing the role on his shoulders? Rami Malek, who we started to like very much because of the TV Series "Mr. Robot".

Mary Poppins Returns

Типично в пищния си леко кабаретен стил Роб Маршъл режисира историята на чудатата гувернантка. А Емили Блънт е чудесна Мери Попинс, която помага на порасналите деца на семейство Банкс да се справят с една тежка загуба.

Typically in his ornate slightly cabaret style Rob Marshall is directing the story of the eccentric governess. And Emily Blunt is a marvelous Mary Poppins, who is helping the grown-up children of the Banks family to cope with a serious loss.

The Aftermath

Филмът на Джеймс Кент е адаптация по едноименния роман на Ридиън Брук. Действието се развива малко след края на Втората световна война, когато един

британски полковник (Джейсън Кларк) и съпругата му (Кийра Найтли) са изпратени в Хамбург да помагат за възстановяването на града. Нанасят се в къщата на вдовец (Александер Скарсгаард) и малката му дъщеричка.

James Kent's film is based on the novel by Rhidian Brook of the same name. The film is set a little after the end of the Second World War, when a British colonel (Jason Clarke) and his wife (Keira Knightley) are sent to Hamburg to help for the reconstruction of the city. They move in to the house of a widower (Alexander Skarsgård) and his little daughter.

The Outsider

Датчанинът Мартин Зандвлиет режисира Джаред Лито в тази

криминална драма за американец, станал част от якудза. Ник Лоуел е пленник в японски затвор в края на Втората световна война. Той избягва от там с помощта на съкилийника си, който е член на японската мафия. За да върне услугата, Лоуел трябва да стане якудза.

The Dane Martin Zandvliet is directing Jared Leto in this crime drama telling of an American, who joined the yakuza. Nick Lowell is a prisoner in a Japanese prison at the end of the Second World War. He escapes from there with the help of his cellmate, who is a member of the Japanese mafia. In order to return the favour, Lowell must become a member of the yakuza. ■

Здраве и красота чрез силата на водата

Аквахаус Термал & Бийч и Хотел Балнео & СПА Азалия

Съвместни пакетни програми

дневна

Детокс програма
Аюрведична програма

901 лв.
901 лв.

*цената е за 7 нощувки на човек на база ВВ в двойна стандартна стая в Хотел Балнео & СПА Азалия с включени процедури в Аквахаус Термал & Бийч
*удобен трансфер
*офертата е валидна до 30.04.2018, без официалните празници

Health and beauty by the power of water

Aquahouse Thermal & Beach and Azalia Hotel Balneo & SPA

Package programs

days

Detox program
Ayurvedic program

901 BGN
901 BGN

*the price is for 7 nights per person on BB in DBL standard room in Azalia Hotel Balneo & SPA with treatments in Aquahouse Thermal & Beach
*a comfortable transfer
*the offer is valid until 30.04.2018, not valid for public holidays

КУЛТ КЪМ СЛЪНЦЕТО

Плажове, планини, вино и 326 слънчеви дни в годината – не е чудно, че някога и самата Афродита е избрала тъкмо Кипър, за да се роди от вълните

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография SHUTTERSTOCK, НА АВТОРА

Да вземеш кола под наем в Кипър, с неговото ляво движение, е леко авантюристичен ход. Подсказва го още първият ми опит да подам мигач, който произвежда неочакван резултат: включват се чистачките, а човечецът от другата страна на кръстовицето ми хвърля недоумяващ поглед.

Лявото движение е наследство от почти вековното британско управление, но с него се свиква, стига през цялото време да си напомняш, че трябва да караш от грешната страна на пътя. По-сериозен проблем са уредите в автомобила – педалите са стандартни, но всичко останало е разположено огледално. Затова не се нервирайте, когато вместо да присветнете на колата отсреща, включите задната си чистачка. И най-добре изберете кола с автоматична трансмисия. ▶

► **ОТ ДРУГА СТРАНА, ДА НЕ ВЗЕМЕШ КОЛА** под наем в Кипър, е просто глупаво. Тогава рискуваш впечатленията ти да се изчерпят с крайбрежната алея на някое курортно градче, с вездесъщите позачервени от слънцето британски туристи и със сервитьорите, които ловят клиенти направо от улицата. Тоест има сериозна опасност да решиш, че Кипър по нищо не се отличава от Слънчев бряг. А Кипър е много повече от това.

Кипър е също пасторални планински долинки, тихи селца, в които старците седят пред къщите и плетат дантела, хилядолетни археологически паметници, девствени плажове и живописни таверни. И всичко това е събрано в границите на един остров, съвсем малко по-голям по площ от Софийска област.

Най-дългото разстояние тук едва надхвърля 200 километра, а пътищата, поне в гръцката част, са безукорни. Но онова, заради което почти два и половина милиона души се изсипват тук всяка година, не са забележителностите или прелестите на местната кухня, а климатът. Кипър може да се похвали – и всъщност усърдно го прави – с цели 326 слънчеви дни в годината. Дори през януари и февруари, най-студените месеци, температурата през деня не пада под 13-14 градуса.

Ние кацаме на съвсем новото летище в Ларнака в началото на октомври, намъкнати с якета и жилетки след хладната софийска утрин, и се озоваваме сред 24-градусова жега, в която всички са по къс ръкав.

След няколко предпазливо преодоленни кръгови кръстовища (тук трябва да се оглеждаш наясно, а не наляво) стигаме самия град Ларнака – второто най-голямо пристанище в Кипър. Но под тази гръмка титла се крие всъщност едно очарователно малко градче

с едва 12 000 жители (броят стига до 70 000, ако включите предградията и околните селца). Единственото място, което напомня да голям град, е крайбрежният булевард "Атенон" – оживена и позната изглеждаща редица от барове, сладкарници и ресторанти, ресторанти, които обхващат цялата кулинарна география на света. Ако търсите автентичност, няма да я откриете тук.

В САМОТО НАЧАЛО НА ПРОМЕНАДАТА е и паметникът на Зенон, основоположника на стоицизма и вероятно най-прочутата личност, родом от Ларнака (според алтернативното мнение това признание се пада на поп певицата Ана Виси). Третата най-значима фигура в хилядолетната история на града е на свети Лазар – същият онзи библейски Лазар, брат на Мария и Марта, когото Исус възкресява от мъртвите. Според легендата след това Лазар идва в Кипър и става първи архиепископ на града, който тогава още се нарича Китион. През IX век върху пред полагаемия му гроб е издигната великолепно църква от светложълт камък, която още съхранява част от мощите му. Само на стотина метра от нея се издига мюсюлманската джамия, а след нея започва старият турски квартал, в който улиците носят имена като Пиале Паша, Мехмет Али и Коджа Тепе.

Подобни съседства не са нещо необичайно тук. В дългата си история Кипър, така удобно разположен на основните търговски пътища, е бил завладяван безброй пъти – като се започне от финикийците и персите, мине се през гърците, арабите, кръстоносците (основаното от Ричард Лъвското сърце Кралство Кипър просъществува три века), венецианците, османците, британците и накрая се приключи с десетките хиляди български и румънски работници, дебаркирали тук през последните години. Според груби сметки в момента българите на острова са близо 60 000, и то съсредоточени предимно в курортните градчета, което означава, че на практика всеки четвърти или пети минавач е сънародник. Единственото заведение в Ларнака, в което така и не чуваме българска реч, е очарователното кафене на площадчето до църквата Свети Лазар. Подозрително рижата сервитьорка се оказва рускиня.

КОЛКОТО И ДА Е ПРИЯТНО градчето, два следобеда са предостатъчни, за да го опознаете, и тогава вече решението за автомобил се оправдава напълно. Има и друго: прословутият тукашен плаж Финикудес е просторен и безукорно чист, но е покрит с някакво съмнително сивкаво подобие на пясък. Туристите от Северна Европа ни най-малко не се притесняват от това, но ние, разглезени от златистите плажове на Черноморието, решаваме да потърсим нещо по-познато.

Половин час по-късно (и със затвърден урок за краткостта на гистанциите в Кипър) вече сме на безупречния плаж в Ая Напа. Това е тукашният вариант на Слънчев бряг – безкраен низ от хотели, барове, таверни и масажни салони. Но през септември и октомври вече е спокойно. Слънцето грее по един особен, средиземноморски начин, а водата е зелена като в туристическа брошура и достатъчно топла дори за плуване. Три часа подобна терапия оказват забележим ефект и единодушно решаваме да запълним следобеда с разходка и до Лефкара – планинско селце по пътя към Лимасол, прочуто със среброто и дантелата си. Очакваме да го заварим дълбоко задрямало – все пак е неделя. Още на самия вход на селото обаче възрастна жена с уверените движения на магистрален полицаи ни отбива от пътя и ни насочва към "единствения безплатен паркинг". После великодушно предлага да ни покаже набързо Центъра за сребро и дантели – нищо, че е почивен ден. Твърде бързо разбираме, че Центърът всъщност не е музей или нещо подобно, а просто едно от безбройните магазинчета. Сребърните накити наистина са изящни, а старицата е любезна и ни черпи с лимонада. Но това търговско усърдие никак не пасва

GENTLEMAN
geisha club

Лѣфкара / Lefkara

TRAVEL
DESTINATIONS

ON
AIR

на съботното ни настроение. Храбро ѝ отказваме да разгледаме гантелите и влизаме в селото.

То наистина е опустяло. По пътя срещаме само кръчмаря в единствената отворена таверна и семейство гръмогласни посетители, които, разбира се, се оказват българи. Като изключим това, Лѣфкара изглежда като излязла от вълшебна приказка с павираните стръмни улечки, каменните къщи, яркочините врати и прозорци и разцѣфтелите мушката.

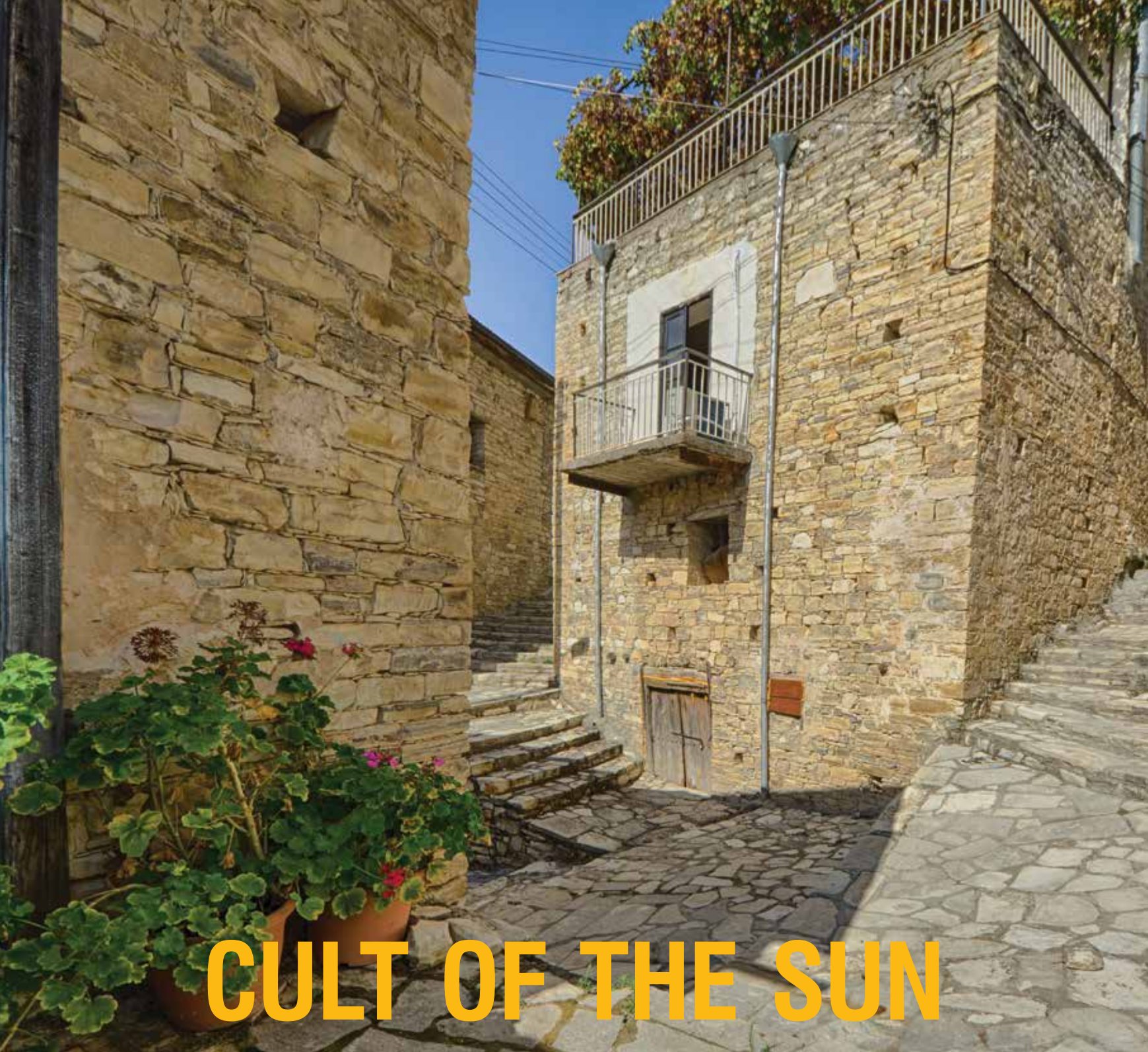
СТОЛИЦАТА НИКОЗИЯ (тук я наричат Лѣфкозия) също е на половин час път и несъмнено е интересна с древните си венециански стени, замъците и с прословутата Зелена линия, която минава през самия град и го дели на гръцка и турска част. Но тя е във вътрешността, а нас неугържимо ни тегли към морето, затова посвещаваме неделята на Лимасол. Той се оказва уголемена версия на Ларнака: дълга и красива променада край брега, ниски сгради в средиземноморски стил и гръбчета, ефектно подстригани в цилиндрична форма.

По пътя се отбиваме и до Хирокития, където са разкопките на едно от най-старите и добре запазени неолитни селища. Петдесетината кръгли каменни пръстени, осеяли върха на един стръмен хълм, на пръв поглед не са особено впечатляващи. Докато не се замислиш, че са били построени преди повече от осем хиляди години – поне трийсет и пет века преди пирамидите. Животът не е бил никак лек в онази епоха, още преди откриването на керамиката. Според археолозите недохранените обитатели на кръглите каменни къщи рядко са надхвърляли 1,55 метра ръст и са живеели средно до 22 - 23 години. Все още замислени над това, сягаме да обявваме в едно приятно усамотено ресторантче над прочутия Плаж на губернатора (друго име, наследено от колониалното минало).

Мястото е далеч от туристическите атракции и посетителите са предимно местни хора. Обикновено това е гаранция за качество и с удоволствие установяваме, че тук не е изключение. Най-после се осмеляваме и поръчваме прословутото fish meze.

КИПЪРСКОТО МЕЗЕ има малко по-различен смисъл от това, с което сме свикнали на Балканите – тук то е всъщност цяло обедно меню, състоящо се от множество малки порции. Винаги се поръчва за двама. На пръв поглед цената може да ви стресне – рибеното е средно 30-35 евро, традиционното – 25-30. Но срещу това ще получите между 15 и 30 различни ястия: тарам хайвер и сусамово тахини за разяждане, мариновано цвекло и маслини с мащерка, картофена и зелена салата, прочутото местно запечено сирене халуми, панирани калмари, пържени бейби октоподчета, хапки бяла риба, прясна аншоа, раци, скариди, октопод на скара и накрая венецът – лаврак или ципура. Полят с приятното местно бяло вино, подобен обяг окончателно изтрива от паметта спомените от предишния живот: София, работа, трафик...

Неочаквано въодушевени, решаваме на връщане да пренебрегнем магистралата и да се приберем по второстепенния, но крайморски път. Докато минаваме през селцето Зиги, гръмка музика ни подтиква да спрем за минута и да проучим какво става. Оказва се, че цялото село се е събрало на една огромна зигзагообразна маса на мегдана. Разбира се, че това е голяма луда кипърско-гръцка сватба, на която всеки похапва, попиива, танцува и възторжено вика. Веднага ни махват да се присъединим и да пиим по чашка зиваня – лютата тукашна ракия. Хрумва ми нелепа мисъл – как е възможно това място, тези хора да са дали на света столицизма? И после се сещам, че бедният Зенон всъщност е развил философията си в Атина, дълго след като е напуснал Кипър. И може би точно заради това. ■

CULT OF THE SUN

Beaches, mountains, wine and 326 sunny days per year – it is no wonder that, in her time, Aphrodite herself chose Cyprus to rise from the waves

By KONSTANTIN TOMOV / Photography SHUTTERSTOCK, AUTHOR

To rent a car in Cyprus, with its left-hand driving, is a risky move. I realise this as soon as I try to signal a turn, an attempt which produces a rather unexpected result: the windscreen wiper switches on, and the guy on the other side of the crossing looks askance at me.

The left-hand traffic is a legacy from the nearly century-long British rule, but you get used to it, as long as you keep reminding yourself that you

have to drive on the wrong side of the road. The greater problem is poised by the equipment in the car – the pedals are standard, but everything else is the mirror image of what you are used to. So don't get upset when, instead of signalling the car opposite, you switch on your rear windshield wiper. And I strongly suggest you choose a car with an automatic transmission.

ON THE OTHER HAND, NOT TO RENT A CAR

in Cyprus is simply stupid. If you do not, you risk confining your impressions to the coastal promenade of some small resort town, with the ever present sunburnt British tourists and the waiters who try to lure clients right in the street. In other words, you're in serious danger of thinking that Cyprus does not differ in any way from Sunny Beach. Yet Cyprus is much more than that. Cyprus is also pastoral mountain valleys, peaceful villages, in which old women sit in front of their houses knitting lace, millennial archaeological monuments, virgin beaches and picturesque taverns. And all this is gathered within the boundaries of an island, just a little bit bigger than the Sofia region. The longest distance here barely exceeds 200 km and the roads, at least in the Greek section, are immaculate.

But the reason why almost two and a half million people descend on the island every year is not the landmarks or the local culinary delights, but rather the climate. Cyprus can – and does – boast 326 sunny days per year. Even in January and February, the coldest months, the daily

temperatures do not drop below 13-14°C. We land at Larnaca's new airport in October, wrapped in jackets and cardigans after the cool Sofia morning, but find ourselves in 24°C heat in which everybody is walking around in short sleeves.

After several carefully navigated roundabouts (here you have to look right, not left) we reach the town of Larnaca itself – the second largest port in the Republic of Cyprus. Yet despite the bombastic title this is in fact a neat and very pleasant small town, with just 12,000 inhabitants (not exceeding 70,000 with the outskirts and adjacent villages). The only spot which resembles a big city is the coastal Athenon avenue – an invariably busy and familiar row of bars, pastry shops and restaurants, which cover the world's entire culinary geography. If you are looking for authenticity you won't find it here.

AT THE VERY START of the promenade you can see the Marble Bust of Zeno, the founder of Stoicism and probably the most famous person to be born in Larnaca (according to a contrary opinion this claim to fame goes to pop singer Anna Vissi). The third most important figure in the city's millennial history is Saint Lazarus – that same Biblical Lazarus, brother of Mary and Martha, whom Jesus raised from the dead. Legend has it that Lazarus later came to Cyprus and became the first archbishop of Larnaca, which was still called Kition at the time. During the 9th century a magnificent church of pale yellow stone was built over his supposed tomb, which still preserves a piece of his reliquary remains.

Just some 100 metres away, the Muslim mosque rises from where the old Turkish quarter starts and where the streets carry names such as Piale Pasha, Mehmet Ali and Kotza Tepe.

This kind of side-by-side existence is not unusual here. Throughout its long history Cyprus, conveniently situated on the main merchant routes, was conquered countless times – starting with the Phoenicians and Persians, then Greeks, Arabs, the Crusaders (the kingdom of Cyprus founded by Richard the Lionheart lasted for three centuries), Venetians, Ottomans, and British...and ending with the tens of thousands of Bulgarian and Romanian workers who have flocked to the island in recent years.

According to rough estimates, the Bulgarians on the island number close to 60,000 at the moment and are concentrated mainly in the small resort towns, which means that virtually every fourth or fifth person you meet is a compatriot. The only place in Larnaca where we failed to hear Bulgarian spoken, was the charming café on the small square next to the St. Lazarus Church. The suspiciously red-haired waitress turned out to be Russian.

NO MATTER HOW PLEASANT the town is, two afternoons are more than enough to get to know it, and the decision to rent a car proves fully justified. There is another reason as well: the famous Phinikoudes Beach is vast and perfectly clean, but it is covered with some kind of dubious, greyish semblance of sand. The tourists from Northern Europe are not bothered by this in the least, but we, spoiled by the golden sands of the Black Sea coast, decide to look for something more familiar.

Half an hour later (and confirming the shortness of distances in Cyprus) we have reached the pristine beach in Agia Napa. This is the local version of Sunny Beach – an endless string of hotels, bars, taverns and massage parlours. But in September and October it is quiet. The sun is shining in a specific Mediterranean way and the water is as green as in the tourist leaflet and even warm enough to swim in.

Three hours of this kind of therapy work wonders and we unanimously decide to fill the afternoon with a stroll to Lefkara – a mountain village on the road to Limassol, famous for its silver and lace. We expect to find it dormant – after all it is Sunday. At the very entrance to the village, however, an elderly woman with the confident gestures of a highway policeman waves us off the road and directs us to the "only free car park". Then she generously offers to quickly show us the Centre for Silver and ►

► Lace – regardless of the fact that it is a holiday. We quickly discover that the centre is actually not a museum, but simply one of the countless shops. The silver jewellery is indeed exquisite and the old lady kindly treats us to lemonade. But, somehow, this commercial effort does not seem to go with our weekend mood.

We bravely decline to take a look at the lace and enter the village. It looks deserted. All we see is the inn keeper in the only open tavern and a family of noisy visitors who, of course, turn out to be Bulgarians. But for this, Lefkara looks like something right out of an enchanted fairytale with its paved, steep lanes, stone houses, bright blue doors and windows and the geraniums in bloom.

THE CAPITAL NICOSIA (here it is called Lefkosia) is also half an hour's drive away and well worth a visit for its ancient Venetian walls, castles and the famous Green Line which cuts through the city, dividing it into Greek and Turkish sectors. But the capital is inland, and we are irresistibly drawn to the sea; therefore, we devote Sunday to Limassol. It proves to be an enlarged version of Larnaca: a long and lovely promenade along the shore, low buildings in the Mediterranean style, and trees neatly trimmed to look like cylinders.

En route we also stop over at Choirokoitia, which houses the excavations of one of the oldest and best preserved Neolithic villages. The some fifty round stone circles, scattered on the peak of a steep hill, at first glance do not seem particularly impressive. Until you consider that they were built more than 8,000 years ago – at least 35 centuries before the pyramids. Life was by no means easy in those times, even before the discovery of ceramics. According to archaeologists, the undernourished inhabitants of the round stone structures were rarely taller than 1.55 metres and lived an average of 22-23 years. While still contemplating these

facts, we sit down to lunch in a nice restaurant overlooking the famous Governor's Beach (another name inherited from the colonial past). The place is far from the usual tourist attractions and the visitors are mainly locals. Usually this is a guarantee of quality and we are happy to see that the place is no exception. We finally venture to order the famous fish meze.

THE CYPRIAN MEZE is somewhat different from what we are used to in the Balkans – here it is actually a whole lunch menu, consisting of a multitude of small portions. You always order for two. At first glance the price may startle you – the fish meze costs an average 30-35 euros, while the traditional meze is 25-30 euros. But for this you get between 15 and 30 different dishes: Tarama caviar and sesame tahini for starters, marinated beetroot and olives with thyme, potato salad and lettuce, the famous locally cured Halloumi cheese, breaded calamari, fried baby octopus, bite-sized pieces of pike and perch, fresh anchovy, crayfish, prawns, grilled octopus and, finally, the crowning glory – sea bass or bream. Washed down with the pleasant local white wine, this is the kind of lunch that wipes out all your memories of a former life: Sofia, work, traffic...

Full of enthusiasm, we decide to bypass the motorway on the way back and to return via the second class road running along the coast. While passing through the village of Zygi, loud music entices us to stop in order to find out what is going on. It turns out that the whole village has gathered around a huge zigzag-shaped table on the main village square. Of course it is a big fat cyprian-greek wedding - everybody is eating and drinking and dancing and shouting. We are immediately invited to sit down with them and to try a glass of zivania – the strong local grape brandy. An absurd thought springs to mind – how is it possible for this place, for these people, to have given stoicism to the world? And then I remember that Zeno actually developed his philosophy in Athens, long after leaving Cyprus. That just might be the exact reason why. ■

Ипотечен кредит **ДОМ ЗА ТЕБ**

*От Вкъщи
по-хубаво няма!*

- С ниски лихви
- Честен подход и прозрачни условия
- Безплатна имуществена застраховка

Централна Кооперативна Банка
Важният си ти.

0800 11 400
www.ccbank.bg

1.

2.

3.

4.

ДАМА, ПОП, АСО, РОКЛЯ

Може да е зима, но това не значи, че роклите ще висят в гардероба

Януари е – вероятно един от най-мразовитите и потискащи месеци в година. Празниците са отминали, с тях и последните остатъци от коледния бонус... Пролетта пък е далече. Лесно е да попаднете в капана на студа и апатията, и да заложите на скучната комбинация от панталон, пуловер и пухенка. Но за какво са всички рокли в гардероба ви тогава? Ето как да ги носите през зимата без да ви е студено, пък и да внесете малко ентусиазъм в ежедневието си.

С поло отголу

Най-лесният начин да „заоплите“ пролетно-есенната рокля е като добавите фин тесен пуловер отголу. Към класическата визия добавете боти и аксесоари с чисти линии.

Под пуловер

Или как да превърнете роклята си в пола. Хубавото на тази комбинация е, че може да ползвате дори и ефирна лят-

на рокля, стига пуловерът да е дебел, а ботушите – актуалните чизми над коляното.

С панталон

Тенденцията угасна преди няколко години, за да се възроди през есента на 2017. Да, джинсите са позволени, стига да сложите отгоре рокля с прибрана линия – права плетена или такава тип „риза“ са най-подходящият вариант.

С палто в същия цвят

Тази комбинация работи добре за макси рокля - получавате елегантна визия, която издължава силуета.

С елек от кожа с косъм

Не особено дебелите ви рокли ще добият подходящо за сезона звучене, когато добавите нещо затоплящо отгоре. Жилетката е скучна, но пък мъхнатият елек винаги ще ви открие. За да не ядосвате еколозите, изберете изкуствена кожа. ■

1. Gucci
2. Altuzarra
3. Isabel Marant Etoile
4. Chloe
5. Diane von Furstenberg
6. Equipment
7. MICHAEL Michael Kors
8. Erdem

5.

6.

7.

8.

QUEEN, KING, ACE, DRESS

It may be winter now, but that does not mean that the dresses will hang in the wardrobe

It's January - probably one of the frostiest and most depressing months of the year. The holidays are over, along with them the last remnants of the Christmas bonus too...And spring is distant. It's easy to fall into the trap of the cold and the apathy, and to stake on the boring combination of trousers, sweater and anorak. But what are all those dresses in your wardrobe for then? Here is how to wear them in winter without being cold, and to also bring some enthusiasm in your daily life.

With a polo jumper underneath

The easiest way to "warm up" the spring-winter dress is by adding a sheer tight sweater underneath. Add boots and accessories with clean lines to the classic look.

Under a sweater

Or how to transform your dress into a skirt. The good thing about this combination is that you may even use a gossamer summer dress, as long as the sweater is a thick one,

and the boots - the topical high boots above the knee.

With trousers

The trend died away a few years ago, to be revived in the autumn of 2017. Yes, jeans are allowed, as long as you put on top of them a dress with gathered lines - a straight knitted one or one that is of the "shirt" type are the most appropriate variant.

With a coat with the same colour

This combination works well for a maxi dress - you get an elegant look, which elongates the silhouette.

With a fur sleeveless jacket

Your not very thick dresses will attain a note that is appropriate for the season, when you add something warming on top of them. The cardigan is boring, but the fluffy sleeveless jacket will always make you stand out. In order not make the ecologists angry, choose faux fur. ■

В куфара на Пуджа Капур

Н. П. Пуджа Капур е посланик на Индия за България и Македония. Тя е част от дипломатическата служба на Индия от 1996, като е била в посолствата на страната в Париж, Лондон, Куала Лумпур и Брюксел. Нещата, без които не тръгва на път:

Samsung S8: Не само телефон, но и спътник във всичко – от работните имейли и социалните медии, през преглед на новините, връзка със семейството и приятелите, забавления, правене на снимки (много снимки).

Rolex Datejust: Часовник с перфектен баланс между класическо и съвременно, идеален както за деня, така и за вечерно облекло.

Слънчеви очила Tom Ford: не се справям без тях, защото очите ми са свръхчувствителни. Пък и добавят щипка блясък към тоалета.

Сари: защото няма нищо по-изискано и елегантно от тази греха.

Диамантени обеци: това е вечният ми аксесоар. Избирам от няколко красиво изработени чифта, всички произведени в Индия.

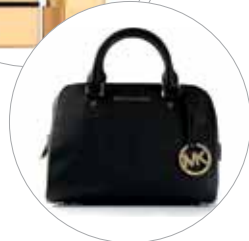
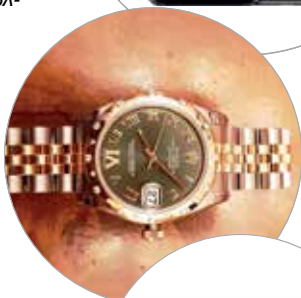
Шал пашмина: имам деликатни и ръчно бродирани от Кашмир, както и дизайнерски модели на Louis Vuitton и Burberry – добавят цвят на всеки тоалет, но и топлят.

Червило YSL Rouge Couture: в розово или коралово. Това е запазената ми марка и освежава лицето ми.

Рокля: всекидневен модел като на Karen Millen например.

Пантофки Ferragamo: удобни за града, както и за безкрайното чакане по летищата.

Чанта Michael Kors: подбира невероятно количества неща. Каквито и други чанти да нося, тази винаги пътува с мен. ■

In the Suitcase of Pooja Kapur

H. E. Pooja Kapur is Ambassador of India to Bulgaria and Macedonia. She joined the Indian diplomatic service in 1996 and has previously been posted in Paris, London, Kuala Lumpur and Brussels. Things she always carries in her baggage:

Samsung S8: My lifeline, from work emails to social media updates, catching up on the news, reading articles, keeping in touch with family and friends, occasional entertainment and taking pictures (lots of them), it caters to virtually all my needs.

Rolex Datejust: It strikes just the right balance between classic and contemporary and is ideal for both day and night wear.

Tom Ford sunglasses: can't do without them because of my photosensitive eyes, and they never fail to add a touch of glamour.

A Saree: for there is nothing quite as sophisticated and elegant...

Diamond Chandelier Earrings: my 'go to' accessory. I choose from a selection of beautiful pieces handcrafted in India.

A pure pashmina scarf: from delicately hand-embroidered Kashmiri ones to designer pieces from Louis Vuitton or Burberry - to add a dash of colour to any outfit and warm me up.

YSL Rouge Couture Lipstick: in pink or coral - it's very me and brightens me up.

A casual dress: like a Karen Millen one.

Ferragamo ballet flats: to walk around the city and those endless airport aisles.

Michael Kors black handbag: a space for an unbelievable amount of stuff. Irrespective of how many other bags I carry to match my outfits, this one always travels with me. ■

Samsnite

BY YOUR SIDE

ГРАДСКИЯТ ПАРК, КОЙТО ЗАСЛУЖАВА ДЪЪЪЛГА РАЗХОДКА

Виена

ОТ
€ 79

еднопосочна
цена

Цените са крайни и включват: 1 бр. ръчен багаж до 10 кг, кетъринг на борда, безплатен check-in. Чекиран багаж може да се закупи преди полет на летище или в офиса на издателя на билета – цена на първо парче багаж до 23 кг - 20 евро за отсечка. В случай на по-тежък, по-обемен или допълнителен чекиран багаж, се прилагат стандартните правила на България Ер.

България Ер

Национален Превозвач www.air.bg

ПРИЯТЕН ПОЛЕТ

ПРИЯТНИ ЕМОЦИИ

ШОКОЛАДЪТ Е ПРЕДОСТАТЪЧЕН ПОВОД ДА ПОСЕТИТЕ ШВЕЙЦАРИЯ УНИКАЛЕН Е

Цюрих

от
€ 112 еднопосочна
цена

Цените са крайни и включват: 1 бр. ръчен багаж до 10 кг, кетъринг на борда, безплатен check-in. Чекиран багаж може да се закупи преди полет на летище или в офиса на издателя на билета - цена на първо парче багаж до 23 кг - 20 евро за отсечка София - Цюрих и 20 франка за отсечка - Цюрих - София. В случай на по-тежък, по-обемен или допълнителен чекиран багаж, се прилагат стандартните правила на България Ер.

България Ер
Национален Превозвач www.air.bg

ПРИЯТЕН ПОЛЕТ

ПРИЯТНИ ЕМОЦИИ

ПЪТЕШЕСТВИЯ С ВИЛИЦА: ГЕРМАНИЯ

Немската кухня може и да е лишена от изисканост,
но компенсира с качество

Текст МАРГАРИТА СПАСОВА / Фотография iSTOCK

Парадоксално нещо е немската кухня: хем е прозаична и понякога - презряна, хем е успявала да вдъхнови гени като Хегел, Ницше, Гьоте, Хайне, Бетовен и Вагнер... А обяснението е всъщност много просто. И в кулинарията германците си остават германци: невинаги изискани, но направо обсебени от мисълта за качеството.

ВСЪЩНОСТ НАЙ-ХАРАКТЕРНАТА ОСОБЕНОСТ на немската кухня е нейното многообразие, изобилието от регионални специалитети и обичаи с корени в имперската история на Германия. Но където и да се озове, непременно опитайте ваисвурст, свинския джолан айсбан, берлинско руло (препечен бекон с плънка от свинско филе и сини сливи), хамбургски бифтек, зауербра-тен (телешко месо, мариновано във вино и оцет)...

Разбира се, всеки регион си има своя запазена кулинарна марка. В Бавария това са белите вурстчета със сладка горчица, кнедлите, солените брецели и киселото зеле. Във Франкония – нюрнбергските на-денчички, джинджифиловите курабии и мес-тениите изделия (шпатцле, шулфнуделн и маулхашен). В Шварцвалд опитайте лучник (Zwiebelkuchen) и пушена шунка, в Кьолн – благоуханни бадемове сладки, в Хамбург – пържен морски език, пушена риба, супа от змиорка и скариги. Прочутите специалите-ти на Саксония са ястия-та със скариги

и зеленчуци и Дрезденския колежен кейк, в Тюрингия – печената гъска с кнедли. На за-куска (Fruehstuck) се хапва сирене, вурсто-ве, яйца, мюсли, хляб, масло и конфитюр. На обед (Mittagessen) се поднася топла храна. Вечерята (Abendbrot) е в 19 часа и както показва името („Вечерен хляб“), обикновено се състои от салата, хляб, сирене и кол-баси.

И ВСЕ ПАК, КОЙ Е ПРОТАГОНИСТЪТ? На-денчичките? Киселото зеле? Бирата? Спо-ред англичаните това е зелето, затова те понякога наричат германците krauts. Да, зелето е важен актьор, но не само. В пив-ниците и кафенетата на Берлин, недалеч от Арконаплац, непременно опитайте тра-диционния берлински котлет (Kotelett) или клофтенца (Klops) с картофена салата, къ-ригурст и една халба бира. Дамите могат да предпочетат комбинацията от ябълко-во-бадемов шрудел или кайсиев шройзел и халба бяла бира (Berliner Weisse) с малинов сироп.

ИСТИНСКАТА ВЪЛШЕБНА ДУМИЧКА оба-че е "вурст". Днес в Германия се продават над 1500 вида колбаси и наденчички: варени, пушени, кървавица, колбаси от черен гроб, шунка, вурстове и вурстчета... Нито едно семейно тържество, пикник, базар или изложение не минават без печени на ска-

ра наденчички, уникални за всеки регион на страната, със строго разписана рецепту-ра и регламентиран размери. До днес ре-цептите на много колбаси се пазят в тай-на, както повелява народната поговорка „Ако шеш да умреш, пак няма да разбереш какво има в наденчичката“. Например в тюр-ингските наденчички освен риган, сол и пи-пер се добавя кимион, белите баварски (или мюнхенски) наденчички се ядат с кифличка и сладка горчица, кобургските вурстове мо-гат да достигат на дължина 32 см, докато нюрнбергските не бива да превишават 8-9 см.

ПО НЕОБЯСНИМИ ПРИЧИНИ най-популярен е берлинският къригурст (Currywurst) - на-рязана наденчичка от свинско месо, обилно гарнирана със сос от кетчуп и къри, под-несена с картофена салата или хлебче. Този "геликатес" е роден в лишенията след войната, когато берлинчани разполагали с изобилие от кетчуп и къри от американски-те и британските помощи. „Майката“ на къригурста е Херта Хойвер, собственичка на улична закувалня в западноберлинския район Шарлотенбург. Тя започнала да го предлага през 1949, за да нахрани потока от строителни работници, а през 1959 па-тентувала пикантния сос под името чили-ъп (Chilliup). Закусвалнята на Херта Хойвер работи до 1974, а находчивата дама днес са увековечени с мемориална плоча и музей (Deutsches Currywurst Museum).

От чисто кулинарна гледна точка госта повече си струва ▶

► да опитате пушената вестфалска шунка с кокал (с леко ухание на плодчета хвойна, която още римляните оценявали по достойнство), франкфуртерите от Ной-Изенбург, шварцвалдската шунка... Къде? На някоя от безбройните лавки по улиците, особено ако наоколо виждате клиенти от всякакъв вид и калибър – елегантни чиновници, строителни работници, дори политици... пред вурста всички са равни.

„В АМЕРИКА НЯМА ИСТИНСКИ ХЛЯБ, а аз толкова обичам хляб“, пише в своя дневник емигрираният в САЩ Бертолт Брехт. В Германия се произвеждат над 300 различни вида хляб и 1200 вида кифлички и хлебчета, повечето от тях пълнозърнени, от „душата“ на зърното, както поетично се изразяват немците. Типичният немски хляб се приготвя от ръжено-пшенично брашно, често в комбинация с овес, ечемик, шпелта, семена и подправки, лук, орехи, дори грах и моркови. Колкото по-на югозапад отивате, тоест колкото повече се доближавате до Франция, толкова по-бели и бухнали стават самуните. Затова пък във Вестфалия можете да опитате пумперникел, най-черният черен хляб, замесен почти изключително от грубо ръжено брашно и трици, който не се пече, а се приготвя на пара. Така четвъртитият калъп остава сбит, влажен и издръжлив, с леко сладникав вкус.

Непременно пробвайте и автентичния баварски брецел с кафява, хрупкава солена коричка и нежна млечнобяла плът, пухкав в средата и с тънки, но не пресушени „ръце“. Легендата разказва, че рецептата на оригиналния брецел (Laugenbrezel) е плод на грешката на баварски майстор пекар. На 11 февруари 1839 Антон Непомук Пфаненбренаер, пекарят от мюнхенското Роял Кафе, приготвял сладки брецели за гостите. Канел се да намаже готовите за печене кравайчета със сладка глазура, но погрешно взел купичката със слаб разтвор на натриева основа, с който почиствали плотовете. Макар да осъзнал грешката, майсторът решил все пак да изпече брецелите, които излезли от фурната с невиджана дотогава кафява коричка, мека вътрешност и невероятен вкус. Гостите останали много доволни, а майсторът се сдобил с неочаквана слава. Формата на брецела също е обвита в тайнственост. Според някои източници, тя произлиза от формата на римските кръгли хлябове, други ни изпращат към манастирите, където формата на брецела трябвало да напомня за молец се монах, с кръстосани на раменете ръце. Знаменити са големите брецели (Wiesnzeit), които се пекаат специално за Октоберфест, със светлокафява коричка и бяла вътрешност, която по вкус напомня

РЕНЕСАНСЪТ НА РИЗЛИНГА THE RENAISSANCE OF RIESLING

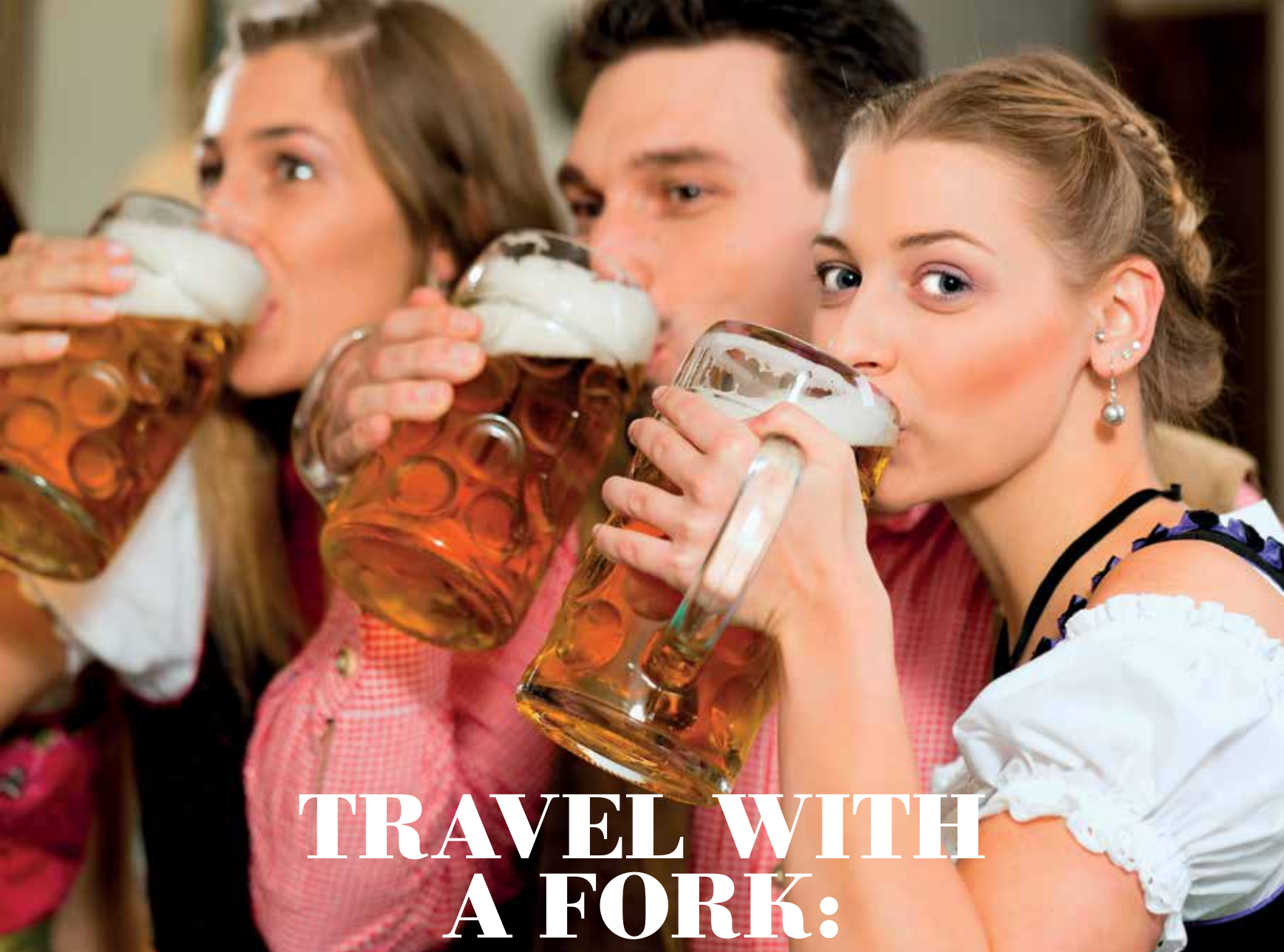
Знаете ли, че през XIX век добрите ризлинги от Рейнхау били сред най-скъпите вина в света? Търговеците в Лондон продавали бутилка качествен ризлинг по-скъпо от френското борго. Последвал дълъг и мрачен упадък. Но от началото на 90-те години в Германия се наблюдава възраждане на винената традиция. Така че ако обичате леки бели вина, непременно опитайте вино от водещите региони Рейнхау (Weil, Kuenstler, Bzeuer), от Мозел-Саар-Руввер (Haag, Loosen, Pruem) или Пфалц (Doennhoff, Knipsner, Mueller-Catoir).

Did you know that in the 19th century good Riesling wines from Rheingau were among the most expensive ones in the world? Merchants in London sold a bottle of quality Riesling at a higher price than French Bordeaux. This was followed by a long and sad decline. But since the early 1990s Germany has experienced a revival of the wine tradition. So if you like light white wines, be sure to try wine from the leading wine regions: Rheingau (Weil, Kuenstler, Bzeuer), Mosel-Saar-Ruwer (Haag, Loosen, Pruem), and Pfalz (Doennhoff, Knipsner, Mueller-Catoir).

на селски бял хляб.

ДУМАТА "ОКТОБЕРФЕСТ" НИ ОТВЕЖДА до другия стълб в местната кулинария. Макар да не са изобретили бирата (любима напитка още в древна Месопотамия), германците почти са я "осиновили": гнес в страната има над 5000 марки и официален Ден на немската бира, който се отбелязва на 23 април (на годишнината от знаменития Закон за чистотата на бирата от 1516, най-старото предписание в света в областта на хранителната индустрия, според което се позволяват само четири съставки: вода, хмел, дрожди и малац). Изброяването на всички стилове немска бира е непосилна задача, но най-основните категории са алт, бок (силна бира, която може да бъде гопел бок, айс бок и хелер бок), дункел (опитайте Мюнхенер дункел), едел (от специални сортове хмел), хел, кьош (от района на Кьолн, прието е да се сервира в чашки от 0.2 милилитра, което кара келнерите да търчат като луду), келер („бира от избата“), лагер, малцбир, мерцен („мартенска“ бира), раух (опушена бира), пилс и пшеничната вайцен. Те се различават по съотношението на съставките, температурата на варене, алкохолното съдържание, степен на отлежаване и на вкус. Приличат си обаче по едно: отлично аккомпанират класическите германски ястия. И създават онова особено чувство на уют и топлоота, което трудно ще откриете гругаге в Еврона. ■

TRAVEL WITH A FORK: GERMANY

German cuisine may be lacking in refinement, but makes up with quality

By MARGARITA SPASOVA / Photography ISTOCK

German cuisine is a baffling thing: boring at times and disliked at others, it still managed to inspire geniuses such as Hegel, Nietzsche, Goethe, Heine, Beethoven and Wagner... The explanation is really quite simple. In cuisine too, the Germans are true to themselves: not always refined, but obsessed with quality.

IN FACT, THE HALLMARK of German cuisine is its diversity, the abundance of regional specialties and traditions rooted in the country's imperial history. But no matter where you go, be sure to try Weisswurst, Eisbein (pickled

ham hock), Berlin rolls (fried bacon wrapped around pork and plums), Hamburger beefsteak, Sauerbraten (beef, marinated in wine and vinegar)...

Of course, each region has its own culinary trademark. In Bavaria it's white sausages with sweet mustard, dumplings, salty pretzels and sauerkraut. In Franconia – Nuremberg sausages, gingerbread and pasta dough (Spaetzle, Schupfnudeln and Maultaschen. In Black Forest (Schwarzwald), try Zwiebelkuchen (onion pastry) and smoked ham, in Cologne – fragrant almond cookies, in Hamburg – fried

sole, smoked fish, eel and prawn soup. Saxony's famous specialties are shrimp and vegetable dishes and the Dresden Stollen (Christmas cake), in Thuringia enjoy roast goose with dumplings. Cheese, sausages, eggs, muesli, bread, butter and jam are eaten at breakfast (Fruehstuck). Hot food is served for lunch (Mittagessen). Dinner (Abendbrot) is at 7 pm and as the name tells us ("evening bread") usually consists of a salad, bread, cheese and cold cuts.

YET WHO IS THE PROTAGONIST? ▶

► Sausages? Sauerkraut? Beer? The English say it is sauerkraut, that's why they sometimes call the Germans krauts. Yes, sauerkraut is an important actor, but not only. In Berlin's pubs and cafés, not far from Arkonaplatz, you just must try the Berlin cutlet (Kotelett) or meatballs (Klops) with potato salad, currywurst and a pint of beer. The ladies may prefer a combination of apple-almond strudel or apricot streusel cake and a white beer (Berliner Weisse) with raspberry syrup.

BUT THE MAGIC WORD is "wurst". Over 1,500 types of sausages and cold meats are sold in Germany today: boiled or smoked, black pudding, black liver sausage, ham, etc. Not a single family celebration, picnic, bazaar or exhibition passes without grilled sausages, unique for each country region, with a strict recipe and size. Even today many sausage recipes of are kept secret, as the popular saying goes: "Even if you die, you still won't know what's in the sausage". For example, besides marjoram, salt and pepper, Thuringian sausages also contain caraway, the white Bavarian (or Munich) sausages are eaten with

a bun and sweet mustard, Coburg sausages can be up to 32 cm long, while Nuremberg sausages must not exceed 8-9 cm.

FOR INEXPLICABLE REASONS, most popular is the Berlin currywurst – a pork sausage cut into slices, generously seasoned with curry ketchup and served with potato salad or a bread roll. This "delicacy" was born during the lean post-war years, when Berliners had an abundance of ketchup and curry powder left from the American and British soldiers. The "mother" of the currywurst is Herta Heuwer, owner of a street stand in the Charlottenburg district of Berlin. She began selling it in 1949, providing food for the many construction workers, and in 1951 patented her piquant sauce, called Chilliup. Herta Heuwer's small restaurant operated until 1974, and the resourceful lady is now commemorated with a memorial plaque and a museum (Deutsches Currywurst Museum).

From a purely culinary point of view, it's more worth trying the smoked Westphalian ham on the bone (with a slight scent of juniper berries, valued highly even by the Romans), Neu-

Isenburg frankfurters, Black Forest ham... Where? At one of the countless street stands, especially if they're surrounded by customers of every kind and description – smartly-dressed office workers, construction workers, even politicians... everyone is equal before the wurst.

"YOU CAN'T GET PROPER BREAD IN THE STATES, and I love eating bread," Bertolt Brecht complained in his diary during his American exile. Germany produces over 300 different types of bread and 1,200 types of buns and bread rolls, mostly full-grain, from the "soul" of the grain, as the Germans like to put it. The typical German bread is made of rye-wheat flour, often in combination with oats, barley, spelt flour, seeds and spices, onions, walnuts, even peas and carrots. The further southwest you go, i.e. the closer you get to France, the whiter and fluffier the bread. But in Westphalia you can try Pumpnickel, the blackest bread of them all, made almost entirely of coarsely ground rye and bran, that is not baked, but steamed. This helps to retain the square shape firm, moist and durable, with

ДОБРЕ ДОШЛИ В ИНТЕРХОТЕЛ САНДАНСКИ! WELCOME TO INTERHOTEL SANDANSKI

tel.+359 (746) 31162/65, email : reservations@ihsand.com
www.interhotelsandanski.bg

a slightly sweet taste.

Be sure to also try the authentic Bavarian pretzel with its brown, crispy, salty crust and soft white dough inside. It has a plump "body", and thin, but not dry, crossed "arms." Legend has it that the original pretzel recipe (Laugenbrezel) was the unintended creation of a Bavarian baker. On 11 February 1839, Anton Nepomuk Pfannenbrenner, employed at the Munich Royal Café, was preparing some sweet pretzels for the guests. He wanted to brush the pretzels with sugar-water, but accidentally used the sodium hydroxide solution used to clean and disinfect the bakery countertops. Despite realizing his mistake, he decided to bake the pretzels anyway, which came out of the oven with a unique brown crust, soft centre and delicious taste. His guests were very pleased and he became the "pretzel hero". The shape of the pretzel is also shrouded in mystery. Some say that it derives from the shape of the Roman ring-bread, others say that it originated in a monastery where the pretzel shape was designed to resemble a praying monk, with arms crossed with the hands on the shoulders.

Famous are the huge pretzels (Wiesnbrezn) that are baked especially for the Oktoberfest (Wiesnzeit), with a light brown crust and soft white inside, whose taste resembles a rustic white bread.

THE WORD OKTOBERFEST TAKES US to the other pillar of local cuisine. Although they did not invent beer (a popular drink even in ancient Mesopotamia), the Germans almost "adopted" it: today the country boasts more than 5,000 brands and an official Day of German Beer, marked on 23 April (the anniversary of the famous Reinheitsgebot or German Beer Purity Law of 1516, the oldest prescription in the world in the food industry, according to which only four ingredients can be used in the production of beer: water, hops, yeast and barley.

Listing all German beer styles is an impossible task, but the main categories are Altbier, Bock (a strong beer that also comes as Doppelbock, Eisbock and Heller bock), Dunkel (try the Munich Dunkel), Edel (made of special varieties of hops), Helles, Kölsch (from the Cologne region, traditionally served in 0.2 millilitre glasses, keeping waiters real busy), Kellerbier (cellar beer), lager, Malzbier, Märzen (March beer), Rauchbier (smoked beer), Pilsner and Weizenbier. They differ in the proportion of ingredients, boiling temperature, alcohol content, degree of ageing and taste. They have one thing in common though: they go perfectly with classical German dishes. And create that special feeling of warmth and cosiness you will be hard put to find anywhere else in Europe. ■

imoti.net
ГОДИШНИ НАГРАДИ
2017

ГОДИШНИ НАГРАДИ ЗА ДОБРИ ПРАКТИКИ И
ПОСТИЖЕНИЯ В СЕКТОРА НА НЕДВИЖИМИТЕ ИМОТИ

ВИЖТЕ КОИ
СА НАЙ-ДОБРИТЕ
АГЕНЦИИ И БРОКЕРИ
НА НЕДВИЖИМИ ИМОТИ
ЗА 2017-ТА ГОДИНА

nagradi.imoti.net

ОЧАКВАЙТЕ ПРЕЗ МАРТ!

ГЕНЕРАЛЕН СПОНСОР:

ФИЛОСОФСКИЯТ ПЛОД

Ананасът, някога достъпен само за монарси, заема особено място в структурата на европейския либерализъм

Текст ЯСЕН БОРИСЛАВОВ / Фотография SHUTTERSTOCK

В недалечното минало пограстващите български читатели на "Пипи Дългото чорапче" често се оказваха изправени пред една малка кулинарна загадка. Какъв точно е вкусът на ананаса? Явно е нещо много вкусно, щом Пипи го яде, при това с удоволствие, но какъв точно е вкусът? И вероятно мнозина са се опитвали да си го представят, взирайки се в картинките от пътешествието на детската компания в тропиците.

НАЛАГА СЕ ДА УТОЧНИМ, че днес ананаси има във всички супермаркети, но по онова време достъпът го екзотичния тропически плод у нас беше силно ограничен. Най-ясен и категоричен отговор на мъчителния за много български деца въпрос (а сигурно не само български) относно вкуса на ананаса е дал английският философ и създател на модерния либерализъм Джон Лок. В своя най-важен философски труд "Опит върху човешкия разум" (1671) той твърди, че не е възможно човек да познава вкуса на ананаса, преди да го е опитал. Към това основополагащо съждение той се връща няколко пъти в хода на изложението, от което явно следва, че примерът с ананаса не е произволно избран и има специална роля в неговия трактат. Така загадъчният тропически плод първо със своя импозантен вид,

а после и с трудния за описване, но завладяващ вкус помогнал за раждането на една нова философска доктрина - на сенсуализма, според която цялото познание на човека се ражда в опита, т.е. няма вродени идеи, а всичко в човешкия интелект става истинно, когато е изпитано чрез сетивата. Впрочем самият Лок никога не бил опитвал ананас, но това не е попречило да създаде една силна философска метафора.

РОДИНАТА НА АНАНАСА (*Ananas comosus*) е в Южна Америка и по-точно в тропическите гори на Бразилия и Парагвай, откъдето май и айтеки са го разпространили към Мексико и Карибите. Първите европейци, които вкусили сочния плод, били моряците от екипажа на Христофор Колумб, когато при втората експедиция към Западните Инди през ноември 1493 акостирали на остров Гваделупа. Местните племена го наричали "анана", което на техния език означавало "чудесен плод". Оттам е произлязла гумата ananas, възприета в повечето езици. Испанците освен местното индианско наименование използвали и свое - *pina* (шишарка), заради характерната форма на плода. Оттук се е получило и английското му име *pineapple*. Впрочем самият Колумб кръстил плода *pina de Indes*. ►

The Philosophical Fruit

The pineapple, once reserved exclusively for monarchs, occupies a special place in the structure of European liberalism

By YASEN BORISLAVOV / Photography SHUTTERSTOCK

In the not too distant past, young Bulgarian readers of Pippi Longstocking often faced a small culinary puzzle. What exactly does pineapple taste like? Obviously, it is something very tasty, since Pippi eats it, moreover with pleasure, but what exactly does it taste like? And many probably tried to imagine it while looking at the pictures of the children's trip to the tropics.

TODAY, OF COURSE, pineapples are readily available in any supermarket, but at that time the exotic tropical fruit was rarely sold in Bulgaria. The clearest and most explicit answer to the question of a pineapple's taste that tormented many Bulgarian children (and probably not only Bulgarian) was given by the English philosopher and founder of modern liberalism, John Locke. In his most important philosophical work, *An Essay Concerning Human Understanding* (1671), he claims that it is impossible to know the taste of a pineapple before you have actually tasted one. He returns to this point in several drafts and in several places,

clearly indicating that the pineapple example is not just a throwaway remark and has a special role in his treatise. Thus, the mysterious tropical fruit, first with its imposing appearance and second with its captivating taste that is so difficult to describe, helped to produce a new philosophical doctrine – that of Sensualism, according to which man's entire knowledge is derived from experience, i.e. there are no innate ideas, but everything in the human intellect becomes real once it is experienced through the senses. Locke himself had, in fact, never tasted a pineapple, but this did not prevent him from creating a strong philosophical metaphor.

THE HOME OF THE PINEAPPLE (*Ananas comosus*) is South America and, more specifically, the tropical forests of Brazil and Paraguay, from where the Maya and Aztecs spread it to Mexico and the Caribbean. The first Europeans to taste the juicy fruit were sailors from Christopher Columbus' crew, when during his second voyage to the West Indies in November 1493 they arrived at the island of Guadeloupe.

The local tribes called it "anana", which in their language meant "wonderful fruit". This explains the origin of the word ananas, as the fruit is called in most languages. Besides the local Indian name, the Spanish also used their own: *pina* (pinecone) because of the fruit's characteristic shape. Hence its English name pineapple. Incidentally, Columbus himself called the fruit *pina de Indes*.

DURING THE 17TH CENTURY, due to busy dealings with the New World, many Europeans had already seen and tasted this most exotic of all fruits. Even more so since by that time it had been exported outside the western hemisphere – the Spanish brought it to the Philippines, Zimbabwe and the island of Guam, the Portuguese took it to India. In this way it captured the imagination but remained as inaccessible as ever. Only royals and aristocrats had access to this miracle of the tropics. According to some sources, the first fruit to be imported to England was presented to the Lord Protector Oliver Cromwell, and King Charles II posed

with a pineapple for a formal portrait as a sign of his royal privileges. A similar portrait depicts Louis XV with the first pineapple grown in the greenhouse at Versailles.

THE TREND TO GROW PINEAPPLES in greenhouses spread in Europe in the 18th century. The first successful attempt was made by a Dutch merchant near the town of Leiden. From 1703 on it was cultivated in England and Germany, followed by France a little later. In the 1720s any self-respecting English aristocrat considered it a matter of honour to possess a pinery, i.e. a pineapple greenhouse. One of the most famous ones was the pinery of John Murray, 4th Earl of Dunmore. It's giant 14-metre cupola was shaped like a pineapple. Apparently at the time it seemed easier to grow pineapples in atypical conditions rather than to import them. The Russian Empress Catherine the Great is said to have eaten pineapples grown on her own estates. Thus the pineapple became a symbol of power, affluence and prosperity. In addi-

tion, its shape became a permanent fixture in the plastic and decorative arts, as well as in architecture. Many buildings, ornaments, fruit bowls, teapots, cake moulds, powder cases, mirror and various other objects in the shape of a pineapple date from that time.

"THE PINEAPPLE LOOKS LIKE A BEAST defending itself", said a Frenchman who had spent part of his life in the southern colonies. Anyone trying for the first time to peel and cut one, would probably agree.

In Victorian England, its presence on the table (naturally for special occasions and in special places) was a sign of a relatively high social status. Many prints and paintings on a culinary subject feature a consistent motif: a table full of various dishes whose centrepiece is a pyramid of fruit, topped by a pineapple like the dome of a cathedral. The aspiring middle class even went so far as to hire pineapples in order to lend a touch of aristocracy to the dinner table. But the mistress of the house watched very carefully that nobody would actually at-

tempt to cut a slice off the precious fruit. Urban legends tell of the same pineapple appearing on the fine dinner tables in western London for several weeks. Leaving the comic aspect aside, this tale hints at a subtle social element. The pineapple turned out to be a kind of litmus test for bourgeois transformations, which had clearly irreversibly advanced since access to the noble southern fruit rather than its noble origin was indicative of an individual's place in the social hierarchy.

BY THE MID-19TH CENTURY, however, the king of the exotic southern fruits had gradually started losing its aura. Ships and railways made it more readily available. In 1850, a total 200,000 pineapples were sold in London alone. Costermongers sold pineapple by the piece, shouting: "a taste of paradise for just a penny a slice". Thus the provocative charisma of pineapple was gradually lost, so if a philosopher today is looking for a big metaphor around which to build a new ideology, he will have to look for a different fruit. ■

Varna Airport

Burgas Airport

SEE YOU THERE!

GINGERCAFÉ

Graffit Gallery Hotel

Knyaz Boris I Blvd. 65, Varna 9000, Bulgaria
 phone +359 52 989 900, fax +359 52 989 902
 reservations@graffithotel.com
www.graffithotel.com

ЛЮБОВ КАТО НА КИНО

... създайте своята романтична история
 в Хотел-Галерия Графит!

ЕКСКЛУЗИВНА ОФЕРТА за Св. Валентин
 Двойна стая – **140.00 евро***

*стая Ексклузив с романтична декорация *вечеря на свещи и закуска за двама
 **повече информация на www.graffithotel.com
 Валидност на офертата: 14.02. – 15.02.2018

LOVE LIKE A MOVIE

... create your romantic story
 in Graffit Gallery Hotel!

EXCLUSIVE OFFER for Valentine's Day
 Double room – **EUR 140.00****

**DBL Exclusive room with romantic decoration **candlelight dinner and breakfast for two
 **More information at www.graffithotel.com
 Validity of the offer: 14.02. – 15.02.2018

► **ПРЕЗ XVII ВЕК** поради по-интензивните връзки с Новия свят доста европейци вече били виждали и опитвали този най-екзотичен от всички плодове. Още повече, че дотогава бил изнесен извън западното полукълбо – испанци го разпространили на Филипините, в Зимбабве и на остров Гуам, а португалци – в Индия. Така той завладял въображението, но си оставал все така недостъпен. Само короновани особи и аристократи имали достъп до това чудо на тропиците. Според някои сведения първият плод, доставен в Англия, бил специално представен на лорд протектора Оливър Кромвел, а крал Чарлс II позирал с ананас за един официален портрет като своеобразен знак за владетелските му привилегии. Подобен портрет има и Луи XV с първия ананас, отгледан във Версай.

МОДАТА ДА СЕ ОТГЛЕЖДАТ ананаси в оранжерии завладяла Европа през XVIII век. Първият успешен опит направил холандски търговец близо до град Лайден. От 1703 има данни за Англия и Германия. Малко по-късно към модата се приобщила и Франция. През 20-те години на века всеки самоуважаващ се английски аристократ смятал за въпрос на чест да притежава *pineau*, т.е. оранжерия за ананаси. Сред най-известните била ананасовата оранжерия на Джон Мъри, четвърти лорд на Дънмор. Била с купол, който се издигал на 14 метра, оформен като ананас. Явно тогава е изглеждало по-лесно ананасът да се отгледа при нетипични условия, отколкото да се достави. За руската царица Екатерина Велика се твърди, че ядяла ананаси, отгледани в собствените ѝ имения. Така ананасът се превърнал в символ на власт, охолство и благополучие. Освен това неговата форма трайно се настанила в пластичните и декоративните изкуства, както и в архитектурата. От онова време са известни множество постройки, орнаменти, фруктиери, чайници, форми за кейк, пудриери, огледала и разни други вещи, изваяни по негов образ и подобие.

“АНАНАСЪТ ПРИЛИЧА НА ЗВЯР, който се отбранява”, твърди един французин, прекарал част от живота си в южните колонии. Всеки, който за пръв път се опитва да го обели и нареже, вероятно би се съгласил. Във Викторианска Англия присъствието му на трапезата (естествено в специални случаи и на специални места) било знак за относително висок социален статус. В множество гравюри и картини на кулинарна тема се среща един устойчив мотив: отрупана маса с различни блюда, посред която се извисява пирамида от плодове и най-отгоре като купол на катедрала

царствено се е настанил ананасът. Сред снобските кръгове имало практика да се взема ананас под наем, за да придобие аристократичен блясък на вечерта. В този случай домакините много внимавали да не би някой наистина да си отреже парче от скъпоценната вещ. Градските легенди разказват как някакъв ананас в продължение на няколко седмици обикалял изисканите трапези в западен Лондон. Отвъд комичната страна в този епизод прозира един тънък социален момент. Ананасът се е оказал нещо като лакмус за динамиката на буржоазните преобразувания, които явно са били необратимо напреднали, щом като не благородният произход, а достъпът до благородния южен плод е бил дос-

товерен знак за мястото на индивида в социалната йерархия.

КЪМ СРЕДАТА НА XIX ВЕК ОБАЧЕ царят на екзотичните южни плодове постепенно започнал да губи своя ореол. Парходите и железниците го правели все по-достъпен. През 1850 само в Лондон били продадени 200 000 ананаса. Амбулантни зарзаватчи ги предлагали на резени по улиците като викали: “Вкусът на рая само за едно пени парчето.” Така провокативната харизма на ананаса постепенно била развенчана, поради което днес ако някой философ иска да произведе мащабна метафора, около която да построи някаква нова идеология, ще трябва да си потърси друг плод. ■

БЛЯСЪК,
ИНТРИГИ И ДЖАЗ

ТАНЦ НА РЪБА

Всеки денник | 20:40

Всеки денник | 19:50

www.bgonair.bg

НАЧАЛОТО НА
ЕДНА ВЕЛИКА ЕПОХА

ВИКТОРИЯ

биографичен сериал

Spaghetti Kitchen*Bar

София, площад Св. Неделя 3
www.spaghetti-kitchen.bar
e-mail: office@spaghetti-kitchen.bar
тел.: 089 304 66 66

Ако трябва да забодем карфица в центъра на София, ще бъде точно тук – на площад Света Неделя 3, при чисто новият Spaghetti Kitchen*Bar. Отправяйки се към парадния вход, виждаме едно съвсем различно място - интериор на няколко нива и съвсем различни зони с много акценти и детайли, живеещи в пълна хармония. Вкусната обиколка на мястото започва с това, с което обикновено свършваме – десерта. На входа ни посреща витрина с авторски десерти, приготвени на място от майстор сладкарите на Spaghetti Kitchen.

Ако си решил да преоткриеш италианската храна, просто се отдай на прясна паста и добре препечена по ръбчетата пица в Morello фурната. Разбира се, Италия не е самотна на вкусната карта, която стои пред нас. Тръгваме на околосветско пътешествие с японското патешко, норвежка съомга, октопод от Санторини, както и няколко предложения от българската кухня. Зоната с прошутто бара пък е прекрасно място за вино и тапаси. Новаторските коктейли, които се предлагат, са истинско произведение на алкохолното изкуство. Накратко – Spaghetti Kitchen*Bar е мястото, на което можеш да се срещнеш с приятели, да хапнеш хубава храна или да пиеш любимия си коктейл в приятна атмосфера.

SPAGHETTI KITCHEN★BAR

EAT • DRINK • SOCIALIZE

Spaghetti Kitchen*Bar

3, Sveta Nedelya Square, Sofia
www.spaghetti-kitchen.bar
e-mail: office@spaghetti-kitchen.bar
phone: +359 89 304 66 66

If we need to put a pin in downtown Sofia, it will be right here – at 3 Sveta Nedelya Square, at the brand new Spaghetti Kitchen*Bar. Heading for the front door, we see a completely different place – interior on several levels and completely different zones with a lot of highlights and details, living in perfect harmony.

The delicious tour of the place begins with what we usually end with – dessert. A window with original desserts, prepared here by Spaghetti Kitchen's pastry chefs, welcomes us at the entrance.

If you've decided to rediscover Italian food, just indulge in fresh pasta and crispy pizza round the edges in the Morello oven. Italy, of course, is not alone on the delicious map we have in front of us. We set off on a round-the-world trip with Japanese duck, Norwegian salmon, Santorini octopus, as well as a few offers from the Bulgarian cuisine. What's more, the prosciutto bar zone is a great place for vino

and tapas. The innovative cocktails they offer are a real work of the alcoholic art. In a nutshell – Spaghetti Kitchen*Bar is the place where you can meet friends, eat good food or have your favorite cocktail in a pleasant atmosphere.

Spaghetti kitchen

София, ул. 6-и септември №9
Резервации тел.: 0890 5 66666
office@spaghetti-kitchen.com
www.spaghetti-kitchen.com

Няма как да преминете по улица „6-и септември“ и да останете безразлични към вида на този наистина необикновен ресторант. Какво го прави такъв, ще разберете в момента, в който прекрачите прага му. С една единствена крачка забравяте за работната суматоха на големия град и се пренасяте в един друг сюжет с въздушна атмосфера и безброй кулинарни предложения. Тук ще откриете приятна комбинация от съвременен дизайн в обзавеждането, изискано меню с интернационална кухня и отпускателна музика. От месец ноември се открива и отопляема външна градина. Заведението впечатлява и с деликатно лично отношение към клиента и усещане за домашен уют. Всичко това превръща Spaghetti Kitchen в най-модерното и желано място в София.

SPAGHETTI KITCHEN★

ITALIAN FOOD AMERICAN GRILL

Spaghetti kitchen

9, 6th of September Str., Sofia, Bulgaria
Reservations: +359 890 5 66666
office@spaghetti-kitchen.com
www.spaghetti-kitchen.com

It is not possible to pass 6th of September Street and to remain indifferent to the appearance of this unusual restaurant. You will understand what makes it so unusual the minute you cross its threshold. Only one step and you forget about the busy turmoil of the city, and move into another reality that has a magic atmosphere and countless culinary propositions. Here you will find a pleasant combination of contemporary interior design, exquisite international cuisine and relaxing music. The restaurant also impresses with its delicate personal attitude towards the customer and the feeling of home comfort. All this makes Spaghetti Kitchen the most modern and desired place in Sofia.

Motto

София, ул. Аксаков №18
тел. 02/ 987 27 23

Историята на всеки съвременен град е запечатана в забележителностите, които го характеризират на географската карта. Има и друга история, която често пъти е много по-любопитна и лична – онази, която пишат хората в заведенията, превърнали се от години в градска легенда. Едно такова място винаги е съчетавало добрия вкус в музиката, храната и компанията, и от дълго време се е превърнало в култово и любимо за всеки, който иска да бъде част от интересната градска тълпа.

Клуб Мото е градски пристан за всеки, който иска да бъде някой или да срещне интересни събеседници, да научи най-новите софийски клюки, да разбере всичко за хитова книга, филм или театрална постановка. Удоволствието от приятния разговор е допълнено от елегантното меню, добрата селекция от напитки и хубава музика - от онази, която не те ангажира непременно да влезеш в ритъм, а по-скоро отзвучава леко встрани, като хармоничен фон на преживяването. Спокойствието и уютът са превърнали Клуб Мото не само в предпочитано, но в задължително място за всеки, който иска да усети истинската атмосферата на София и да научи най-тайните ѝ истории.

Motto

18 Aksakov Str., Sofia
phone: +359 2/ 9 872723

The history of every modern city is hidden among the sights that make it stand out on the geographical map. And often there is another unique story that is quite peculiar and personal – the story told by people and places that have become legends within the city as the years go by. A place just like this, which has always combined good taste in music, food and company, quickly became the favorite place for everyone wishing to be part of the interesting, urban crowd.

Club Motto is an urban “port in a storm” for everyone who wants to be somebody or to meet an interesting crowd, to learn the latest Sofia gossip, or hear everything about the latest best-selling book, box office hit or popular theater performance. The pleasure of a nice conversation is augmented by an elegant menu, good selection of drinks and nice music – the kind that doesn't force you to get into the rhythm, but that simply creates a harmonious environment for your experience. The calmness and coziness of Club Motto have made it not only the most preferred spot, but also the place for everyone wishing to experience the real atmosphere of Sofia and to learn its most secret stories.

Spaghetti Company

Сердика център, бул. Ситняково №48
тел. 02/ 841 28 18
Mall Bulgaria 102 ет 3 до кино Арена
бул. Витоша 150, тел: 02/ 88 10 100
Работно време: *понеделник - неделя от 10:00 до 00:00 ч.*
spaghetticompany@mail.bg

Pizza, pasta, modernista и ТИ!

Мястото, известно с изключителна италианска кухня. Обстановката, която вдъхновява срещите, които винаги оставят у теб чувството, че си в сърцето на града!

Всеки от ресторантите Spaghetti Company носи свое собствено усещане. Независимо къде те отвеждат пътниците на София, в ресторантите от веригата намиращи себе си сред изискана и творческа обстановка, модерен дизайн и оригинална италианска кухня, специално създадена под черпака на Маестро Марко Лукиари.

Домът на италианската кухня е наблизо. Тук е, за да намиращ винаги себе си, приятели, делови партньори или нови срещи. Кухнята ни е палитра от италиански вкусове. Към това добавяме специална селекция от вина, музика и събития. Можеш да споделиш тук всяко късно сутрешно кафе, работен обяд, лежерен следобед или дълга вечеря. И всеки път ще бъде различно.

И както казва нашият главен готвач Марко Лукиари – „Има неща, за които няма сезони“. Има и такива места. Spaghetti Company е едно от тях.

Spaghetti Company

SERDIKA CENTER, 48 Sitnyakovo Blvd
phone: +359 2/ 841 2818
Mall Bulgaria 102 floor 3 near Arena cinema
150 Vitosha Blvd., phone: +359 2/ 88 10 100
Working time: *Monday-Sunday 10:00 am – 12:00 pm*
spaghetticompany@mail.bg

Pizza, pasta, modernista and YOU

The place, famous for exquisite Italian cuisine. The atmosphere, inspiring meetings that always leave you feeling in the heart of the city!

Each of the Spaghetti Company restaurants brings its own touch. No matter where Sofia roads take you, in the restaurant chain you find yourself amongst elegant and creative atmosphere, modern design and original Italian cuisine especially prepared by Maestro Marco Luchiaris' ladle.

The home of Italian cuisine is nearby. It's right here, so you can always find yourself, friends, business partners or new encounters. Our cuisine is a palette of Italian flavours. We add a special selection of wine, music and events. Here you can share every late morning coffee, business lunch, a casual afternoon or a long dinner. It will be different each time.

As our chef Marco Luchiaris says – “There are things of no particular season”. There are such places. Spaghetti Company is one of them.

Bedroom Premium Club

София, ул. Леге 2
телефон: 0888 764 422, 0888 860 666
e-mail: reservation@bedroom.bg
www.bedroom.bg

bedroom
PREMIUM CLUB

Bedroom Premium Club

2, Lege Street, Sofia, Bulgaria
Phone: +359 888 764 422, +359 888 860 666
e-mail: reservation@bedroom.bg
www.bedroom.bg

Един от най-атрактивните клубове в центъра на София е Bedroom Premium Club. С неповторимия си дизайн, гостуването на световноизвестни диджеи и постоянно присъствие на популярни личности, той е притегателен център за ценителите на лукса и забавленията.

Клубът отговаря на най-високите европейски стандарти – първокласно обслужване, перфектен звук, мултимедийно шоу, VIP зона, служители, паркиращи автомобили...

Bedroom Premium Club напомня на античен храм, а бъдещето е добавено към миналото с нови архитектурни елементи в синтетичен модерен растер, екрани с 3D video mapping, метални перфорирани пана.

Използваните материали са дърво, метал, камък, стъкло, естествена кожа, натурален текстил. Акцент в интериора е таванът на клуба, който е узолемена проекция на картината "Shhh", в която са събрани забранени образци от еротичното изкуство. Клубът притежава динамично осветена сцена с интегриран catwalk, който дава възможност за разгръщане на мащабна балетна хореография.

Bedroom Premium Club предлага на своите гости богат ентъртеймънт, авангардни шоу-спектакли, екстравагантни костюми, високотехнологични светлинни ефекти, допълнен с перфектен звук и мултимедийно шоу!

Амбициите на Bedroom Premium Club е в създаването на собствена публика и издигането на нощния живот у нас до най-високи стандарти!

One of the most attractive clubs in Sofia city center is Bedroom Premium Club. With its unique design, guest world famous DJs and the permanent presence of celebrities, it attracts luxury and entertainment lovers.

The club meets the highest European standards – first class service, perfect sound, multimedia show, VIP area, valet parking...

Bedroom Premium Club reminds of an ancient temple and the future is added to the past with new architectural elements in synthetic modern raster, 3D video mapping screens, metal perforated panels.

The materials used are wood, metal, stone, glass, genuine leather, natural

textile. The emphasis in the interior design is the ceiling of the club, which is an enlarged reproduction of the painting "Shhh", gathering erotic art forbidden examples. The club has a dynamically lit stage with an integrated catwalk, which enables the unfolding of large-scale ballet choreography.

Bedroom Premium Club offers its guests great entertainment, avant-garde shows, extravagant costumes, high tech lighting effects, complemented by perfect sound and a multimedia show!

Bedroom Premium Club's ambitions are in building its own audience and the rise of Bulgarian nightlife to the highest standards!

Медицински комплекс „Доверие“

София, ж.к. Овча купел 2, ул. Фридрих Грюнгангер №2
тел.: 02 40 36 100; 02 40 36 143
www.mbal.doverie.bg
info@mbal.doverie.bg

МК „Доверие“ е модерен медицински комплекс, разделен функционално на диагностично-консултативен център и многопрофилна болница за активно лечение.

В МБАЛ „Доверие“ за пръв път в България с роботизираната система „Да Винчи“ е извършен серкляж – хирургична манипулация, която цели предотвратяването на преждевременно раждане. В МБАЛ „Доверие“ много жени, чиито единствен шанс за износване на бременността е серкляжът, имат възможност да получат качествено лечение по свръхмодерен метод с най-съвременна апаратура и инструментариум.

Болница „Доверие“ е една от първите частни болници в България. Създадена е в края на 2005 г. и вече над 10 години е част от „Доверие Обединен холдинг“ АД. Тя е модерна европейска болница, различна от стандартните български болници във всяко отношение, като предлага много по-съвременно обслужване, апаратура и леглова база.

На разположение на пациентите на МК „Доверие“ са:

- Медицински център, разполагащ със собствени лаборатории и високотехнологично диагностично оборудване.
- Многопрофилна болница за активно лечение с 8 специализирани отделения за болнична помощ.
- 4 операционни зали и стационар от над 100 легла.

Освен високотехнологично оборудване и специализирани отделения, Медицински комплекс „Доверие“ може да предложи на своите пациенти оперативно лечение с единствената в София система за роботизирана хирургия „Да Винчи“. Над 80% от всички диагностични и лечебни процедури се извършват чрез прилагане на минимално инвазивен (безкръвен) метод от висококвалифицирани екипи чрез съвременна ендоскопска апаратура.

Doverie Medical Complex

Sofia, Ovcha Kupel 2 District, 2, Friedrich Grunanger Street
phone: 02 40 36 100; 02 40 36 143
www.mbal.doverie.bg
info@mbal.doverie.bg

MC "Doverie" is a modern medical complex functionally divided into a diagnostic-consulting center and a multiprofile hospital for active treatment.

At Doverie Hospital for the first time in Bulgaria with the robotic system "Da Vinci" a surgical manipulation aimed at the prevention of premature birth was performed. At Doverie Hospital, many women whose only chance of wearing pregnancy is the robotic treatment, have the opportunity to receive high-quality treatment using ultramodern method and instrumentation.

Doverie Hospital is one of the first private hospitals in Bulgaria. It was established at the end of 2005 and has been part of Doverie United Holding AD for more than 10 years. It is a modern, European hospital, different from the standard Bulgarian hospitals in every respect, offering much more modern service, equipment and bed base.

The patients of MC "Doverie" are at the disposal of:

- A medical center with its own laboratories and high-tech diagnostic equipment.
- Multi-profile Active Treatment Hospital with 8 specialized hospital care units.
- 4 operating halls and more than 100 beds.

In addition to high-tech equipment and specialized departments, Doverie Medical Complex can offer its patients an operative treatment with the only Da Vinci robotic surgery system in Sofia. Over 80% of all diagnostic and treatment procedures are performed by applying a minimally invasive (bloodless) method by highly qualified teams using modern endoscopic equipment.

Комплекс люкс с видом на море
ПЕРВАЯ ЛИНИЯ

Luxurious complex
FIRST LINE

Carpe Diem
complex

BALCHIK

Carpe Vita
complex

STS. CONSTANTINE AND HELENA

Оазис спокойствия и уюта
300 М ОТ БЕРЕГА МОРЯ

Oasis of peace and comfort
300 M TO THE SEASIDE

*ЛЮКСОВОЕ СТРОИТЕЛЬСТВО *ДВУХ- И ТРЕХКОМНАТНЫЕ КВАРТИРЫ
С ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ ПЛАНИРОВКОЙ *ОТЛИЧНАЯ ИНВЕСТИЦИЯ
*ИНВЕСТИЦИОННО-СТРОИТЕЛЬНАЯ КОМПАНИЯ С БОЛЬШИМ ОПЫТОМ
И ОТЛИЧНОЙ РЕПУТАЦИЕЙ

*LUXURY CONSTRUCTION *ONE - AND TWO - BEDROOM APARTMENTS
WITH FUNCTIONAL DISPOSITION *EXCELLENT INVESTMENT
*INVESTMENT CONSTRUCTION COMPANY WITH EXPERIENCE
AND A GREAT REPUTATION

MY-HOME.BG

+359 885 190390 | +359 888 603351

ВАЖНО!

ПРАВИЛА ЗА ПРЕВОЗ НА БАГАЖ ПО ПОЛЕТИТЕ НА БЪЛГАРИЯ ЕР

Всички пътници на България Ер имат право на превоз на безплатен ръчен багаж в салона и регистриран багаж /в багажника на самолета/, в зависимост от избраната тарифа. Безплатните норми за брой и тегло на багажа могат да бъдат различни, в зависимост от класата на пътуване /бизнес или икономична/, както и от тарифата, по която е издаден билета. Превозът на багаж по редовните линии е съобразен и с някои общи правила и политиката на България Ер, които трябва да имате предвид.

Авиокомпания България Ер въвежда по линиите си правила за превоз на багаж за билети, издадени след 2 май 2011 г. Системата **PIECE CONCEPT** се базира на броя, теглото и размерите на чекирания багаж.

ТАРИФИ БЕЗ РЕГИСТРИРАН БАГАЖ

Всеки пътник, закупил билет по тарифа с включен само ръчен багаж, има право да превози в кабината на самолета безплатен багаж както следва:

Класа на обслужване	Норма на безплатен багаж	Такси за багаж
Икономична класа	1 брой ръчен багаж до 10 кг и размери 55x40x23 см (сумарна дължина до 118 см)*	Първи брой регистриран багаж до 23 кг и до 158 см*: • Вътрешни полети – 15 евро на посока • Международни полети – 20 евро на посока

ТАРИФИ С РЕГИСТРИРАН БАГАЖ

Всеки пътник, закупил билет по тарифа с включен регистриран багаж, има право да превози в багажниците на самолета безплатен багаж както следва:

1. По международни и вътрешни линии

Класа на обслужване	Норма на безплатен багаж
Бизнес класа	1 брой ръчен багаж до 10 кг и размери 55x40x23 см (сумарна дължина до 118 см)* 2 броя чекиран багаж по 23 кг или 1 брой до 32 кг, до 158 см* всеки**
Икономична класа	1 брой ръчен багаж до 10 кг и размери 55x40x23 см (сумарна дължина до 118 см)* 1 брой чекиран багаж до 23 кг и до 158 см*

2. Изключения

Вид карта	Пояснения
Златна карта FLY MORE	2 броя по 23 кг и до 158 см* всеки**
За билети заплатени с карта VISA Platinum от ЦКБ	2 броя по 23 кг и до 158 см* всеки**
За билети заплатени с кобрандирана карта България Ер и ЦКБ	2 броя по 23 кг и до 158 см* всеки**
За членове на програмата „CCB Club“	2 броя по 23 кг и до 158 см* всеки**
Моряци	2 броя по 23 кг и до 158 см* всеки**
Бебета от 0-2 години	В случай, че тарифата по която е издаден билета на възрастният, придружаващ бебето позволява 1 брой чекиран багаж до 23 кг, то бебето има право на 1 брой чекиран багаж до 10 кг. Превозът на бебешки колички се извършва безплатно, но те следва задължително да се предават и получават непосредствено при качване/слизване на/от самолета. Авиокомпанията не носи отговорност за щети в резултат на транспортиране по багажните ленти, в случай, че количката не е предадена/получена на/от самолета.

* Сумата от външните размери на дължината, височината и широчината на багажа /l+h+w/. Пътникът може да превозва и повече от безплатната норма багаж срещу допълнително заплащане. Трети багаж се таксува по таксата за трети свръхбагаж.

** Ако билетите Ви са заплатени в сайта на компанията, както и в случаите на: притежание на златна карта FLY MORE, членство в програмата CCB Club, или за билети, заплатени с кобрандирана карта от ЦКБ и България Ер или карта Visa Platinum от ЦКБ, е необходимо да се свържете с нас на тел.: +359 2 4020 400 или на е-мейл: callfb@air.bg за преиздаване на билета с право на 2 броя безплатен багаж. Притежанието на карти CCB Club, Visa Platinum от ЦКБ, кобрандирана карта от ЦКБ и България Ер, както и златна карта FLY MORE не дава право на безплатен допълнителен чекиран багаж по тарифа без багаж. Правото на два броя багаж за притежатели на златна карта FLY MORE и CCB Club и за билети, заплатени с кобрандирана карта България Ер и ЦКБ и карта Visa Platinum от ЦКБ, е само за полети, при които опериращ превозвач е авиокомпания България Ер.

ПЪТНИКЪТ МОЖЕ ДА ПРЕВОЗВА И ПОВЕЧЕ ОТ БЕЗПЛАТНАТА НОРМА БАГАЖ СРЕЩУ ДОПЪЛНИТЕЛНО ЗАПЛАЩАНЕ.

3. Такси за свръхбагаж - Международни линии

За тегло на багажа между 23 кг и 32 кг	50 евро
За големина на багажа между 158 см* и 203 см*	70 евро
Допълнителна бройка - втори багаж до 23 кг до 158 см*	50 евро
Допълнителна бройка - трети багаж до 23 кг до 158 см*	100 евро

Багаж с тегло над 32 кг може да се превозва само като карго.

4. Такси за свръхбагаж - Вътрешни линии

За тегло на багажа между 23 кг и 32 кг	20 евро
За големина на багажа между 158 см* и 203 см*	30 евро
Допълнителна бройка - втори багаж до 23 кг до 158 см*	20 евро
Допълнителна бройка - трети багаж до 23 кг до 158 см*	50 евро

5. Специални категории багаж

Спортна екипировка	Багажът трябва да е с максимални размери до 23 кг и до 200 см Изключение: • Международни полети: един чифт ски/сноуборд на пътник - прилага се фиксирана такса от 30 евро. • Вътрешни полети: един чифт ски/сноуборд на пътник - прилага се фиксирана такса от 20 евро.
Велосипеди	Приемат се за превоз в специална опаковка (картон или специален калъф). Максимални размери на опаковката 160 x 90 x 25 см. Изисква се предварително потвърждение на услугата в резервацията. Международни линии: 70 евро. Вътрешни линии: 30 евро.
Оръжия	Превозът на огнестрелни оръжия и боеприпаси се извършва съгласно изискванията на Международната асоциация за въздушен транспорт /IATA/. Не се потвърждава на codeshare полетите на България Ер. Превозът на огнестрелни оръжия не може да бъде потвърден в случаите, когато авиокомпания България Ер е партньор по полет. Превозът на огнестрелни оръжия и боеприпаси, различни от спортно оръжие и боеприпаси, е забранен. В някои случаи, превоз на огнестрелни оръжия и боеприпаси за ловни и спортни цели, може да бъде разрешен. Пътникът трябва да се свърже с България Ер и да предостави информация за вида на оръжието, серийния му номер и припасите, които се внасят в резервационната система. Всички огнестрелни оръжия и боеприпаси, се приемат само като багаж за транспортиране в багажниците на самолета и в никакъв случай в салона с пътниците. Трябва да са разделно и подходящо опаковани, като теглото на мунициите не бива да надвишава 5 кг. Пътникът трябва да има всички документи, изисквани от закона и подзаконовите актове, приложими за превоз за съответната държава. България Ер си запазва правото да откаже превоз на огнестрелни оръжия и боеприпаси. • Ловни пушки и патрони – комплект до 15 кг: такса 50 евро. • Ловни пушки и патрони- при общо тегло над 15 кг: такса 70 евро. • Късо огнестрелно оръжие (пистолет): такса 20 евро. Ловната пушка и патроните се считат за едно парче регистриран багаж и се таксуват с еднократна такса за обслужване. Този вид багаж не се включва в безплатната норма и таксата се прилага независимо от това дали пътникът има друг чекиран багаж.
Домашни любимци в пътническата кабина /PETC/	Максимално тегло на животното и клетката – до 8 кг. За полети FB1431/1432 го и от Париж, където опериращ превозвач е Air France, максималното тегло е 6 кг. Максимални размери на клетката – 48 x 35 x 22 см. Приемат се само кучета и котки. България Ер не приема за превоз животни до и от Великобритания. При пътуване с домашен любимец /куче или котка/, е необходимо при закупуването на билет да свържете с авиокомпанията за потвърждение, тъй като ако няма предварителна заявка, превозът може да бъде отказан. Не се включва в безплатната норма багаж. Заплаща се такса от 50 евро.
Домашни любимци в багажника /AVIH/	Максимално тегло на животното и контейнера – 32 кг. Максимални размери на контейнера – 80 x 74 x 64 см. Приемат се само кучета и котки. България Ер не приема за превоз животни до и от Великобритания. При пътуване с домашен любимец /куче или котка/, е необходимо при закупуването на билет да се свържете с авиокомпанията за потвърждение, тъй като ако няма предварителна заявка, превозът може да бъде отказан. Не се включва в безплатната норма багаж. Заплаща се такса от 80 евро.

За смесени превози с участието на България Ер и други партньорски авиокомпани в маршрута могат да бъдат прилагани други условия за багаж.

IMPORTANT!

BAGGAGE ALLOWANCE ON BULGARIA AIR FLIGHTS

All passengers of Bulgaria Air are entitled to free carriage of cabin baggage and checked baggage (in the luggage compartment of the airplane) depending on the chosen tariff. Free allowances for pieces and weight of baggage may vary depending on the travel class (business or economy) and the tariff on which the ticket has been issued. Baggage transportation on regular lines also conforms to some general rules and the policy of Bulgaria Air, which you should consider.

Bulgaria Air introduces rules for baggage carriage on its destinations for all tickets, issued after May 2, 2011. The **PIECE CONCEPT** system is based on the quantity, weight and dimensions of the checked-in baggage.

TARIFFS WITHOUT CHECKED BAGGAGE

Each passenger who bought a ticket in a tariff that includes only a hand baggage carriage, is allowed to transport in the cabin free baggage allowance as follows:

Class of service	Allowance for free of charge baggage	Fees for checked baggage carriage
Economy class	1 piece hand baggage up to 10 kg and dimensions 55x40x23 sm (total length up to 118 sm)*	First piece of checked baggage up to 23 kg and up to 158 cm *: <ul style="list-style-type: none"> • Domestic flights – EUR 15 per direction • International flights – EUR 20 per direction

TARIFFS WITH CHECKED-IN BAGGAGE

Each passenger who bought a ticket in a tariff that includes checked baggage, is allowed to transport in the luggage compartment of the airplane free baggage allowance as follows:

1. International and Domestic flights

Class of service	Норма на безплатен багаж
Business class	1 piece hand baggage up to 10 kg and dimensions 55x40x23 sm (total length up to 118 sm)* 2 pieces checked baggage up to 23 kg or 1 piece up to 32 kg, up to 158 sm* each**
Economy class	1 piece hand baggage up to 10 kg and dimensions 55x40x23 sm (total length up to 118 sm)* 1 piece checked baggage up to 23 kg and up to 158 sm*

2. Exceptions

Card type	Explanations
Gold card FLY MORE	2 pieces of 23 kg and up to 158 cm each**
For tickets paid with VISA Platinum card by CCBank	2 pieces of 23 kg and up to 158 cm each**
For tickets paid with co-branded card Bulgaria Air / CCBank	2 pieces of 23 kg and up to 158 cm each**
For members of the 'CCB Club' programme- free checked-in baggage	2 pieces of 23 kg. Third piece is charged as third excess baggage**
Seamen	2 pieces of 23 kg and up to 158 cm each**
Infants 0-2 years of age	If the fare of the ticket of the adult who is accompanying the baby allows 1 piece checked baggage up to 23 kg, the baby is entitled to 1 piece checked baggage up to 10 kg. Transportation of baby carriages is free of charge, but it is mandatory to hand them over/to receive them immediately before embarkation / disembarkation of the aircraft. The aviation company shall not be responsible for damages resulting from transportation on baggage belts, in case the carriage has not been handed over/received at the aircraft.

* The maximum allowed volume is the sum of the external length, height and width of the baggage/(l+h+w). The passenger may carry more than the free of charge baggage allowance for an additional fee. Third piece is charged as third excess baggage.

** If your tickets are paid in the company's website, as well as in the cases of: possession of gold card FLY MORE, membership in CCB Club, or tickets paid with co-branded card from CCB and Bulgaria Air or Visa Platinum card from CCB you need to contact us by phone +359 2 4020 400 or e-mail callfb@air.bg to reissue the ticket entitled to free 2 pieces of luggage. Possession card CCB Club, Visa Platinum CCB, co-branded card from CCB and Bulgaria Air, and Gold Card FLY MORE entitle the additional free checked baggage on tariff without luggage. The right to two pieces of luggage for holders of Gold Card FLY MORE and CCB Club and tickets paid with co-branded card CCB and Bulgaria Air and Visa Platinum card from CCB is only on flights where the operating carrier is Bulgaria Air.

THE PASSENGER MAY CARRY MORE THAN THE FREE BAGGAGE ALLOWANCE AT ADDITIONAL COST.

3. Excess baggage fees – International flights

Baggage weight between 23 kg and 32 kg	EUR 50
Baggage dimensions between 158 cm and 203 cm	EUR 70
Extra piece – second bag up to 23 kg x 158 cm	EUR 50
Extra piece – third bag up to 23 kg x 158 cm	EUR 100

Baggage with weight over 32 kg may only be carried as cargo.

4. Excess baggage fees – Domestic flights

Baggage weight between 23 kg and 32 kg	EUR 20
Baggage dimensions between 158 cm and 203 cm	EUR 30
Extra piece – second bag up to 23 kg up to 158 cm	EUR 20
Extra piece – third bag up to 23 kg up to 158 cm	EUR 50

5. Special categories of baggage

Sport equipment	The baggage must be of maximum weight and dimensions 23 kg and 200 cm* Exception: <ul style="list-style-type: none"> • International flights: One pair of skis/snowboard per passenger – a fixed rate of EUR 30 applies. • Domestic flights: One pair of skis/snowboard per passenger – a fixed rate of EUR 20 applies.
Bicycles	Accepted for carriage in special packaging (cardboard or a special case). Maximum size of package 160 x 90 x 25 cm. This service requires pre-confirmation in the reservation. International flights: EUR 70. Domestic flights: EUR 30.
Firearms	Carriage of firearms and ammunition is carried out according to the requirements of the International Air Transport Association /IATA/. It is not confirmed on codeshare flights of Bulgaria Air. Carriage of firearms and ammunition other than sport weapons and ammunition is prohibited. In some cases, carriage of firearms and ammunition for hunting and sporting purposes may be permitted. The passenger should contact Bulgaria Air and provide information on the type of weapon, its serial number and the ammunition, which will be entered into the reservation system. All firearms and ammunition will be accepted only as baggage and must be transported in the luggage compartment of the airplane and under no circumstances in the passenger cabin. They must be suitably packed separately and the weight of the ammunition should not exceed 5 kg. The passenger should have all documents required by law and regulations applicable to carriage for the particular state. Bulgaria Air reserves the right to deny carriage of firearms and ammunition. <ul style="list-style-type: none"> • Hunting rifles and cartridges – total weight up to 15 kg: fee EUR 50. • Hunting rifles and cartridges – total weight over 15 kg: fee EUR 70. • Short-barrel firearms (pistol): fee EUR 20. Hunting rifles and cartridges are regarded as one piece of registered baggage and are charged with one-time fee for service. This type of baggage is not included in the free allowance and the fee is applied regardless of whether the passenger has other checked-in baggage.
Pets in the passenger cabin /PETC/	Maximum weight of pet and cage – up to 8 kg. For flights FB1431/1432 to/from Paris, where operator is Air France, the maximum weight is 6 kg. Maximum dimensions of the cage – 48 x 35 x 22 cm. Only dogs and cats are accepted. Bulgaria Air does not accept for carriage live animals to and from Great Britain. If travelling with an animal /dog or cat/, please be advised to contact the airline at the time of purchase of your ticket, because if there is no request in advance, the carriage of the animal may be refused. Not included in the free baggage allowance. A fee of EUR 50 applies.
Pets in the hold / AVIH/	Maximum weight of the animal and the container – 32 kg. Maximum dimensions of the container – 80 x 74 x 64 cm. Only dogs and cats are accepted. Bulgaria Air does not accept for carriage live animals to and from Great Britain. If travelling with an animal /dog or cat/, please be advised to contact the aviation company at the time of purchase of your ticket, because if there is no request in advance, the carriage of the animal may be refused. Not included in the free baggage allowance. A fee of EUR 80 applies.

For partner flights involving Bulgaria Air and other partner airlines, other luggage conditions may apply.

ГОТОВИ ЗА ПОЛЕТ

FIT TO FLY

Предлагаме ви няколко полезни съвета за това как да се чувствате добре по време на полета и след него. Изпълнявайте упражненията бавно и дишайте равномерно.

These handy exercises enable you to stay in top form – both during and after the flight. Perform each move with steady, even breathing.

Хогила

10 пъти

Поставете петите на пода и повдигнете нагоре пръстите на краката. После опрете пода с пръсти и повдигнете петите.

Глезени

15 пъти

Правете кръгови движения първо с единия крак, а после с другия.

Колене

30 пъти

Повдигнете единия крак, докато не усетите напрежение в бедрото.

Рамене

5 пъти

Поставете ръцете на бедрата и започнете да описвате кръгови движения с раменете.

Крака

10 пъти

Наведете се леко напред. Обгърнете с ръце коленете и ги повдигнете на нивото на гърдите. Загържете така 15 секунди.

Гръб и ръце

15 пъти

Поставете и двете стъпала на пода и стегнете корема. Наведете се напред, докато ръцете ви не опрат пръстите на краката.

EN

Feet

10 times

Placing your heels on the floor, stretch your toes upwards. Then, keeping your toes on the floor, raise your heels upwards.

Ankles

15 times

Rotate your foot – first in one direction and then the other.

Knees

30 times

Raise your legs, tensing the muscles in your thighs.

Shoulders

5 times

With your hands on your thighs, rotate your shoulders in a circular motion.

Legs

10 times

Bend forward slightly. Wrap your hands around one knee and raise it to your chest. Hold for 15 seconds. Repeat with the other knee.

Back and arms

15 times

Place both feet flat to the floor and hold your stomach in. Bend forward, moving your hands down your legs.

Да се лети не е страшно

- Статистиката сочи, че летенето със самолет е далеч по-безопасно от много други дейности
- Екипажът на вашия самолет е висококвалифициран и с богат опит
- Самолетите на България Ер са с безупречна поддръжка и могат да устоят на всякаква турбуленция
- Опитайте да се отпуснете – вдишайте дълбоко през носа и задръжвайте въздуха няколко секунди, преди да го издишате

EN

Relax!

- Statistics show that flying is much safer than many situations in daily lives
- The crew in control of the plane is highly trained and experienced
- Bulgaria Air aircraft are thoroughly maintained and designed to withstand various forms of turbulence
- Try to relax – breathe in deeply through your nose, hold for three seconds before exhaling slowly

По време на полет

- Усещате болка в ушите? Запушете носа, затворете устата и започнете да преглъщате или да се опитвате да изкарате въздуха, без да отваряте уста. Дъвченето на дъвка също помага
- Стимулирайте кръвообращението си, като се разходите по пътеката в самолета
- Избягвайте да седите с кръстосани крака, защото това може да ограничи кръвообращението
- Може да се почувствате по-удобно, ако свалите обувките
- Пийте повече вода и по-малко алкохол, чай или кафе

EN

During the flight

- Ear pain? Pinch your nose shut, close your mouth and swallow or blow out against your closed mouth. Alternatively, chew some gum
- Stimulate your circulation by walking around the cabin and stretching
- Avoid sitting with your legs crossed as this restricts circulation
- Removing your shoes may provide you with more comfort
- Drink plenty of water and not too much alcohol, tea or coffee

Как да се приспособим по-бързо към часовите разлики

- Опитайте се да настроите биологичния си часовник към времевата зона на бъдещата ви дестинация, като вечерта преди по-лети си легнете един час по-рано или по-късно
- Не прекалявайте с тежката храна и не пийте твърде много алкохол или кафе вечерта преди полета
- Яжте богати на протеин храни в подходящи за новата часова зона отрязъци от денонощието
- Когато пристигнете на избраната от вас дестинация, направете си кратка разходка
- Прекарайте поне 30 минути на дневна светлина

EN

Reducing jetlag

- Begin adjusting your body clock to the time zone of your destination the night before departure by going to bed earlier or later
- Don't consume too much food the night before you leave, or drink too much coffee or alcohol
- Eat protein-rich meals at times that are normal for your new time zone
- At your destination, take light exercise – such as a walk
- Spend at least 30 minutes in daylight

УДОБСТВО И БЕЗОПАСНОСТ ВЪВ ВЪЗДУХА

YOUR COMFORT AND SAFETY IN THE AIR

Вашето здраве

Ако имате притеснения за здравето си, свързани с пътуването, и особено ако страдате от дихателни или сърдечно-съдови заболявания, посетете лекаря си преди заминаване. Аптеките могат да ви предложат лекарства без рецепта, но нашият съвет е винаги да се консултирате с лекар, който е най-подходящ за вас.

Вашият багаж

Избягвайте тежкия ръчен багаж. Носенето му може да претовари организма ви. Да седнеш в креслото уморен и загъхан, означава да започнеш пътуването си зле. В ръчния багаж носете само основното, което ще ви трябва по време на полета.

Срокът за явяване на летището

Опитайте се да пристигнете на летището рано. Оставете си достатъчно време за формалности, пазаруване и отвеждане към самолета. Времето за регистриране на пътниците е различно на различните летища и може да варира според дестинацията. Добре е да се информирате предварително за часа, в който трябва да сте на летището.

Вашата сигурност

Запознайте се с изискванията за сигурност и ги спазвайте.

Не се съгласявайте да пренасяте чужд багаж. Не оставяйте багажа си без надзор.

Слагайте ножове, ножици и остри предмети в куфара, който предавате за транспортиране в багажника на самолета. Ако са в ръчния ви багаж, летищните служби за сигурност ще ви забранят да ги качите в самолета.

Вашият ръчен багаж

Сложете тежките предмети под седалката пред вас, а леките – в багажните отделения над седалките. Не блокирайте с багаж пътя към аварийните изходи и пътеките между креслата. Отваряйте багажниците над седалките внимателно – ако съдържанието им е разместено по време на полета, при отваряне от тях може да паднат предмети.

Пушенето

Пушенето в самолета е опасно. Забранено е на всички

България Ер ви желае безопасен и удобен полет. Висококвалифицираните ни летци, стюардеси и стюарди са обучени да осигурят безопасността ви. Ето някои основни моменти от безопасността, с които може да се запознаете, докато почивате и се наслаждавате на полета на България Ер.

Bulgaria Air wishes you a safe and comfortable journey. Our highly trained flightdeck and cabin crews are here to take care of your safety. While relaxing and enjoying Bulgaria Air's inflight service, you may consider the basic points that follow.

полети на България Ер. На кабинния екипаж е наредено да следи за изпълнението на забраната. Не пушете в полетните, които са оборудвани с датчици за дим.

Упътванията за безопасност

Преди заминаване и пристигане кабинният състав на България Ер ще ви запознае с правилата за безопасност в самолета. Упътването включва сведения за предпазните колани, кислородните маски, изходите, аварийното напускане на самолета, спасителните жилетки. Молим за вашето внимание по време на демонстрацията. Разгледайте инструкцията за безопасност в самолета, която е в джоба на седалката пред вас.

Кабинен екипаж

Кабинният екипаж на България Ер се грижи да ви обслужва отлично и да осигурява безопасността по всяко време. Не се притеснявайте да повикате стюардесите и стюардите, като използвате разположения над креслото ви бутон, да споделяте коментарите си с тях и да ги убедомявате за потребностите си.

При пристигане

Пазете багажните си купони, за да намерите лесно багажа си. Отгледете малко време, за да се аклиматизирате след пристигането си.

in, shop and board. Check-in times vary from airport to airport and from destination to destination. Please, inform yourself well in advance to avoid delays/cancellations.

Your security

Do read and follow the security requirements. Do not agree to carry other people's items with you. Never leave your luggage unattended. Store personal knives, scissors and other sharp objects safely inside your suitcase or hold luggage. If you do not, airport security staff will stop you taking them aboard in your cabin luggage.

Your hand luggage

Please store heavy items underneath the seat in front of you. Stow lighter items in the overhead luggage racks. Please ensure you do not block access to the emergency exits, and do not block the aisle. Please open the overhead lockers with caution: items there may have become disturbed and may fall onto the seats below.

Smoking

Smoking onboard is dangerous. All Bulgaria Air flights are non-smoking and cabin crew are under strict instructions to monitor observance. Please do not smoke in the lavatories; they are equipped with smoke sensors.

The safety briefing

Before departure and on approach, Bulgaria Air cabin crew will demonstrate the rules of safety on board our aircraft. The briefing includes information on your seatbelt, how to use your oxygen mask, how to locate exits, how to leave the aircraft in an emergency, and how to use your lifejacket. Please spare a moment to watch their demonstration.

Please also consult the illustrated Safety on Board leaflet in the seat pocket in front of you.

Your cabin crew

The Bulgaria Air flight attendants are on board to provide you with top class inflight service and ensure your safety at all times. Please do not hesitate to use the overhead attendant call button and share comments or request service from your flight attendant.

At the destination airport

Have your luggage identification tags ready to help you find your luggage. Give yourself some time for initial acclimatisation with the weather and environment of your destination.

Your health

If you have any medical concerns about making a journey, or if you suffer from a respiratory or heart condition, see your doctor before traveling. There are over-the-counter medicines available, but we recommended always consult a doctor to determine which are suitable for you.

Your luggage

Try to travel light. Carrying heavy bags can cause considerable stress you may not be used to. Arriving at your sit exhausted and perspiring is not a good start to your journey. In your hand luggage, carry only essential items which you will genuinely need during the flight.

Your check in deadline

Arrive early at the airport. Give yourself plenty of time to check

Уважаеми пътници,

В съответствие с директива на Европейската комисия 68/2004 от 15 януари 2004г., в охраняемите зони на летищата и в ръчния багаж не бива да се слагат предмети, с които е възможно или изглежда възможно да се причини нараняване. Сред забранените предмети са:

- всякакви видове огнестрелно оръжие;
- катапулти и харпуни;
- имитации на огнестрелно оръжие, в това число детски играчки;
- оръжейни части, с изключение на уреди за телескопично виждане;
- пожарогасител;
- електрошокови уреди;
- брадви, секири, сатъри, томахавки;
- лъкове, къси копия;
- всякакви заострени метални предмети,
- които могат да послужат за нараняване;
- ножове, независимо от предназначението им;
- саби, мечове;
- бръснари, скалпели;
- ножици, с режеща част по-дълга от 6см;
- бормашини, отвертки, клещи, чукове, щeki и тояга;
- всички видове спортни стикове, бухалки,
- всички видове оборудване за бойни спортове;
- амуниции, гранати, мини, военни експлозиви;
- газ и газови контейнери;
- всякакви пиротехнически средства;
- хлор, парализиращи спрейове, съзотворен газ;
- терпентин, разреждател и аерозолна боя;
- напитки с над 70% съдържание на алкохол;

От 6 ноември 2006г. в Европейския съюз са в сила нови мерки за сигурност, които ограничават количеството течности в ръчния багаж. Те трябва да са в самостоятелни опаковки до 100мл всяка и общо до 1л, поставени в самозапечатващ се прозрачен плик, който подлежи на проверка от служителите по сигурността. Ограниченията се отнасят за следните течности: вода, напитки, супи, сиропи, гримове, кремове, лосиони, геловете, парфюми, дезодоранти, спрейове, паста за зъби, пана за бръснене и не включват медикаменти и бебешки храни за ползване по време на пътуването, но те подлежат на проверка.

Списъкът посочва някои от забранените за пренос предмети, без да бъде изчерпателен. Моля консултирайте се с летищния персонал за по-пълна информация.

From 6 November 2006 the European Union adopted new security rules that restrict the amount of liquids you can take through security checkpoints, in addition to other prohibited articles. These liquids must be in individual containers with a maximum capacity of 100 ml each, packed in one transparent, resealable plastic bag (with a capacity of no more than one litre). The restrictions apply to liquids such as water, drinks, soups, syrups, make-up, creams, lotions, gels, perfumes, deodorants, sprays, tooth paste and shaving foam. Liquid foods for babies and any medication a passenger may need during a flight are exempt from the above restrictions but must be presented at security checkpoints.

This is not an exhaustive list. If in doubt, please, consult the airport staff who will be happy to provide you with more detailed information.

Dear passengers,

In keeping with European Commission Regulation № 68/2004 of 15 January 2004, any object capable, or appearing capable of causing injury should not be carried into the security restricted areas of the airports and into the aircraft's cabins. These include, but are not limited to:

- all types of firearms;
- catapults and harpoons;
- replica or imitation firearms, toy guns;
- component parts of firearms (excluding telescopic sighting devices);
- fire extinguishers;
- stun or shocking devices;
- axes, hatchets, meat cleavers; machetes;
- arrows and darts;
- any type of sharpened metal objects, which could cause injury;
- all types of knives;
- sabers, swords;
- open razors and blades, scalpels;
- scissors with blades more than 6 cm in length;
- drills, screwdrivers, crowbars, hammers;
- ice skates;
- any type of sport bats, clubs, sticks or paddles;
- any martial arts equipment;
- ammunition, grenades, mines, explosives
- and explosive devices;
- detonators;
- gas and gas containers;
- any pyrotechnics;
- chlorine, disabling or incapacitating sprays, tear gas;
- turpentine and paint thinner, aerosol spray paint;
- alcoholic beverages exceeding 70% by volume.

НОВИ ПРАВИЛА ЗА ПРЕВОЗ НА ДЕЦА

От 1 юли 2012 година авиокомпания България Ер променя правилата за превоз на непридружени деца

За **НЕПРИДРУЖЕНО ДЕТЕ (UNACCOMPANIED MINOR - UM)** се смята дете, от 3 до 12 години, което по време на полета не се придружава от родител/настойник или друг пътник-придружител. Деца до 3 години не могат да ползват услугата непридружено дете

ПРИ УСЛУГАТА ПРЕВОЗ НА НЕПРИДРУЖЕНО ДЕТЕ (UM) служителите поемат детето от изпращача на отправното летище, придружават го по време на всички летищни формалности и го предават на посрещача. Услугата е задължителна за деца на възраст от 3 до 5 години и възможна при поискване за деца с навършени 5 години.

ФОРМУЛЯР – ИНФОРМАЦИЯ ОТ РОДИТЕЛ/НАСТОЙНИК: Задължителен документ, в който се вписва пълна информация за детето, както и имената, адресите и телефони на изпращача и посрещача.

ЕСКОРТ – Стюардеса, която пътува с детето и се грижи за него по време на полета. За да бъде осигурен ескорт, агентът, създател на резервацията на детето, внася SR UMNR с неговата възраст и рождена дата, както и информация за посрещача и изпращача – имена, телефон за връзка и пълен адрес. Запитването се прави поне две седмици преди полета. В рамките на 3 дни служителите от отдел Спейс контрол дават отговор на молбата. При потвърждение Спейс Контрол запазва място на стюардесата на желания полет и уведомява агента, който създава EMD в резервацията на детето в размер на дължимата сума за тази услуга.

ЗАДЪЛЖИТЕЛНАТА ИНФОРМАЦИЯ за потвърждаване на услугата UMNR включва три имена, възраст и рождена дата на детето; три имена, телефон за връзка и пълен адрес на посрещача и изпращача. Непридруженото дете трябва да носи със себе си валиден паспорт. За вътрешните полети паспортът може да бъде заменен с акт за раждане – оригинал или нотариално заверено копие.

- Авиокомпания България Ер не приема непридружени деца, трансфериращи на летище София. Изключения се правят само при предоставени контакти на трансферния пункт.
- Деца до 3 години не се приемат за превоз без придружител.
- Деца, навършили 5 години, се приемат за превоз без придружител и се обслужват по реда за непридружени деца – UM.

ЗАПЛАЩАНЕ ЗА ПРЕВОЗА на непридружени деца: за всяко непридружено дете, независимо от възрастта, се събира UM такса в размер на 40 евро на отсечка за международни полети и 20 евро за вътрешни линии, като за София – Лондон таксата е 50 евро, а за Лондон – София 50 паунда. Една стюардеса може да придружава две деца от едно семейство – братя и сестри, които пътуват заедно, като се заплаща една UM такса за двете деца.

Допълнителни условия:

- от 3 до навършване на 5 години: за детето се заплаща пълната тарифа за възрастен пътник без детско намаление, плюс 50% от еднопосочната тарифа в M класа за стюардесата-придружител. Всички дължими летищни такси за маршрута по билета също се събират;
- от 5 до 7 години: плаща се 100% от тарифата за възрастен пътник;
- от 8 до 11 години: плаща се детски билет с приложимото по съответната тарифа детско намаление;
- по желание на родителите, деца от 12 до 18 години могат също да ползват услугата UM срещу заплащане на UM таксата.

NEW RULES FOR TRANSPORTING CHILDREN

From the 1st of July 2012, Bulgaria Air is changing its rules regarding transporting unaccompanied children.

AN UNACCOMPANIED MINOR (UM) – is any child of 3 to 12 years of age who is not accompanied by parent/guardian or another passenger-companion on the same flight. Children of less than 3 years of age may not use the service for unaccompanied minor.

THE SERVICE “TRANSPORT OF AN UM means that employees of Bulgaria Air take the child from the person that escorts him or her to the departure airport, accompanies the child through all airport formalities, and brings him to the person that will collect the child at the destination. The service is mandatory for children between 3 and 5 years old, and optional for children who have already turned 5 years.

FORM – INFORMATION FROM THE PARENT/GUARDIAN: A mandatory document that contains full information about the child, as well as names, addresses and telephone numbers of the persons who will be escorting the child to the departure airport and from the destination airport.

ESCORT – A flight attendant who travels with the child and cares for him or her during the flight. To provide an escort, Bulgaria Air requires the travel agent that books the flight for the child to submit SR UMNR with the child's age and date of birth, as well as information about the person who will deliver the child to the departure airport, and the person who will collect him or her from the destination airport – their full names, telephone numbers and full addresses. This service should be requested at least two weeks prior to the flight. Staff members from the Space Control Department will reply to your inquiry within 3 business days. Upon confirmation, Space Control books a place for the flight attendant on the desired flight and informs the travel agent who issues an EMD on the child's reservation in the amount of the sum payable for the service.

MANDATORY INFORMATION for the confirmation of the UMNR service includes the child's full name, age and date of birth, as well as the full names, telephone numbers and complete addresses of persons delivering the child to the departure airport and those who are collecting him or her at the destination airport. The UM must have a valid passport on him/her. For domestic flights the passport may be replaced by a birth certificate or a copy of it certified by a Notary.

- Bulgaria Air does not accept unaccompanied minors who transfer at Sofia Airport. Exceptions are made only when contact information has also been submitted for the persons who will take care of the child at the point of transfer.
- Children under 3 years of age cannot travel unaccompanied.
- Children who have turned 5 are permitted to travel unaccompanied and are served according to the rules for unaccompanied minors.

THE PRICE FOR THE TRANSPORT OF UM SERVICE:

For an unaccompanied child, regardless of age, a UM fee of EUR 40 per international flight segment and EUR 20 for domestic flights is collected, for Sofia - London the fee is EUR 50 and for London - Sofia GBP 50.

One flight attendant can escort two children from the same family simultaneously - brothers and sisters traveling together, and in that case one UM fee is collected for both children.

Additional conditions:

- For children between 3 and 5 years old: the price is the full adult tariff without a children's discount, plus 50% of the one-way tariff per segment in M class for the escorting flight attendant. All applicable airport fees for the route of the flight are also collected;
- Age 5 - 7: the customer pays 100% of the tariff for an adult passenger;
- Age 8-11: the customer pays a children's tariff (with the applicable child discount from the respective tariff);
- Upon parental request, children aged between 12 and 18 years old may also make use of the UM service if the UM fee is paid.

THE FACE OF

Bulgaria Air

National Carrier www.air.bg

Airbus A320-214

Airbus A319-112
Airbus A319-111

Boeing 737-300

Embraer 190-100

CODESHARE PARTNERS

Co-operative and marketing abetments with other airlines are an integral part of Bulgaria Air operating policy. Code sharing agreements enable travelers to take advantage of a greatly enhanced spectrum of global destinations with the minimum of procedural inconvenience.

SOFIA - MOSCOW

Both airlines operate codeshare flights between Bulgaria and Russia.

VARNA/BOURGAS - MOSCOW

Jointly operated services using Bulgaria Air aircraft and crew.

SOFIA - PARIS

Both parties operate and have a seat exchange programme.

SOFIA - ROME

Both parties operate and have a seat exchange programme.

SOFIA - MILAN

Jointly operated services using Bulgaria Air aircraft and crew.

SOFIA - MADRID, MADRID - LAS PALMAS,
MADRID - TENERIFE

Jointly operated services using Bulgaria Air aircraft and crew.

SOFIA - AMSTERDAM

Jointly operated services using Bulgaria Air aircraft and crew.

SOFIA - BUCHAREST

Jointly operated services using Tarom aircraft and crew.

SOFIA - PRAGUE, PRAGUE - BUDAPEST

Jointly operated services using Bulgaria Air aircraft and crew.

SOFIA - BELGRADE

Jointly operated services using Air Serbia aircraft and crew.

A STAR ALLIANCE MEMBER

SOFIA - ATHENS

Both parties operate and have a seat exchange programme.

SOFIA - VARNA, SOFIA - BURGAS, SOFIA - LARNACA

Jointly operated services using Bulgaria air aircraft and crew.

ATHENS - LARNACA, ATHENS - BEIRUT, ATHENS - TEL AVIV,

ATHENS - EREVAN, ATHENS - NICE, LARNACA - TEL AVIV

Jointly operated services using Aegean aircraft and crew.

Дестинации Destinations

CODESHARE PARTNERS

Code share партньорството позволява на авиокомпаниите да предлагат на своите пътници повече полети до дадената дестинация при облекчена процедура за резервация, както на собствените полети, така и на полетите на партньора по маршрута.

The Code share partnership enables airlines to provide for their valuable customers more frequencies to each particular destination at facilitating booking procedure, on every own operated or marketing flight en route.

SPA PARTNERS

Special prorate agreement е сред основните търговски договори, предоставящ на партньорските авиокомпани изключителната възможност да увеличат броя на предлаганите дестинации през даден пункт и да отзоворят на търсенето на клиентите с приемливи цени.

The Special prorate agreement is among the basic commercial agreements, giving partner airlines a significant opportunity to enlarge number of global beyond destinations offered in response to customer demands at reasonable prices.

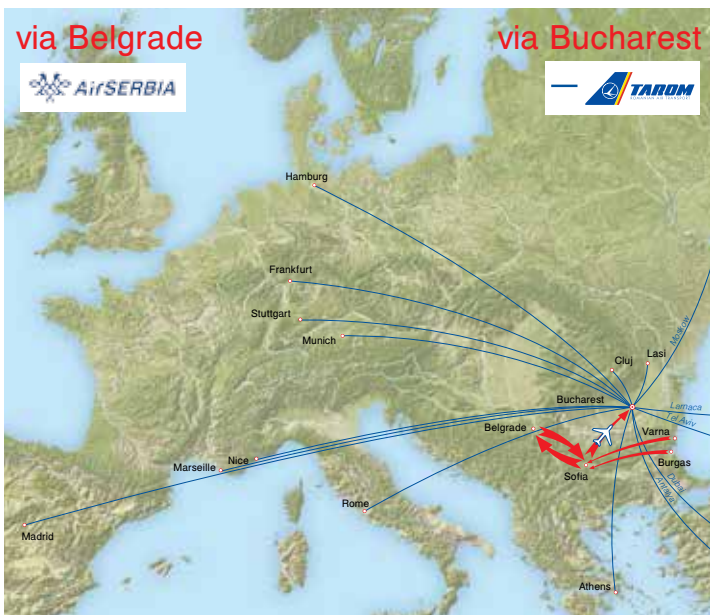
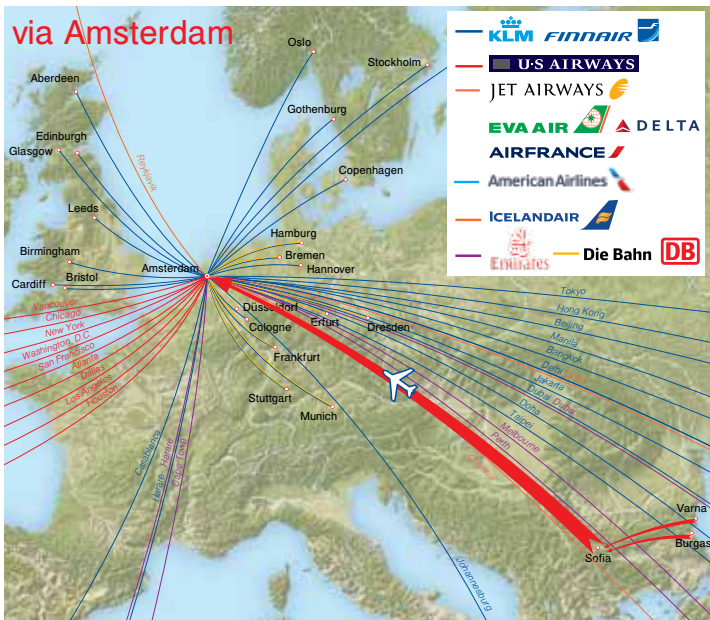
INTERLINE PARTNERS:

Interline agreement позволява взаимното признаване на билетите и по този начин съществено допринася за това двете авиокомпани да могат да предлагат продукта на партньора по редовни линии.

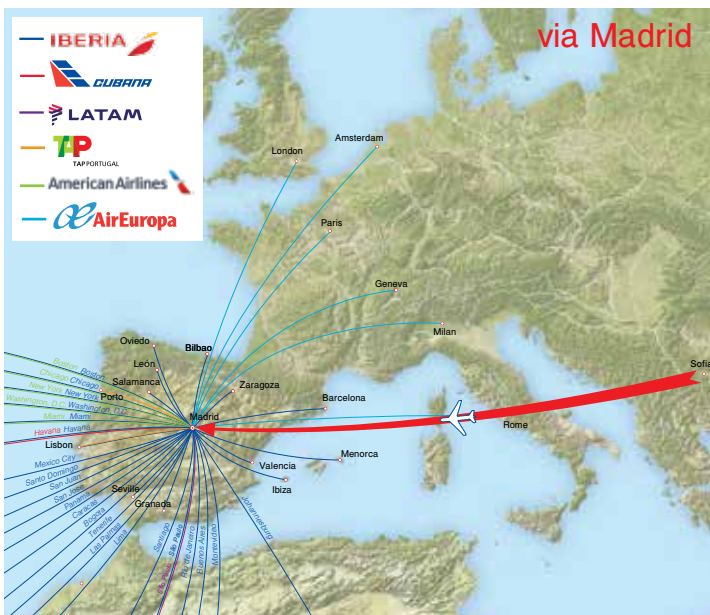
The Interline agreement permits the acceptance of each other's airtickets and that way contributes significantly both airlines to be able to offer customers reciprocally their product on schedule services.

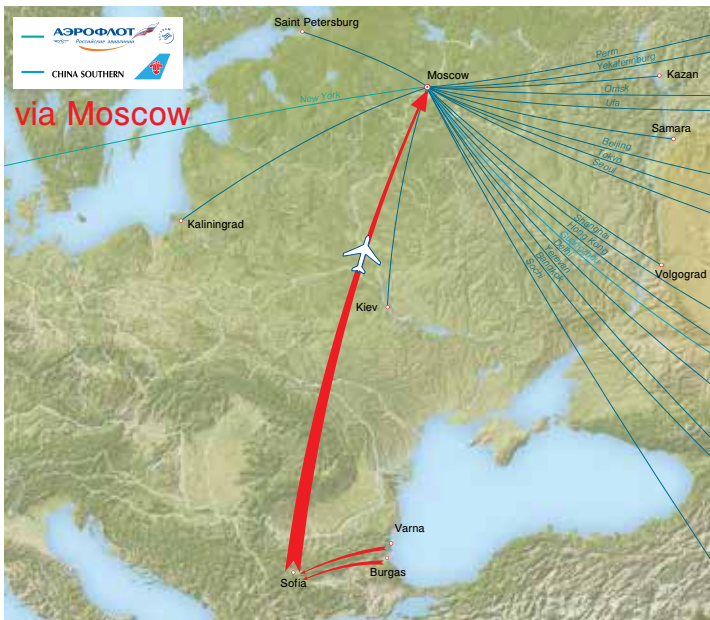
Летете до Всяка точка на света с България Ер и партньори. Fly anywhere across the world with Bulgaria Air and partners.

Летете до Всяка точка на света с България Ер и партньори.

Fly anywhere across the world with Bulgaria Air and partners.

БЪЛГАРИЯ ЕР: Къде да ни намерите? BULGARIA AIR: Where to find us?

<p>SOF BOJ VAR</p> 	<p>Customer Service Center</p> <p>1, Brussels Blvd Sofia Airport, Sofia 1540 <i>Working Hours:</i> Every day 08:00-22:00 Local Time</p>	<p>phone: +359 2 402 04 00 e-mail: callFB@air.bg www.air.bg</p>
	<p>Head office</p> <p>1, Brussels Blvd Sofia Airport, Sofia 1540 <i>Working Hours:</i> Monday - Friday 09:00-17:30 Local Time</p>	<p>fax: +359 2 984 02 03 e-mail: office@air.bg www.air.bg</p>
	<p>Sofia City Office</p> <p>2 Ivan Vazov Street <i>Working hours:</i> Monday - Friday 9:00-12:00/12:30-17:30 Local Time</p>	<p>e-mail: tickets1@air.bg www.air.bg</p>
	<p>FLY MORE Office</p> <p>1, Brussels Blvd Sofia Airport, Sofia 1540 <i>Working hours:</i> Every day: 09:00-12:00/13:00-18:00 Local Time</p>	<p>phone.: +359 888 903 943 +359 2 984 02 96 e-mail: flymore@air.bg www.air.bg</p>
	<p>Varna Airport Office</p> <p>Varna Airport Terminal 2, Departures <i>Monday - Friday and Sunday:</i> 07:00-21:00 Local Time <i>Saturday:</i> 03:00-18:00 Local Time</p>	<p>phone: +359 52 573 321 fax: +359 52 501 039 e-mail: varna@air.bg www.air.bg</p>
	<p>Varna City Office</p> <p>55, 8-mi primorski polk blvd <i>Working Hours:</i> Monday - Friday 09:00-20:00 Local Time Saturday 10:00-18:00 Local Time</p>	<p>phone: (+359 52) 651 101 e-mail: varna_city@air.bg www.air.bg</p>
	<p>Bourgas Airport Office</p> <p>Bourgas airport, Terminal 2 Departures, floor 2 <i>Working Hours:</i> Monday - Friday 09:00-17:30 Local Time</p>	<p>phone: +359 56 900 155 fax: +359 56 870 132 e-mail: boj@air.bg www.air.bg</p>
<p>BRU</p> 	<p>Belgium, Brussels</p> <p><i>Working hours:</i> Monday - Friday 10:00-19:00 Local Time</p>	<p>phone: +32 470 401 260 e-mail: brussels@air.bg www.air.bg</p>

<p>LCA PFO</p> 	<p>Nicosia, Cyprus</p> <p>"Louis Aviation" - 11 Lemesos Avenue, 2112 Nicosia, P.O. Box 21301, 1506 Nicosia, Cyprus.</p>	<p>phone: +357 225 88 182 fax: +357 223 76 606 e-mail: bulgariaair@louisgroup.com www.air.bg</p>
<p>BER</p> 	<p>Germany, Berlin</p> <p>Bulgarian Air Tour Leipziger str 114-115, 10117 Berlin, Germany <i>Working hours:</i> Monday - Friday 09:00-18:00 Local Time</p>	<p>phone.: +49 30 2514405 +49 30 2514460 fax: +49 30 2513330 e-mail: info@berlin-bat.de www.air.bg</p>
<p>LON</p> 	<p>United Kingdom, London</p> <p>Ticket Pod 1 Terminal 4 London Heathrow Airport Hounslow, TW6 3FB <i>Working hours:</i> Monday - Friday 09:30 - 17:30 Local Time</p>	<p>phone: +44 208 745 9833 +44 788 966 4174 e-mail: LHR@bulgaria-air.co.uk www.air.bg</p>
<p>MOW</p> 	<p>Russia, Moscow</p> <p>City Office 3 Kuznetzkiy Most Str., Moscow, 125009, Russia <i>Working hours:</i> Monday - Friday: 09:00-13:00/14:00-18:00 Local Time Saturday: 10:00-14:00 (between June and September)</p> <p>Airport office Sheremetyevo airport, Terminal F, fl. 2, ticket desks 10 and 14 <i>Working hours:</i> Opens 2 hours before flight</p>	<p>phone: +7 49 5789 9607 e-mail: ticketmow@air.bg moscow@air.bg www.air.bg</p> <p>e-mail: svoapfb@mail.ru www.air.bg</p>
<p>TLV</p> 	<p>Israel - Tel Aviv</p> <p>Open Sky LTD 25 Ben-Yeehuda Str. Israel 63806, Tel Aviv <i>Working hours:</i> Sunday - Thursday: 09:00-17:00 Local Time</p>	<p>phone: +972 379 51 355 fax: +972 379 51 354 e-mail: annie@open-sky.co.il www.air.bg</p>
<p>USA</p> 	<p>Mailing Address: 1819 Polk St #401 San Francisco, CA 94109 <i>Working Hours:</i> Monday - Friday 9am - 5pm, Saturday - Sunday 9am - 1pm (EST)</p>	<p>phone: 1-855-FLY-TO-BG (359-8624) e-mail: tickets@bulgariaairusa.com www.air.bg</p>
<p>VIE</p> 	<p>Austria, Vienna</p> <p>Intervega Reisen Tiefer Graben 9, A-1010 Wien, Austria <i>Working Hours:</i> Monday - Thursday 09:00-17:30 Local Time Friday 09:00-17:00 Local Time</p>	<p>phone: +43 1 5352550 0 900 220013 (domestic line) fax: +431 5352552 e-mail: intervegareisen@aon.at office@intervega.at www.air.bg</p>